

ДАВАР

ГОДИНА 2006.

БРОЈ 33

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

ТЕЛО

Не говори ми да је тело криво за грех... Није тело криво, јер оно само собом не греши, него душа кроз тело. Тело је оруђе душе и као нека одећа или хаљина душе. Ако се од стране душе преда на нечистоту, биће нечисто; а ако се са светом душом сједини, биће храм Светог Духа. Не прљај блудом тело твоје, не каљај ову прекрасну хаљину. А ако си је упрљао опери је покајањем, док је времена... (Кирило Јерусалимски).

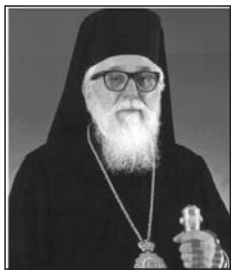
Икона Пресвете Богородице
Чајничка "Красница"

1 - 6 Београд, Коларац, 3. мај 2006. - Свечана академија поводом 125 година Сарајевске Богословије
Учесници програма: КАМЕРНИ ХОР Музичке академије из Сарајева, дириг. Раде Радовић;
Протој.-ставр. проф. др Предраг Пузовић; Ученици Богословије и студенти Богосл. факулт. из Фоче;
Група РУСАЛКЕ; ССД „СОКО“ Добрун; Радослав Нунић, тенор; Никола Јанковић, хармоника

7 - 12 Народни дом Манастира Добрун, 12. јун 2006. - Пјесничко вече Матије Бећковића

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ
ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Новембар

- 2-4. У Патријаршијском двору у Београду учествовао у раду Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве.
13. Служио св. Литургију у храму св. апостола Петра и Павла у Калиновику.
16. Поводом храмовне славе, празника обновљења храма св. великомученика Георгија, у храму у Миљевићима служио св. Литургију и преломио славски колач.
21. Поводом храмовне славе, сабора св. Архангела Михаила, у Старој цркви у Сарајеву служио св. Литургију и преломио славски колач.
22. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио Амбасадора Чешке Републике у БиХ, г. Јиржија Куделу.
30. У сједишту Међурелигијског вијећа у Сарајеву, учествовао у раду сједнице којој су присуствовали представници власти у БиХ.

Децембар

2. У средњошколском центру у Лукавици одржао почетно предавање младима.
11. У храму св. пророка Илије у Сокоцу присуствовао св. Литургији.
13. У Белом двору у Београду, на празник св. апостола Андреја Првозваног, честитао Крсну славу дома Карађорђевића престолонаследнику Александру II.
15. У капели митрополитске куће у Сокоцу, поводом славе капеле, дана св. Јоаникија Девичког, служио св. Литургију и преломио славски колач.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио пречасног г. Робина Фокса, изасланика Кентербериског надбискупа у Београду.
16. У храму св. Василија Острошког у Добрињи, служио молебан за страдални народ српски на Косову и Метохији.
- Присуствовао пријему у предсједничкој резиденцији Конак у Сарајеву, који је, поводом прославе Божића по грегоријанском календару, приредио члан Предсједништва БиХ г. Иво Миро Јовић.
18. У храму св. пророка Илије у Сокоцу присуствовао св. Литургији и проповиједао окупљеним вјерницима.
19. На празник св. Николаја Мирликијског Чудотворца, у храму св. пророка Илије у Сокоцу служио св. Литургију уз саслужење Епископа хумског Господина Максима.

- У митрополитској кући у Сокоцу, прославио своју Крсну славу св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, прославио други дан своје Крсне славе св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
23. Присуствовао отварању манифестације Дани Фоче у Крагујевцу.
25. Присуствовао божићној миси у римокатоличкој катедрали Срца Исусова у Сарајеву.
26. У просторијама Врхбосанске католичке теологије у Сарајеву, присуствовао пријему који је поводом Божићних празника приредио Надбискуп врхбосански Вино кардинал Пуљић.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву, примио у опрштајну посјету Амбасадора Палестине г. Мажида Маруфа.

Јануар

1. У храму Свете Тројице у Рогатици служио св. Литургију.
4. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, преко средстава јавног информисања упутио божићну честитку православним вјерницима у Митрополији дабробосанској и цијелој БиХ.
6. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, у посјету примио Амбасадора Исламске Републике Иран г. Мохамеда Задеха.
- На Бадње вече, у храму Преображења Господњег у Сарајеву, служио празнично вечерње богослужење и присуствовао налагању Бадњака.
7. У Саборној цркви у Сарајеву служио празничну Божићну Литургију уз саслужење свештеника и ђакона Митрополије дабробосанске. Св. Литургију је директно преносило неколико радио и телевизијских кућа.
8. На празник Сабора Пресвете Богородице, у храму св. пророка Илије у Сокоцу служио св. Литургију.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву поздравио госте на Божићном пријему, којем је присуствовао велики број страних дипломата, представника међународних организација, представника домаћих власти итд.
9. На дан св. првомученика и архиђакона Стефана, служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице на Палама.
14. На празник Обрезања Господњег служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Мокром.

18. На празник Крстовдан, служио св. Литургију и чин Великог водоосвећења у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници.
19. На Богојављење, св. Литургију и чин Великог водоосвећења служио у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.
21. Посјетио Фрањевачку теологију у Сарајеву.
22. Служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Чајничу.
23. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, у одвојеним сусретима примио у посјету г. Арпада Ковача, свештеника у финском батаљону ЕУФОР-а, и градоначелника Источног Сарајева г. Радомира Кезуновића.
27. На дан св. Саве Српског, у храму св. Саве у Блажују служио св. Литургију и преломио славски колач.
28. У митрополитској резиденцији у Сарајеву поздравио госте на Светосавском пријему, којем је присуствовао велики број страних дипломата, представника међународних организација, представника домаћих власти итд.
29. Служио св. Литургију у храму св. Петра Дабробосанског у Војковићима.
30. На позив др Мартина Наја, вишег замјеника Високог представника у БиХ, присуствовао састанку у згради ОХР-а у Сарајеву, на ком је разговарано о враћању зграде Сарајевске богословије Српској православној цркви.

Фебруар

5. Присуствовао св. Литургији у храму св. пророка Илије у Сокоцу.
8. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету Високог представника у БиХ г. Кристијана Шварц-Шилинга.
- Предсједавао Шеснаестом редовном сједницом Епархијског управног одбора Митрополије дабробосанске која је одржана у митрополитској кући у Сокоцу.
9. Предсједавао Четрнаестом редовном сједницом Епархијског савјета Митрополије дабробосанске која је одржана у митрополитској кући у Сокоцу.
12. Служио св. Литургију у храму св. пророка Илије у Илијашу
14. Присуствовао свечаној вечери, коју је, у част посјете бискупа Јозефа Хомерера, у својој резиденцији у Сарајеву приредио Амбасадор СР Немачке г. Арне барон од Китлица и Отендорфа.

15. На празник Срећења Господњег служио св. Литургију у храму Свете Тројице у Рогатици у преломно славски колач КУД-а Срећења из Рогатице.
- Присутвао свечаном пријему у просторијама Врхбосанске католичке теологије у Сарајеву, који је, поводом доласка новог папског нунција у БиХ, Надбискупа Алесандра Ди Ерика, приредио Надбискуп врхбосански Винко кардинал Пуљић.
16. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, примио, у одвојеним посјетама, председника Бискупске конференције Европске Уније Бискупа Јозефа Хомејера и др Мартина Наја, одлазећег вишег зајемника Високог представника у БиХ.
20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, примио, у одвојеним посјетама, амбасадора Републике Турске г. Булента Тулуна, амбасадора Републике Грчке гђу Константину Мавроскелиду и др Крестину Краузе, директора Фондације Конрад Аденауер у БиХ.
23. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету амбасадора Петера Бас-Бакера, новоименованог вишег зајемника Високог представника у БиХ.
24. У саставу делегације Светог архијерејског синода СПЦ, посјетио Председништво БиХ, гдје је разговарано о положају Српске православне цркве у БиХ и враћању одузете имовине.

Март

5. У недељу Сиропусну, служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи.
7. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио, у одвојеним посјетама, отправника послова Амбасаде Јапана г. Футао Мотаја, новоименованог папског нунција у БиХ Надбискупа Алесандра Ди Ерика и одлазећег амбасадора Србије и Црне Горе г. Станимира Вукићевића.
8. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи.
10. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. пророка Илије у Сокоцу.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву одржао састанак са делегацијом Хелсиншког комитета за људска права у БиХ.
11. На Теодорову суботу, служио св. Литургију у капели Богословског факултета и Богословије у Фочи и причистио студенте и ученике.
12. У недељу Православља, св. Литургију служио у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.
14. У резиденцији Конак у Сарајеву, присуствовао опрштајном пријему амбасадора Србије и Црне Горе г. Станимира Вукићевића.

15. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Успења Пресвете Богородице у Палама.
17. У храму Свете Тројице у Рогатици служио Литургију Пређеосвећених дарова.
19. У другу недељу поста, служио св. Литургију у храму Вазнесења Господњег у Подграбу.
22. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. Петра и Павла у Рудом.
24. Служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду.
- У хотелу Холидеј Ин у Сарајеву присуствовао свечаном пријему, који је у част грчког националног празника приредила Амбасада Републике Грчке у Сарајеву.
26. У недељу Крстопоклону, служио св. Литургију у храму Рођења Пресвете Богородице у Бугојну.
29. У храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници, служио Литургију Пређеосвећених дарова.
31. У храму св. Василија Острошког у Добрињи, служио Литургију Пређеосвећених дарова.

Април

2. У четврту недељу поста, присуствовао св. Литургији у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.
- 2-5. У саставу делегације Међурелигијског вијећа у БиХ, посјетио институције и званичнике Европске Уније у Бриселу.
7. На празник Благовјести, служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Травнику.
9. У пету недељу поста, служио св. Литургију у манастиру св. великомученика Георгија на Равној Романији.
11. У сједишту Међурелигијског вијећа у Сарајеву учествовао у раду редовне сједнице и преузео дужност председника МРВ БиХ.
12. У храму св. Саве у Завидовићима служио Литургију Пређеосвећених дарова.
13. У Бањој Луци посјетио председника Владе Републике Српске г. Милорада Додика, с којим је разговарао о положају Српске православне цркве у Босни и Херцеговини, односу са другим вјерским заједницама и другим питањима.
14. У храму св. Петра Дабробосанског у Војковићима служио Литургију Пређеосвећених дарова.
16. На празник Цвијети служио св. Литургију у храму св. Петра и Павла у Калиновику.
17. На Велики понедељак служио Литургију Пређеосвећених дарова у манастиру Добруну.
18. На Велики уторак служио Литургију Пређеосвећених дарова у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву.

19. На Велику сриједу служио Литургију Пређеосвећених дарова у храму св. Саве у Блажују.
20. На Велики четвртак служио св. Литургију у храму св. Николаја у Фочи.
- У храму св. пророка Илије у Сокоцу служио Велико бленије са читањем дванаест Страсних јеванђеља.
21. У митрополитској резиденцији у Сарајеву, преко средстава јавног информисања упутно васкрсну честитку православним вјерницима у Митрополији дабробосанској и цијелој БиХ.
- На Велики Петак, у храму св. Архангела Михаила и Гаврила у Сарајеву служио Вечерње са изношењем Плаштанице, а потом, у храму св. Василија Острошког у Добрињи, великосуботно јутрење са Статијама.
22. На Велику Суботу служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Палама.
23. На празник Васкрсења Христовог, служио св. архијерејску Литургију у Саборној цркви у Сарајеву, уз саслужење Епископа хумског Г. Максима, те свештеника и ђакана Митрополије дабробосанске. Св. Литургију је директно преносило неколико радио и телевизијских кућа.
- У храму св. Апостола Петра и Павла у Рудом служио Пасхално Вечерње, са читањем Јеванђеља на осам језика.
24. На Васкршњи понедељак служио св. Литургију у храму св. Саве у Блажују.
25. На Васкршњи уторак служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Мокром.
- На гробљу у Подроманији код Сокоца, одржао помен Србима, на овом мјесту пострадалих у Другом свјетском рату. Истовремено, молитве за Јевреје, пострадале и сахрањене на истом гробљу, обавили су представници Јеврејске општине у Сарајеву.
- У Дому Свете Текле код Старе цркве у Сарајеву, присуствовао свечаној академији поводом обиљежавања почетка прославе јубилеја 125 година Сарајевске православне богословије.
26. На Васкршњу сриједу, присуствовао св. архијерејској Литургији, служеној поводом јубилеја 125 година Сарајевске православне богословије, а потом, на свечаном ручку у митрополитској резиденцији у Сарајеву, поздравно велики број угледних гостију.
28. На Источни петак, служио св. Литургију у храму св. Макарија патријарха српског у Паштан Брду код Рудог.
30. На Томину недељу служио св. Литургију у манастиру Добруну.

Ѓакон Мићар
Танасић

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, $\square$ ивога Присуства $\square$ јег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и $\square$ ивот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

ДЕЛА ЉУБАВИ

Господ је рекао у Јеванђељу да је дошао да баци огањ љубави на земљу срца нашег и да би врло желео да се тај огањ што скорије разгори (ср. Лук. 12, 29).

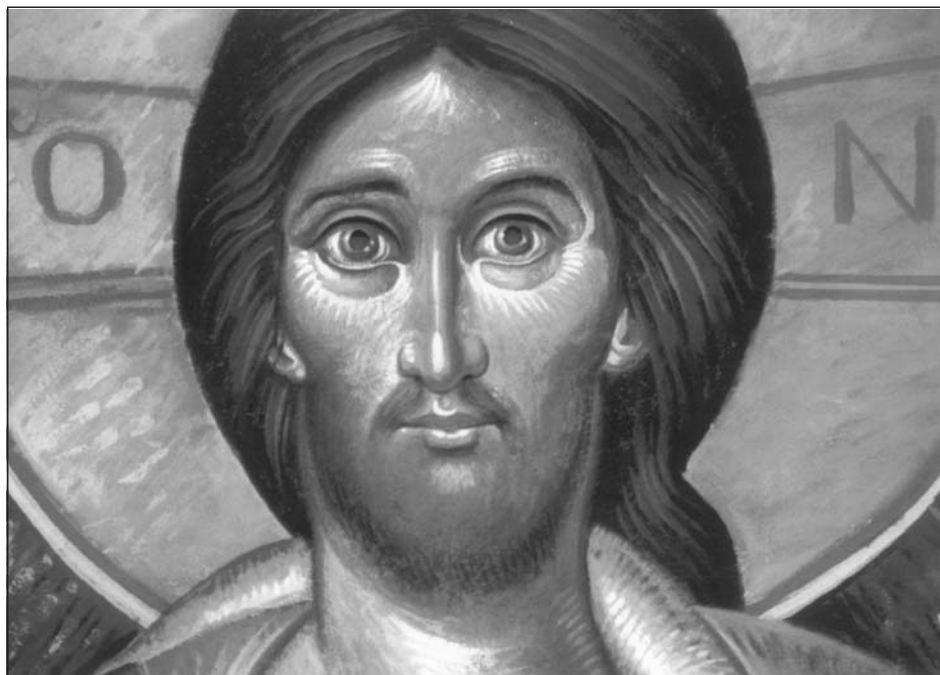
Љубав према Богу не сме имати граница, као што ни Бог нема граница. Али љубав према ближњима мора имати граница. Ако је не будеш држао у границама, та те љубав може удаљити од љубави према Богу, нанети велику штету и бацити у погибао. Ближњег мораш волети, али тако да не причиниш штете својој души. Чини сва своја дела просто и свето имајући у виду само служење Богу; и то ће те у делима љубави према ближњима сачувати од сваког погрешног корака.

У тим делима најважније је помагање спасењу ближњег. Али ту се често поткраде неразборита ревност која доноси и нама и ближњима само штете. Показуј ближњима пример искрене вере и богоугодног живота и бићеш, слично апостолима, мирис Христов који привлачи људе да иду за њим. Али не досађуј свима без разлике проповедањем: тиме ћеш само нарушити мир у другима и у себи. Имај пламену ревност и силну жељу да сви сазнају истину тако савршено како је држиш ти. Жели увек спасење ближњима, али нека та жеља долази из љубави према Богу, а не из неразумне ревности. Бог је Сам усадио у твоју душу такву љубав према браћи кад си се одрекао свега и Он ће у своје време доћи да скупи плодове. Сам не сеј ништа, него прино-

си Богу земљу срца свог чисту од сваког трња и корова и он ће посејати на њој какво хоће семе. То ће семе и донети плод у своје време.

Бог хоће да види твоју душу слободну од свега да би је сједнио са Собом. Пустите нека Он дела у теби не сметај Му уплитањем своје воље.

само љубав према Њему. При томе, разборито стишавај прекомерну ревност за друге да би ти Бог сачувао мир и душевно спокојство. Пази да због неразборите и прекомерне бриге о другима не изгубиш главно благо, а то је - мир срца. Ризница из које можеш црпиш ово благо јесте потпуна покорност душе Богу и одрицање

Не мисли ни о чему другом до да увек служиш Богу и да будеш предан вољи Његовој.

Ето изашао је, по еванђелској причи, домаћин и тражи раднике за свој виноград. Одбаци сваку бригу и сваку мисао, ослободи се сваког старања о себи и привезаности за ма шта привремено и Бог ће те оденути Собом и даће ти оно што ни замислити не можеш. Заборави што више можеш на себе и нека у твојој души живи

од свега осталог. Чини тако не очекујући за то награду и никада не мисли да чиниш нешто што награду заслужује.

Бог дела у свему и од тебе не тражи ништа друго до да се смириш пред Њим, да Му предаш своју душу слободну од свега земаљског и да у дубини срца имаш само жељу да се на теби у свему и кроз све испуни Његова воља.

*Св. Никодим
Аџиорити*

САМО ВЕРУЈ

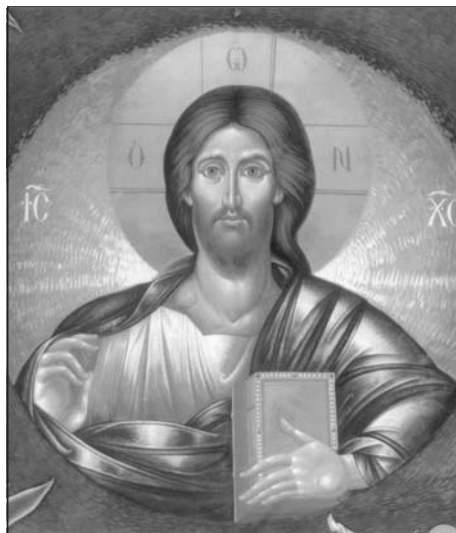
А Исус, чим је чуо реч ишшо казаше (о томе, да је Јаирова кћи, коју је пошао да исцели од болести, већ умрла и да нема потребе да се Учитељ труди), рече синагози: Не бој се, само веруј! (Мк. 5,36).

Вера се разликује од знања. То су две сфере, и свака има своје законе. Знање - то је земља, и закони знања су материјални - земаљски закони. Вера - то је дух, и закони вере, то су - закони духа.

Као што земља није спојива са духом, тако и знање није спојиво са вером. И као што знање није спојиво са вером, тако се ни закони земље не могу применити на појаве вере. Они ће притиснути веру, спутаће је и спречити њене узлете. Ето због чега свет вере не треба да мешаш са земаљским светом, и због чега за веру не треба да тражиш ослонац на земљи. То су - трули ослонци. Они веру само везују, а вера треба да има слободан узлет. Значи, не примењуј земаљску меру за дела вере и дела вере не стављај у зависност од земаљских догађаја.

На пример, ти знаш да се твоје болесно дете не опоравља и да се болест компликује. Према људском расуђивању и према медицинском знању, видиш да се шансе детета смањују; појављују се беспомоћност и страх... И ако се будеш молио Христу, а да истовремено мислиш како према законима медицине дете треба да умре, онда ће, због озбиљности ситуације у којој се дете налази, Христова помоћ изгледати гото-

во неостварива. Можда ће твоја молитва бити чак и дубока молитва људске беспомоћности, али твоја вера је већ у ранама. Њу је сломило знање, факт живота који те је затровао. Њу је скрхао „страх“, потпуно законит са људске тачке гледишта, са тачке гледишта земље.

Зато, када је вера у питању, одбаци земљу. Христос каже Јаиру: Не бој се, тј. избаци из главе вест да ти је ћерка умрла, јер то је земља, и тамо, у твојој кући догодило се нешто по законима земље. Пусти, то је сасвим неважно... Уосталом, тебе је вера довела к Мени. Само веруј! Вера је - дух. То је друга сфера... Тамо постоје другачији закони и другачији живот. Он уопште не зависи од онога што се догађа на земљи. Нећеш ваљда рећи, да ако имаш болестан прст и помолиш се Христу, прст ће да оздрави, и Христос ће да те исцели, а ако дође до озбиљне болести, онда треба још размислити о томе хоће ли Христос да

те посети. Као да дејство Божије воље стоји у вези са твојим прстом или твојим унутрашњим органима...

Јасно је да дејство Божије воље не зависи од тога колико су мале или велике земаљске ствари. Јасно је да ће Господ једнако слободно да приђе човеку и онда када је он посекао прст, и онда када се налази на ивици гроба. За Господа је једнако да учини чудо милосрђа и у једном и у другом случају. Чак ни труљење Лазаревог тела није спречило Господа да учини чудо (Јн. 11, 39). Дакле, Господ долази независно од тога шта се догађа по законима земље.

Приближавање Господу не зависи од земље и од тога шта се на земљи догађа, него зависи од људског духа и од онога што се у том духу догађа. Зато нека земља не везује дух онда када он одлази у надземаљско. Надземаљско за земљу представља неизвесност, а неизвесност увек угњетава човеков ум. Неизвесност у уму рађа колебаљивост и страх. За дух, међутим, надземаљско - то је Бог и радост, и одлазак у надземаљско само јача дух. Зато нека земља и земаљско не спречавају дух да одлази ка Оцу и да свом простотом и силином вере моли од Њега оно што је потребно. И Господ ће доћи, шта год да ти се догађало на земљи и колико год са људске тачке гледишта посета од Бога изгледала невероватна.

Не бој се, само веруј...

*Епископ Григорије
Лебедев*

ТЕЛО И ОДНОС ПРЕМА ЊЕМУ

Постоји борба у телу нашем, како читамо код апостола: „Тело има жеље противне жељама духа, а дух има жеље противне жељама тела; они су толико противни једно другима да ви не чините оно што хоћете“ (Гал. 5,17). По промислитељском плану Божијем, ова се борба, тако рећи, угњездила, у саму природу нашу... Она је усађена у нас ради буђења у нама ревности за више савршенство... (Јован Касијанин).

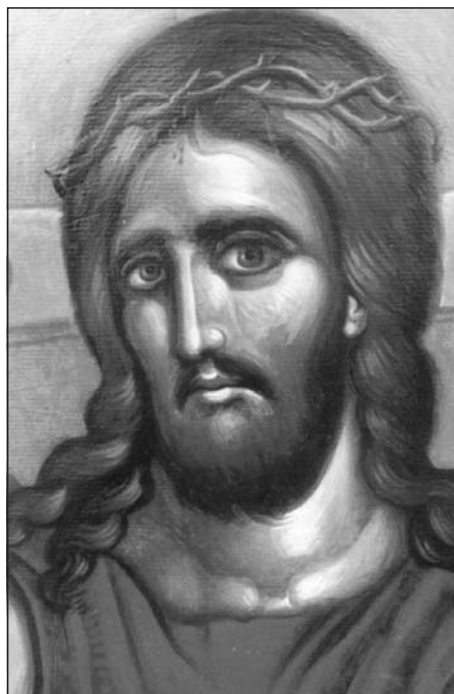
Не разумем како сам се сјединио са телом и како сам се ја, лик Божји, помешао са блатом! Ово тело, када му је добро, заподева борбу; а кад ја заратим против њега баца ме у тугу. Ја га и волим као саслужитеља; и туђим се од њега као од непријатеља; бежим од њега, као од окова и признајем га за санаследника. Решим ли да га изнурим? Али тада нећу имати кога да употребим за сатрудника у добрим делима; јер знам зашто сам створен, знам да треба да се уздижем Богу помоћу дела. Почнем ли да га штедим као сатрудника? Али тада не знам како да избегнем његове бунтовничке нападе, и бојим се да не отпаднем од Бога, отежан оковима, који ме вуку земљи или ме задржавају на њој. Оно је ласкав непријатељ и лукав пријатељ! Чудно сједињење и раздјељење! Чег се бојим, тога се држим, и што волим, тога се бојим. Још нисам успео да започнем борбу, већ закључујем мир; и још нисам успео да се помирим, а већ започињем борбу.

Каква се то премудрост открива на мени и каква велика тајна!

Није ли нас Бог увео у ову борбу и рат са телом, да се ми небисмо, будући частицом божанства, и пронашавши одозго, почели да гордимо и размењемо својим достојанством, и пренебегли Творца, него да увек погледе обраћамо Њему, и да би удружена са нама немоћ држала у границама наше достојанство? Да би смо знали да смо ми и веома велики и веома мали, земаљски и небески, пролазни и бесмртни, наследници светости и огња или таме, према томе на коју се страну приклонимо. Тако је урађен наш састав, и ово је, колико ја могу да видим, зато, да би нас прах земаљски смиривао ако би смо помислили да се хвалимо ликом Божјим (Григорије Богослов).

Тело је хаљина душе, коју она скида при одласку из овог света... Оно је формирано зато да буде слуга и

роб душе... Бог нам је дао тело од земље зато, да би смо и њега узвели на небо, а не зато да би смо због њега и душу низвели на земљу. Оно је земаљско, али ако ја хоћу биће небеско. Погледај каквом нас је чашићу Бог почаствовао препустивши нам такво дело... Ја сам створио, говори Он, небо и земљу; дајем и теби творачку власт, створи земљу да буде небо, ти можеш то да учиниш... (Златоуст).

Старај се о телу, као о храму (станишту) Божијем. Побрини се о њему. Оно треба да васкрсне а ти треба да даш одговор Богу шта си учинио са телом својим. Колико се бринеш о лечењу тела, кад оно боли, толико се побрини да га припремиш за васкрсење очишћењем од свих страсти...

Ко верује да ће тело његово васкрснути у дан општег васкрсења, стара се да га очисти од сваке прљавштине... (ава Исаја).

Што је тело дебље, угојеније, тим је душа слабија; а што је тело сувље, тим је јача душа. Што се тело више суши, тим је све тања душа, а што је она тања тим је сва пламенија (ава Данило).

Најбољом границом и правилом уздржавања нека буде ово: Не тежити ни нези ни запостављању тела,

него избегавати претеривања и у једном и у другом, да не би тело кад одебља почело да се буну, или кад оболу изгубило снагу за испуњавање заповести Божијих. Јер је поједнака штета за душу у оба случаја: и када је тело непокорно па се од сувишка здравља одаје изопаченим нагонима; и када је болешћу изнурено, раслабљено и непокорно. Јер душа при таквом стању тела нема времена да слободно уздигне поглед горе, него је сва по неопходности обузета осећањем бола, и слаби притиснута страдањем тела.

Зато употреба хране и пића нека буде сразмерна потреби; ни вина се не треба гнушати, ако се оно узме у циљу лечења, а не треба га ни тражити без потребе. На сличан начин нека и све друго служи потребама, а не прохтевима подвижника... (Василије Велики).

Тело ђаво употребљава као замку

Ђаво употребљава тело човеково као замку, особито код младих. Зато ако човек не омрзне тело своје, као врага и непријатеља, и престане да му угађа, не може се ослободити од замки ђаволских... (Непознати).

Свакодневно бори се са телом и грешним нагонима у њему (Антоније Велики).

Борба са телом у страстима - дужност сваког хришћанина

Ко хоће Христов да буде и да се спасе, тај да се бори са телом и страстима његовим. „Који су Христови, распеше тело са страстима и похотама“, говори апостол (Гал. 5,24). Према томе, нису Христови који не распеше тело са страстима и похотама... (Тихон Задонски).

О телу треба да се старамо

Ми смо дужни и да се старамо о телу, овом сроднику и саслужитељу душе. Мада сам га ја и окривљавао, као непријатеља, због тога што трпим од њега; али ја га и волим, као пријатеља, ради Онога који ме је сјединио са њим. При том да се бринемо и о телу наших ближњих, као и сваки о сопственом, било да смо здрави или болесни (Григорије Богослов).

КРСТ СПАСИО ВОЈНИКЕ

Многи фактори су пресудни за вјеру и морал српских војника. Прво и основно јесте циљ за који се војник бори - Одбрана Православља, Српства и Отаџбине! Лични примјер претпостављених старјешина и официра, њихова зрелост, поштење, однос према војницима и њиховим породицама је веома важан, као и умјеће старјешина да правилно и равномерно распореде терет рата у јединицама на сваког појединца. Важна је исхрана. Истинита и правовремена информисаност. Униформа, наоружање, утврђени војнички положаји, траншеје, ровови, бункери, смјештај. Војничка плата и цигарете итд. Међутим, кад стижу вијести о побједама српских војника стиче се и добија посебна вјера и морал. Самопоуздање и елан какав само код Срба може бити, понесе војника и крене у бој јуначки, у побједу која доноси слободу, мир.

Сад, док смо тужни због Јасеновца, Книна, и саосјећамо са браћом и сестрама у прогону са вјековних српских огњишта размишљамо... у пресудним моментима, какав је ових дана био за наш опстанак у Српском Сарајеву имали смо Бога, чврсту вјеру и наду, праведност наше борбе и личну снагу. Тако је и било 15. јуна ове године. Кренула је на нас до сада најјача и највећа муслиманска офанзива. Сломили смо је и побједили непријатеље. Од тог датума многи српски војници испричали су ми своје доживљаје и искуства.

Заједничко за све њих је: „Само ме Бог спасио“. Биљежим истините догађаје са Зеника, Веле, Кокошке, Оштрика, Брезоваче, Сугреба... За ову прилику издвојићу само један: У суботу 17. Јуна 1995. године почео је јак артиље-

ријски напад по српским положајима. Трајао је два сата. По завршетку напада српски војници изашли су из рова и на удаљености од двадесетак метара, на висини три метра од земље угледали крст који су уцртале гранате. Само је крст спасио војнике од погибије, јер су све гранате нациљане биле право у ров.

У првом свјетском рату мобилисан је и дјечак коме је мајка подарила приликом испраћаја златни крстић са ланчићем. По завршетку рата сам се вратио кући, здрав и жив. И он и његови родитељи вјерују да га је спасио само часни крст.

Почетком четвртог вијека цар Константин имао је три велике борбе против непријатеља. Најтежу против римског цара Максенција. Када је изгубио сваку наду у побједу над бројно надмоћнијим непријатељем, на небу се у сред дана појавио крст окићен и

пресјајан на коме је писало „ОВИМ ПОБЈЕЂУЈ“. Цар Константин је ставио знак крста на заставе, барјаке..., победио Максенција и основао велико Византијско царство.

Христос је својим распећем на крсту победио смрт и ђавола, и ми Православни Хришћани са Христом и са Крстом победићемо све своје непријатеље.

Опет се враћам у дјетињство али оно ми је много вјере чисте дјетиње улило, или боље речено мајка ми је улила у душу вјеру онако као што ме одњихала и одњеговала. Моли се сине Богу само то вреди, остало, видјећеш, све ће пропасти. И увијек сам се молио Богу. Чувам овце, грми, **Боже помози**, прекрстим се, молио сам се Богу. Пођох у школу. Како ћу ја у школу. Ајд, **Боже помози**, опет се прекрстим и молио сам се Богу. Треба ићи у свијет даље се школовати. Али како ћу ја. Ја то не могу, шта ћу, прекрстим се, **Боже помози** помолим се Богу. Таман, мислим, прође и то. Е сад је чини ми се најтеже, али немам куд, сам сам, ја и Бог, опет шта ћу, Боже стид ме, али опет: **Боже помози**. Молио сам се. Е види чуда. Види, ко би реко, па више не могу ни да пишем јер шта вреди писати боље куцати упорно на она врата која све дају. Опет ја. А знам! Чедо: **Боже помози**. Нисам могао да се молим, би ме стид, него сам рекао: Опрости ми Боже и хвала Ти. Зачух глас у души: Само тако сине, прекрсти се и **Боже помози**. Опет се молих али сад свом роду јер је он у мени и ја се трудим да будем у њему.

СПОМЕН ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ПАФНУТИЈА

Ученик Св. Антонија Великог. Светошћу свога живота обратио је многе грешнике на пут покајања (као Св. Таису, 8. октобра). Више је личио на бестелесног ангела него на телесног човека. Основао је манастир у Доњој Тиваиди, у Ираклејском крају, и био игуман. Уважаван је и поштован био од свих. Упокојио се крајем четвртог века. О њему Паладије у Лавсаику (гл. 57) пише ово:

Ми видесмо и друго место, где је живео отшелник Пафнутије, човек велики и добродетељан, који се недавно представио у околини Ираклије Тиваидске. О њему су многи причали много.

После дугог подвизавања Пафнутије замоли Бога да му открије коме је он од светих подвижника сличан. Јави му се анђе о и рече му: Ти си сличан том и том фрулашу који живи у граду. Пафнутије похита томе фрулашу и распитиваше га о његовом начину живота и о делима. Фрулаш му рече (што и беше истина) да је он човек грешан, и пијаница и блудник, и да је недавно престао бити разбојник и постао фрулаш. А када га Пафнутије стаде подробно испитивати какво је уопште добро учинио, он му одговори, да он незна никакво своје добро осим што је једном, док је још био разбојник, једне ноћи спасао једну хришћанску девојку од разбојника који су хтели да је обешчасте, и вратио је у село. „Другом једном приликом“, прођући фрулаш, „сретох једну лепу жену где лута у пустињи, бежећи

од градоначелникових слуга и судија због државних дугова свога мужа, и оплакује своју судбу. Ја је упитах, зашто плаче. - Ништа ме не питај господине, рече она, нити распитуј о мојој невољи, него ме узми као слушкињу своју и води куда хоћеш. Јер пошто су мог мужа у току две године много тукли због државног дуга од триста златника, и затворили у тамницу, и три моја премила детета продали, ја се спасавам бекством, прелазећи из места у место. И пошто су ме често хватали и сваки пут немилосрдно тукли, ја сада лутам по пустињи, и већ је трећи дан како ништа окусила нисам.- Ја се сажалих на њу, доведох је у пећину дадох јој триста златника и испратих до града. Тако ослободих њу са децом и мужем“.

Пафнутије му рече: „Ја не знам да сам ишта слично учинио у своме животу; али си ти свакако, слушао за мене да сам чувен подвижништвом, јер нисам у лењости провео свој живот. И Бог ми откри о теби да ти ниси ништа мањи од мене по добрим делима. Када се Бог брине тако о теби, брате, ти немој занемарити своју душу.“ Фрулаш тог часа баци фрулу из руку и, заменивши склад музичке песме духовном мелодијом, пође за овим човеком у пустињу. И ту се према својим моћима подвизаваше три године, проводећи време свог живота у славословљима, и молитвама, и тако пређе на небо и упокоји се убројан у ликове светитеља и редове праправедника.

Пошто посла Богу овог усрдног подвижника врлине, ава Пафнутије стаде водити још савршенији живот од пређашњег, и опет замоли Бога да му открије, коме је од светитеља сличан. И опет њему би глас од Бога: Ти си сличан старешини суседног села. Пафнутије се хитно упути к њему. Када закуца на врата његова, овај изиђе и, по обичају, прими госта. Умивши му ноге, он спреми трпезу и понуди га да једе. Али Пафнутије га стаде распитивати за дела његова, и говораше: „Човече испричај ми како проводиш живот, јер ми је Бог објавио да си ти многе монахе превазишао“. А овај му одговори, да је он човек грешан и недостојан и самога имена монашког. Али пошто Пафнутије упорно настојаше, овај човек му одговори: „Ја нисам имао потребе да ти говорим о својим делима, али пошто си дошао по вољи Божјој, то ћу ти причати о себи. Ево, већ је тридесета година како сам се одвојио од жене, пошто сам са њом проживео само три године и добио са њом три сина који служе мојим потребама. До данашњега дана нисам напуштао гостопримство. Нико се од сељака не може похвалити да је пре мене угостио странце. Сиромас или странац не излазе из мога дома празних руку, него добију што им је потребно за пут. Нисам пропустио да пружим потребну утеху ојађеном сиромашку; нисам био пристрасан на суду према сину свом; туђи плодови нису ушли

у моју кућу; није било непријатељства где се нисам јављао као миротворац: нико није корео моје синове за недоличне поступке; стада моја нису дирала туђе плодове; нисам први засејавао своје њиве, него сам их предостављао другима, а сам се користио само оним што би преостајало; нисам допуштао да богаташ тлачи сиромаша; целог живота свог нисам никога увредио, нити сам против икога произнео рђав суд. Ето што сам, уколико се сећам, учинио по вољи Божијој.“

Чувши за врлине овог човека, Пафнутије га загрли и рече: „Нека те благослови Господ са Сиона, и видећеш добра јерусалимска. Теби недостаје главна врлина: премудро знање о Богу, које не можеш без напора стећи, ако се не одречеш света, и не узмеш крст и не идеш за Спаситељем.“ Када то чу, овај се човек не осврну на своје имање него сместа пође за авом у гору. А када дођоше до реке и не нађоше чамац, Пафнутије му нареди да прегазу реку коју нико никада није газио на томе месту, пошто је дубока. Они пређоше тако да им вода беше само до појаса. Тада Пафнутије остави овога човека на једном месту, а сам, удаливши се од њега, мољаше Бога да постане бољи од оваквих људи. Послије неког времена Пафнутије виде где анђели узеше душу овога човека, славећи Бога и говорећи: блажен је онај кога си изабрао и примио; настани ће се у дворовима Твојим (Пс. 64,5). А светитељи одговараху и клицаху: велики мир имају

они који љубе Твој закон (Пс. 118, 165). Тада Пафнутије дознаде да се овај човек упокојио.

Продужујући да се неуморно моли Богу и да још више пости, Пафнутије опет замоли Бога да му открије, коме је он сличан. И

опет му рече глас Божји: „Ти си сличан трговцу који тражи добра бисера; него устани и не оклевај: с тобом ће се срести човек коме си ти сличан“. Спустивши се са горе, он виде једног трговца, александријца, човека благочестива и христољубива, који је трговао са двадесет хиљада златника, имао сто лађа, и сада се враћао из горње Тиваиде. Он је све своје имање и све своје приходе од трговине раздавао сиромасима и монасима; и овога пута, са својим синовима, ношаше Пафнутију десет врећа

поврћа. „Шта је то пријатељу?“ упита га Пафнутије, а он му одговори: „То су плодови трговине који се приносе Богу ради окрепљења праведних.“ „Шта дакле“, рече му Пафнутије, „зар нећеш примити наше звање?“ А кад овај признаде да то веома жели, Пафнутије му рече: „Докле ћеш се ти бавити земаљском трговином, не преузимајући Небеску трговину? Остави то другима, а сам, док је време тако благопријатно, пођи за Спаситељем, коме ћеш после кратког времена стићи.“ Трговац, нимало не оклевајући, нареди својим синовима да све што је у њега остало, раздаду сиромасима, а сам отиде у гору, затвори се у оном месту где су се пре њега подвизавали двојица, и непрестано се мољаше Богу. После мало времена он остави тело и постаде Небожитель.

Пошто и овог човека посла на Небо, Пафнутије најзад и сам, немајући више снаге да се подвизава, стаде одлазити душом. И предаде му Анђео и рече му: „Хајде најзад и ти, блажени, у вечна насеља, јер пророци дођоше да те приме у своју средину. То ти раније није било откривено, да се ти не би погордио, и тако лишио својих заслуга.“ Пошто проживе још један дан и исприча све неким презвитерима који, по откривењу, беху дошли њему, Пафнутије предаде душу. Презвитери јасно видеше како га примише ликови Праведника и Анђела који славаху Бога.

*Из Житија свейих
за мари*

ЗАШТО СЕ ДАЈУ ВРБНЕ ГРАНЧИЦЕ И ШТА ОНЕ ЗНАЧЕ?

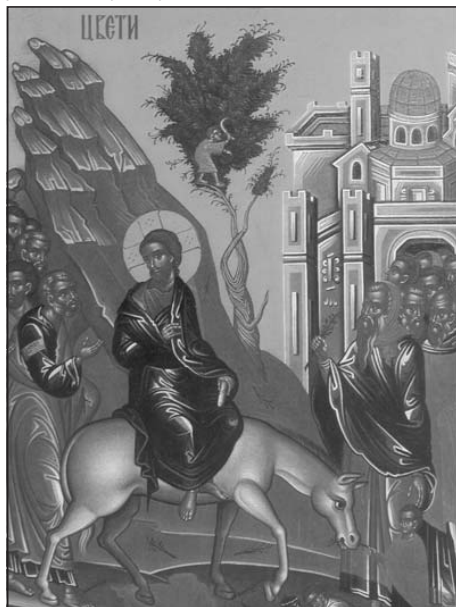
Богъ Господъ и нависа намъ:
составите праздникъ и веселашесѧ
прїидите възвеличимъ
Хрїста съ вѣями и вѣтвми,
пѣснми зовѣще: благословенъ
градъи во имя Господа Спаса
нашегѧ.

(Песма. 9.)

На данашњи празник, по установи св. Православне Цркве дају нам се гранчице врбне, које се зову ваије, и ми их држимо у својим рукама за време свете службе. Какву је намеру имала св. Црква што је ово завела и установила и зашто ми држимо у својим рукама данас ове врбне гранчице?

Овим се ми благочестиви Христијани сећамо онога догађаја, када Господ Исус Христос свечано као цар улазаше у Јерусалим. Народ је излазио да дочека и сретне Исуса при Његовом долазку, неки су свлачили своје хаљине и застирали пут, по коме је имао проћи Господ Исус, а други су секли палмове младе гранчице и бацали на тај пут и сви углас певали: *Осана на висинама, блађословен који долази у име Господње!* По томе и ми кад данас примамо и држимо у својим рукама ове гранчице каогод да сретамо и дочекујемо Исуса Христа онако, као што га је негда дочекивао народ у Јерусалиму. Сада духовно спомињемо и дочекујемо Господа Спаситеља; али ће доћи време, када ћемо заиста лично и видимо сретати Исуса, који неће тада бити онако смирен и кротак, као што беше кад га дочекиваше са гранчицама народ у Јерусалиму, него ћемо га ми тада видети у сили и слави као праведнога Судију, страшнога нечестивцима и противницима истине. И тако примајући и држећи ове гранчице, ми се уједно сећамо и будућега нашега воскресенија, када ћемо изићи на сретанье страшноме Судији, који ће доћи

да суди и живима и умрлима. Па погледајте на ове гранчице, које су прошле зиме биле као мртве без живота, а гле, како наступи пролеће, оне оживеше, расцветаше, листаше. Тако ћемо и ми умрети и нама ће доћи јака зима, али ће затим наступити пролеће наше и ми ћемо опет оживети, наше тело што иструли у земљи, опет ће се сајединити с душом својом, с којом је овде живило и ходало

по земљи. Кад у зиму гледамо на дрва, као да не мислимо да ће она оживети, зеленити се, али међутим то бива. Па и када спуштамо у гроб мртва тела људска као да се с њима на свагда опраштамо, тешко се уверавамо да би тело које иструли могло некада оживети, устати; али је такав закон Бога, који трулежно твори да буде нетрулежно, а мртво оживљава и чини да је безсмртно.

Држећи у рукама ове гранчице представљајмо, да ми заиста предсретамо и дочекујемо самога Господа Исуса Христа. Нама није потребно да излазимо далеко на сретање Господу, јер је Он једнако на вратима нашега срца. Треба дакле само отворити вра-

та ова и Спаситељ ће одмах ући у нашу душу, у наше срце. И каква ће радост обузети тада нашу душу! Представите себи, кад би усред јаке, хладне и тамне зимске ноћи уједанпут огрејало пријатно мајско сунце, како би тада све оживило, све се обрадовало и овеселило. А тако бива и са душом нашом, која је грехом охладнела, огрубела, да се онда када у њој заблиста сунце правде - Христос Бог наш, ствара рај пун радости, милина и утеха небесни, духовни. Отворимо дакле благочестиви Христијани врата нашега срца, изјавимо своју искрену жељу да нам је мило дочекати, срести и примити Господа Исуса, и - Он ће доћи, Он ће ући у храм наше љубеће Га душе. Но чим би доказали, да желимо дочекати Господа који долази нашем срцу? Кад је Исус улазио у Јерусалим, Њега су усрдно дочекивали, застирали и китили пут, којим је Он пролазио. А шта ми чинимо за Господа? Да ли бацамо бар оне грехове од себе, које Господ не воли, који Га оскорбљавају? Остављамо ли бар она своја зла и неваљала дела, која су Њему неугодна?

Ако желимо искрено да сретнемо, дочекамо и примимо у души својој Господа Исуса, морамо пре тога одбацили све оно, што Он мрзи, што му није угодно и што га оскорбљава, а то су грехови наши, које тако јако љуби заблуђено срце и душа наша.

О, када би срце наше горело топлим љубавију према Исусу, када би га душа наша ватрено љубила и горела искреном жељом примити га у себе да је греје, да јој светли онако мило, онако блажено, као овде што горе свеће и кандила, пред иконом Спаситеља нашега Господа Исуса Христа, коме нека буде слава и хвала кроз све векове!

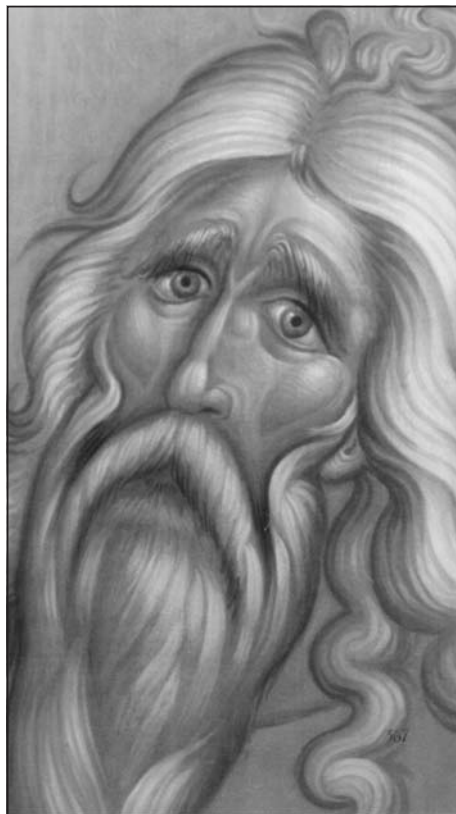
Мийројолић
Михаил, 1866.

ИСКУШЕЊА ДОЛАЗЕ ЧОВЕКУ ЗА ЊЕГОВО ДОБРО

Да би ти било јасније каква нам све искушења шаље Бог за наше добро, обрати пажњу на ово што ћу ти рећи. Човек је, захваљујући својој исквареној природи, горд, славољубив, воли да се покаже, стало му је до својих мисли и одлука и увек жели да га сви високо цене, далеко више него што заслужује. То високо мишљење о себи и та самоувереност крајње су убитачни за духовно напредовање. Довољна је и мала мрља тога, па да омете достизање истинског савршенства. Зато, промишљајући о нама, особито о онима који су искрено предали себе Њему на службу, Бог, помоћу искушења која допушта да нас наиђу, доводи нас у стање у коме лако можемо да избегнемо опасност од овог уважавања себе и скоро нас приморава да дођемо до истинског смиреног самопознања. Тако је поступио и са св. апостолом Петром кад је допустио да Га се овај три пута одрече да би упознао своју немоћ и престао да се узда у самог себе. Тако је поступио и са св. Павлом на кога је, пошто га је узнео до трећег неба и открио му неисказане божанске тајне, допустио неко тешко искушење да би овај, носећи у себи потврду своје немоћи и ништавила, напредовао у смирености и хвалио се само својим немоћима, и да га величина откривења којих се од Бога удостојио не би погордила. То сам св. апостол Павле за себе сведочи и пише: ... и да се не бих понио за премнога откривења, даде ми се жалац у месо, ан-

ђео сотонин, да ме куша да се не поносим (2 Кор. 12,7).

Желећи да искорени ту несрећну склоност (увек високо мислити о себи), Бог допушта да наилазе на нас често врло тешка искушења, како бисмо се, увидевши своју немоћ, понизили. Оним што

изгледа најштетније шаље нам највећу корист јер нас смирава, а смиреност је више од свега потребна и корисна души. Ако, дакле, искушења долазе да нас науче смирености, онда онај који осети у срцу хладноћу, одсуство укуса за духовно и одсуство духовних радости - треба да зна да је то дошло да би се научио смирености. Онај који је раније мислио о себи да је не-

што и то нешто важно, сада, пошто је окусио горки лек који му је послат озго, почиње да мисли да је најгрешнији човек на свету, недостојан чак и имена хришћанин. Никада он не би дошао до таквог смерног мишљења о себи и до тако дубоке понизности да га на то нису навела та нарочита искушења, та велика туга и горчина срца. Зато су оне велика милост коју Бог указује у овом животу души смирено преданој Њему.

Под теретом унутрашњих тегоба човек је приморан да прибегава Богу и тражи помоћ од Њега, да чини све што сматра корисним за лечење туга и горчине срца. Да би се убудуће избавио тог душевног мучења, доноси чврсту одлуку да убудуће иде путем духовног живота са великом пажњом, да избегава чак и сенку греха и сваку, па и најмању, неисправност која може ма на који начин да га одвоји од Бога. Тако туга коју је сматрао толико штетном постаје средство које га подстиче да тражи Бога с већим жаром и да се с већом ревношћу клони свега што се не слаже с вољом Божјом. Укратко речено, све невоље и мучења које душа трпи за време унутрашњих искушења и за време одсуства духовних радости нису ништа друго до лек којим Бог с љубављу чисти душу, ако ова са смиреношћу и трпљењем та искушења подноси. А та искушења припремају стрпљивим страдалницима венац утолико славнији, уколико је већи бол који срце, за време њих, подноси.

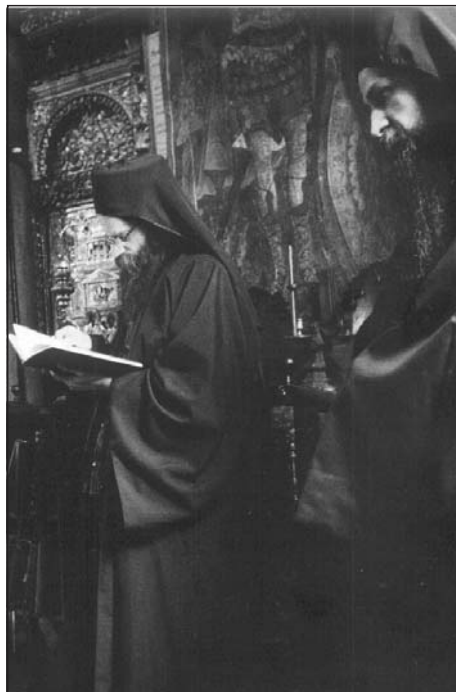
Из тога излази да се не смемо збуњивати и мучити себе како због спољашњих тако и због унутрашњих искушења, као што чине они који имају мало искуства у томе, те оно што долази од Бога сматрају да долази од ђавола, или од сопствених грехова и несавршенства. Знаке Божје љубави узимају за знаке Његова гнева, добротинства и дарове сматрају бичевима и ударима. Све што раде сматрају излишним напором и ненадокнадивим губитком. А кад би знали да од тих искушења душа нема никакве штете него, напротив, има толико користи, само ако их прима са смиреношћу и подноси с благодарношћу, и кад би веровали да су та искушења знак Божје наклоности према њима, не би се збуњивали и губили душевни мир што су тим искушењима подвргнути, те осећају надирање срамних помисли и хладноћу за време молитве и за време духовних занимања. Напротив, више би смиравали своје душе пред Богом и одлучивали да сваким својим делом испуњавају вољу Божју, пошто Бог жели да Му се само на тај начин служи у свету. Старали би се да по сваку цену остану мирни и спокојни, и примали би све што наиђе као да долази из руке небеског оца. Јер било да то искушење бива од злог духа, или од људи, или због грехова, оно у сваком случају зависи од Бога и Он нам га шаље за наше добро и за спречавање неког већег зла.

Св. Никодим
Агиорит

ПРЕД ЛИТУРГИЈУ

Гледам мајку како спава. Лице јој је опуштено, и одмара се, најзад. И овај дан јој је био дуг и напоран. Заиста, „доста је сваком дану зла својега“.

Слушам музику која долази из кафића недалеко од нашег стана. Много је оних који су вечерас изашли у град с намјером да се одрекну свих правила којих се држе у дане до викенда: уљудности, поштовања других, смјерности у опхођењу. Да, вечерас ће да се претворе у некога другог, горег, некога ко ће ујутру опет да замре до следећег петка. А тада ће опет да оживи та њихова друга личност, склапана од особина њихових идола.

А ујутру је Недјеља...

И свиће недјеља, дан радости. Дан побједе живота, Живота над смрћу. Дан кад једно Сунце засигурно радује и грије моју душу.

Ако Бог да, за који минут ћу стићи у храм.

Палим свијеће за све моје, са молитвом да Господ једне укрије пи и помогне, друге уразуми и приведе Себи, трећима да помогне како Он зна, јер ја не знам. Четвртима да да вјечна обиталишта у Својој близини.

Стајем на мјесто на ком и обично стојим. Стојим, и знам да моја мајка и мој отац нису овдје. Стојим, и осјећам да моје сестре опет неће доћи, јер су до касно у ноћ остале у дискотеци. Стојим, и знам да мој брат још увијек не види Свјетлост Христову, која благо сија из Цркве Његове.

Госпode, Ти си нам заповједио љубав према ближњему. И моје срце се одважило да воли. Љубављу, сви они су постали дио мене, и ја њих. А данас, ја сам овдје, а тај дио мене који је у њима, није. Пече ме то, Госпode, раздира ми срце. Тај дио мене иде с њима путевима који се ријетко поклапају с Твојим путем, и то ме мучи.

Звони друго звоно.

Молим Ти се за њих, да им очи отвориш да виде да си Ти Бог, да осјете радост Твоје близине! Да схвате да живота без Тебе нема.

Плачем због њих, и мир и нада да ће све ипак бити добро, да ће на вријеме постати заиста Твоји, спуштају се на срце. Твоја утјећа, Твој дар. Дар од ког љепши не могу пожељети.

Дижем очи ка олтару. Тамо Твоја икона стоји, Христe, и Прe-свете Мајке Твоје. Позиваш да сваку земну бригу оставимо, да Тебе слаavimo, да уистину оживимо. Ђакон креће да кади.

Звони треће звоно.

„Благословено Царство Оца и Сина и Светога Духа, сада и увијек и у вијекове вијекова...“

Јован Раишаревит

ЈОВАН СКЕРЛИЋ (1877-1914)

Бак Богдана Поповића, Јован Скерлић, спада у ред оних људи који својом појавом и радом чине читаву епоху. Човек који је својом виталношћу, силом радног темперамента, борбеношћу своје природе, готово сам претстављао читав један покрет. Он је био човек „Од сто срца и сто руку“, спадао је у ред људи „који настављају песницом када им се чекић сломи у руци“.

Скерлић је рођен у Београду. Основну школу и гимназију свршио је у месту рођења. Године 1895. уписао се на философски одсек Велике школе где је дипломирао 1899. године из француског језика и књижевности, као ђак професора Б. Поповића. По сведочанству његових професора, Скерлић је још као ђак показао „велику вредноћу, изванредан дар за учење наука и изражавање мисли, јаку вољу и чврст карактер“. Као такав одлази после дипломског испита у Лозану, где је студирао француску књижевност. Из Лозане иде у Париз, где је такође слушао предавање из француске књижевности, па се опет враћа у Лозану, где је докторирао- (1901). Тема му је из француске књижевности: „Јавно мишљење у Француској према политичкој и социјалној поезији од 1830- 1848. године“. По повратку у Београд био је једно време суплент у гимназији, а затим је постављен за доцента философског факултета у Београду. Са те дужности убрзо је отпуштен због свог политичког става (1902). По-

сле тога поново је враћен где је предавао француски језик и теорију књижевности. Из политичких разлога поново је био отпуштен са Велике школе и постављен за суплента у Зајечару, на што је дао оставку на државну службу. Но ускоро је опет враћен за доцента на Великој школи.

Школску 1903-4. годину опет је провео на студијама у Минхену и Паризу. Године 1905. изабран је за вандредног професора српске књижевности на Београдском

универзитету. Пошто се био истакао и на политичком пољу био је 1912. године изабран за народног посланика округа крагујевачког. Радећи на књижевности, на политичком и националном пољу и уносећи у рад сву енергију свога темперамента, Скерлић је умро врло млад, у 37. години живота (1914), остављајући за собом књижевна дела, која својом обимношћу изазивају дивљење које се граничи са чуђењем!

Рад на политичком и националном пољу

Скерлић је дошао у право време, онда „када је нашом књижевношћу завладала прилична песимистичка и декадентна нота, кад је снажан скептицизам био захватио духовни живот“. У таквом времену Скерлићев борбени дух, са смислом за организацију, повео је многе, а нарочито омладину. Омладина свих наших покрајина гледала је у њему свога духовног вођу, човека који је умео да „извуче из пасивности и да јој да динамику свога оптимизма“. Нарочиту активност он је показивао око СКГ, као његов уредник. У то време СКГ прелази оквире Србије и постаје прави југословенски часопис, јер је окупио око себе многе младе писце из свих наших покрајина: Војводине, Хрватске, Босне, Херцеговине, Далмације.

Још из студентских дана активно се бавио и политиком. Припадао је као студент социјалистичком покрету Св. Марковића.

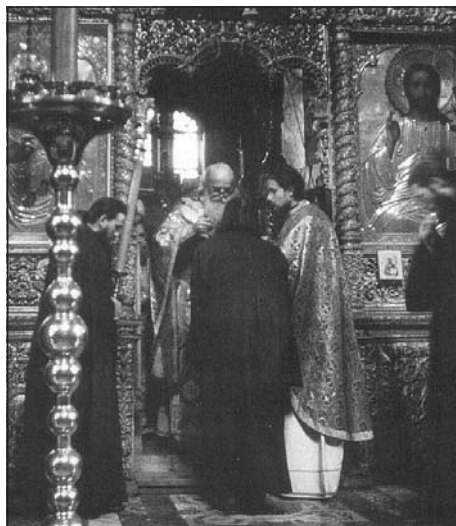
Међутим његов социјализам био је електрична мешавина разних либералних и позитивистичких идеја, који је имао једну доминантну идеју водиљу: он је веровао у „историјску мисију Српске државе у Српству и, још шире, о њеној позваности да буде катализатор и Пијемонт на читавом пространству Словенског југа“. Обзиром на тадашњу подвојеност, ова идеја је имала прогресиван карактер. На тој идеји радио је предано, са жаром борца који је интуитивно осећао догађаје и радио на њиховом остварењу. Имајући ту идеју пред очима Скерлић се борио против свега онога што је стајало на путу њеног остварења. Нарочито је мрзео Стару Србију која је била пуна бирократије, политиканства, неодговорности, духовне замрлости, како он каже „целу ону званичну полутурску Србију“. Због таквог свог става имао је велики број непријатеља, био је нападан и из службе отпуштан. Касније је пришао самосталној радикалној странци и постао њен вођ када је изабран за њеног посланика. У политици је имао успеха. Као народни посланик узимао је учешћа у дискусијама и нападао нарочито појаву „банкократије“.

Много је радио на народном и државном јединству. Многе чланке и расправе, и многе говоре, посветио је идеји југословенства. Једно од најинтересантнијих предавања било је оно које је одржао у Прагу на десет дана пред смрт.

О ЧЕСТОМ ПРИЧЕШЋИВАЊУ ВЕРНИХ

„Ако не једете тело Сина Човечјега, ни пијете крви његове, живићете нећете имати у себи. Ко једе моје тело и пије моју крв има живот вечни, и ја ћу га васкрснути у последњи дан“.

(Јн. 6,53-55)

Из ових речи Господњих јасно се види како неопходност приступања Светом Причешћу, тако и корист од тога. Као што дете после рођења, да би остало у животу и расло, мора да се храни, тако бива и са хришћанином. Родивши се духовно у Светом крштењу, у тајни миропомазања добивши благодат за даље узрастање, ми свој духовни живот одржавамо божанском храном - Светим Причешћем. Њиме превасходно долазимо у најтешњу везу и јединство са Христом Животодавцем, постајемо „сателесници“ с Њим. Свети Кирило Јерусалимски каже да сваки који се достојно „причешћује телом и крвљу Христовом бива истог тела и крви с Њим“, тако да

овом тајном „христоносци бивамо, уносећи у своје удове Његово тело и крв, а по Светом Петру бивамо причасници божанске природе (2 Петр. 1,4).

Не многа тела, него једно

Код Светог Григорија Ниског налазимо објашњење како то бива: „Мало квасца све тесто према себи уподоби. Тако обесмрћено Богом тело Господње будући у нама, све претвара и мења према себи“. Још подробније објашњење, о томе даје Никола Кавасила, велики да Христова Црква, причешћујући се хлебом и вином, „Не претвара њих у човечје тело, као што бива с обичним јелом, него се сама претвара у њих, те више (божанско) побеђује тварно. Као што железо стављено у огањ само постаје огањ (усија се), а не бива да се огањ претвори у железо.

Сједињујући се у Светој Тајни причешћа са Христом, у Христу се сједињујемо најтешње и једни с другима. Свети апостол Павле вели да смо „једно тело ми многи, јер сви од једног хлеба једемо“ (1 Кор. 10,17). Тумачећи ове речи, Свети Јован Златоуст развија ту мисао даље: „Шта је хлеб? Тело Христово... Шта бивају причесници? Тело Христово. Не многа тела, него једно тело. Јер као што хлеб постаје сједињењем од (брашна) многих зрна, да се нигде не виде зрна, него су исто, тако се и између себе и с Христом сједињујемо. Јер се не храниш ти од једног тела, а он од другог, него сви од истог“.

Рана Црква

У старој (раној) Цркви имала је Света евхаристија централни положај у целокупном хришћанском животу. Постати једно са Христом не само духовно, него и телесно, примивши тело и крв његову, и тиме све божанске силе и енергије потребне за живот вечни, осећало се у свести верних не као наредба и дужност него као насушна духовна потреба. Због тога су верни у старој Цркви приступали причешћу на свакој Литургији. Али после добијања слободе, за време цара Константина, преласком у хришћанство незнабожачких маса, не као раније само из дубоког убеђења у истинитост хришћанске науке и готовости на све жртве за Христа, него многи из опортунизма, јер су и цар, војни и цивилни управитељи и мноштво народа били хришћани, - ниво хришћанског живота, спремност на труд око што веће чистоте и светости своје душе, постепено пада све ниже. Укорак с тим, ревност првих хришћана да се причешћују на свакој Литургији све више хлади.

Зато поред настојања да у свести верних буде свагда присутно и живо евангелско учење о неопходности приступања Светом Причешћу, Православна Црква, кроз целу своју историју а нарочито тада, паралелно је развијала и другу новозаветну истину да се највећој и најсветијој тајни не сме приступати како било, као обичном јелу и пићу. Већ Свети апостол Павле опомиње верне да испитују себе и тако од хлеба да једу и пију из чаше, јер који само

једе (као обично јело и пиће), суд себи једе и пије. Зато су вели међу вама многи слаби и болесни и доста их је умрло.

Закхеј и Капетан

„Тако данас постоје два наизглед супротна мишљења честог и веома ретког причешћивања. Између ова два мишљења - каже Блажени Августин - можда би прекинуо спор онај који би обојицу поучио да сваки чини по својој вери. Нису се међу собом спорили, нити се један другом супротстављали, Закхеј који је примио Господа под свој кров (Лк. 19,2-6), и капетан који је Господу рекао: Нисам достојан да под кров мој уђеш (Мт. 8,8). Оба су указивала поштовање Спаситељу различним и наизглед супротним начином; оба су патила од греха, оба су примила милост“. Као закључак Блажени Августин истиче: „Кад се прима ова тајна треба да се прима с расуђивањем. Јер и онај из побожности не усуђује се да је прима сваки дан, и овај из по-

штовања не сме је изоставити ни једног дана“.

Поред редовног приступања причешћу, и уздржање од честог причешћивања може, дакле, потицати из ревности и љубави према Господу. Но исто тако и из хладноће у вери и љубави.

Свакако да се одлука о овом тако важном питању не би могла правилно донети мимо пастира, који као исповедник треба да зна духовно стање чланова своје пастве. Тај принцип постојао је у Цркви од почетка, као што нам сведочи не само одлучивање од причешћа, налагање дужине и строгиости покајања и јавне исповести за јавне грехе, покајна дисциплина првих векова, него доцнија уставна посебних исповедника с прописима о исправци појединих греха, све у вези са приступањем животворном телу и крви Господњој. Проф. Мирковић зато вели да је свештеникова дужност да енергично препоручује верним „што чешће примање Светог причешћа“. Али препустити честом Причешћу не треба све, него само „оне верне који се чувају од сваког тешког греха, који теже истинитом савршенству, који не пропуштају да се спреме за Свето причешће према црквеним прописима и чијем причешћу нема запреке. А још чешћем Причешћу, треба припуштати оне верне који уистину живе побожним животом, који се чувају чак и од оног греха у који човек лако пада и који из све душе желе да се сједине са Христом у Светом причешћу“.

*Патријарх Павле
„Нека њихова
наша вера“*

ТАКО ЈЕ ГОВОРИО ЈЕДАН СЕЉАК

Доктор Видоје је седео те вечери у друштву млађих људи и жена које је, може се рећи, било на свој начин склоно побожности. Ти доктори вазда су пуни разних прича. Оне су обично горке, али зауврат занимљиве, па их радо слушају они срећници који са медицином, хвала Богу, нису имали много познанства, да би тако сазнали шта све жив човек може да препати. Но, лекари и међу собом тако често воле да препричавају догађаје из своје праксе, као да очекују да се утеше међусобним разумевањем, - млађи још спремније него старији који су већ огулали. Готово да човек поверује да те главе ни о чем другом не умеју да мисле, - толико су они опседнути разним сећањима на људске патње које свакодневно остављају у њиховој свести дубоке и болне бразде. Па онда то препричавају и на послу и у доколици, и кад једу и кад се одмарају или забављају. Та како само могу! И у сваком друштву започињу своје приче, само ако дођу до речи и ако им се поклони довољна пажња. Тада као да говоре:

„Ама, слушајте, људи, размишљајте и о овим стварима! Додуше, тешко ће се наћи неко ко ће моћи да ми макар ишта објасни: - како му све то дође?! А о самој смрти кад размишљате? - Е, тек о њој, чини ми се, нико ништа не зна, нити разумева! Јер то је, - кажу неки, - тренутак кад свему дође крај, па крај и сваком размишљању. Видите ли да и ми, који смо се прошетали кроз целу медицину и свакодневно по њој трагамо, пра-

вога одговора на загонетку смрти ни у њој не налазимо!“

- Кад је реч о увек занимљивој загонетки смрти, сад ћу вам рећи, - рећи ће спремно доктор Видоје обраћајући се своме друштву, - испричати нешто необично што сам доживео.

И кад се слушаоци с пажњом окупише око њега, он их обухвати погледом, па видевши да ће имати довољно стрпљења, отпоче.

- Пролазио сам журно једног раног поподнева хируршким шок-одељењем да видим неке од својих болесника. Љубисава сам знао само из извештаја колега, да је млађи човек, да је оперисан од застарелог гнојења у трбуху и да се једва извлачи из тешког стања. Погледах према његовој постељи и хтедох проћи, кад он, спазивши ме, повика за мном јаким гласом:

- Докторе,... докторе...!

Упитах се у том тренутку шта би он могао баш од мене да тражи, па се вратих. Улазећи у собу видим: човек сео на постељу, на лицу му сија благ осмејак и израз као да се решио свих брига, а став као да говори да се у њему нешто значајно збива. И у магновењу, сводећи своје знање о „његовом случају“ и упоређујући га са овим изненадно повољним изгледом, помислих: шта је сад ово. И пре но што моја мисао доби завршан облик, кад зачух радостан глас пун свечаног узбуђења:

- Докторе, ја умирем! Одите овамо да се поздравимо!

Збуних се. Помислих најпре да је човек у бунилу, па приђох ауторитативно, као што доктори умеју, његовој постељи, пипнух пулс и трбух, па да га утешим рекох:

- Немојте, Љубисаве, нисте ви тако лоше! Будите стрпљиви, биће боље!

Међутим, Љубисав није марио за мој преглед, и понет неким сазнањем, а потпуно свестан, одговори ми:

- Ма не, докторе, ја заиста умирем. Ја знам да морам умрети. Така је моја болест. Него сам вас звао да се од вас опростим и да кажете својим колегама да им захваљујем на свему што су за мене учинили. Потрудили су се колико су могли...

Видећи пред собом свесна човека у његовом свечаном тренутку, видећи у његовом лику неку духовну вредност коју нисам ни слутио, ја се осетих као на молитви, измакох се и стадох готово мирно, посматрајући с поштова-

њем како се овај сељак опрашта са животом. А он, седећи на својој самртничкој постељи полууздигнуте главе, сваки пут крстећи се широким покретима, говораше отприлике ове речи:

- Боже, хвала Ти на дару! Хвала Ти на оволико колико сам поживео! И опет: Боже, хвала Ти на дару!

Док је мене хватала вртоглавица од његове „теологије“, и док сам размишљао како пред собом имам савременог Јова, чудећи се од куд му овом тренутку тако кристално јасан хришћански став према смрти, и довијајући се да погодим у којим се то оквирима његов духовни живот могао до тле развијати, - признавао сам да овакво схватање живота као дара Божјег и овако јасне речи у самртном часу ја, који по своме позиву деценијама испраћам на онај свет и неуке и учене, још не чух. Глава као да ми је горела од ових размишљања. Видео сам и по трећи пут: свечан знак крста, и чуо речи: „Боже, хвала Ти на дару!“ Па онда:

- Свети Алимпије, заштитниче мога дома, Крсна Славо моја, помози мојој деци да сачувају веру. Нека те и она увек славе!

Чинило ми се да сам био на богослужењу, а да је Љубисав стајао пред олтаром. Али у недоумици шта као лекар да кажем човеку, излазећи само рекох:

- Биће добро, Љубисаве, биће добро!

И док сам журио даље за неким другим послом, размишљао сам: „Свако би могао да позавиди Љубисаву на оваквом умирању. Таквом смрћу бих и ја волео да умрем! - Знам поуздано, Госпode, бићеш милостив слуги Твоме Љубисаву!“

Кад сам кроз сат - два завршио свој посао, одох поново да видим шта је било са Љубисавом. Рече ми сестра:

- Љубисав је умро у 15 часова. Полако се гасила свест. Звао је неке чланове своје породице. И најзад, срце је престало да куца...

Шта дакле на то да кажем. Тај човек, далеко од својих најбли-

жих, немоћан и тако рећи затворен на такво једно место које зна само за муку и бол, где се изнемогло, некад полусвесно или несвесно, пати и не ретко опрашта са животом, - понашао се као да његова животна драма тек сада иде ка врхунцу. Као да се одиграва у присуству духовних бића која га гледају. Као да је стао пред самог свога Створитеља, па му ниције друштво више и не треба. А он се према своме Створитељу, свестан свога „бити или не бити“, понаша као према милостивом оцу, кога воли, и та га љубав испуњава смислом и срећом и у самртном часу.

- Ето, ја вам испричах како је изгледао један сусрет човека с Богом, - па просудите, заврши доктор Видоје.

- Ама људи, замислите како бисмо се ми понашали у томе часу, рече неко дирнут овом причом. Није ретко да наш сељак тако умире. Имамо ми нечем и од њега да се научимо!

Хаџи-Недељко
Канџрџа

БОЖИЈА РУКА

Има сила, има рука нека
ишћо све сћишће, ишћо нас мази,
ишћо ошћара и зашћара ишће,
ушћовара, разшћовара,
ишћо узима и ишћо даје,
ил' нас њежно шћура
у живошћ без аваншћура.

Та рука, зна се, Божија је.

Само срећни мошћу знашћи
да их она ишћишћи.

Драшћица Грбишћ
Вишћешћарад

ИСТИНСКА СЛУЖБА

(наставак из прошлог броја)

После тога случаја, међу свештенослужитељима у Лугову била је нека тишина. Силоамски се вратио из града као да ништа није ни било. О том како га је примио владика ни он, ни попадија ником речи једне нису причали. А кад је ђакон кога је то јако интересовало, једном запитав Силоамскога шта му је рекао владика, овај му је рекао као да није ни лук јео ни луком мирисао:

- Знате, ја сам се предомислио, па нисам ни ишао владици. Незгодно би било говорити нешто о свом другу у служби. Личило би на клевету. Ја сам смислио: да поживим овде неко време, па да замолим за премештај чак и не помињући узрока!

С Ђирилом је Силоамски био ванредно уљудан; никад није хтео говорити вишим гласом, и за бољи доказ своје смерности натерао је своју жену да походи Муру. Две поше разговарале су једно пола сата, врло вешто држећи се свих угодаба најфинијег такта. Мура је походу вратила. И то је било све познанство.

На послетку Силоамски не могао да се отрпи до краја: не добијајући никаквих доходака, и не доспевши ни засејати, нити под аренду дати црквену земљу, он сматраше време проведено у Лугову као праву дангубу. С тога је још једном ишао у град, потрошио је масу добре воље, и покренуо све своје певачке познанике, те тако најпосле добије премештај. Месеца јула стара кућа оца Родиона опет опусте, и опет Ђирило, на своје велико задовољство, оста сам на паприхији.

Међу тим се је Лугову и свему срезу прближавала голема невоља. Готово целог месеца маја и кроз сав месец јуни није било кише. Ржаница, која у почетку бејаше бујно израсла, на један мах пре времена пожуте и избаци штуро класје. Ржаница пропаде свуда; њу покосише за сламу.

Надали су се људи да ће се време о Ивању дне променити, да ће пасти киша, и повратити пшеницу, али надање би узалуд: киша не паде, и пшеница стаде венути пре него што се захлебила. Равница на десет врста унаоколо бејаше видик очима тужан. Њиве жуте, а поља црна. Марва, гладна, и невесела тумарала је по спрженим пашњацима, и жалосно би се устављала у средини голих поља па невесело погледала у небо, на ком не бејаше ни прамена од облака. По некад стоку узме нека мука па целим чопором у трку појури к речици која је пређе текла, али, видећи место воде само суво вијугаво корито, почињала је стењати с тугом која се исказати не да. У бунарима су људи чували воду као злато. Стоку су појили све рукама, бојећи се да и бунари не

пресуше, па да не дође смрт од жеђи. У сељака је, ипак, имало и лањске хране, коју су врло штедљиво трошили. Уз то је било још неке наде. Раж је пропала - уздали су се у пшеницу; пшеница не захлеби, дако прихвати просо. Али ево и краја јула; Свети Илија прође, а киша не дође. Наста август - и сахранише се све наде!...

Ђирило је и у цркви, и на требама, сретао само суморна и замишљена лица сељака, а и сам је бивао сваки дан суморнији. Пролазећи поред механе, слушао је како се из ње разлежу: вика, песме, и псовке, и сећао се је како у добро време те вике није било толико, нити је била тако љута и оштра. Мислио је како је чудновато створен овај човек, овај чемерни и мучни сељак, који баш у гладне године нађе по неку цркавицу да да за пиће, као да хоће да не гледа своје јаде. Он се устављао, поучавао, и старао се да образуми и упуту.

- Попо! говорили би му пити сељаци: - све једно је, ми ћемо од глади помрети те помрети; овако је бар и умрети веселије!

- Не треба умират, браћо! него се треба борити! - говорио је Ђирило, али је ту и сам видео да се празним речима борба не води. „Не, борити се, него трпети покорно, надајући се бољему,“ мишљаше он у себи.

Од половине августа већ почеше јављати да овде онде стока мањкава. Стока је крепавала од глади и од жеђи, и падала је усред поља, онде где се налазила. На све стране по селу чуо се плач и кукњава.

- Овако ћемо проћи и ми, као стока наша!-говораху сељаци и, гледајући краву која крепава, лили су сузе тако као да им ко од рода издише.

Ђирило се враћао кући узнемирен и суморан. Тешке мисли испуњавале су његову главу. Он је гледао људе којима прети блиска глад, а помоћи

баш ни од куда. Он је говорио речи од утехе, али одмах, с тугом у срцу, сазнао је да те речи неће никога утешити, него да је ту потребна истинска помоћ, помоћ делима, помоћ храном, њега обузе нека збуњеност, неодлучност. Бивало је часова кад му се сва његова радња, коју је он тако високо ценио, чинила као празна забава, ништа више! Шта је он радио? Поучавао, просвећивао, можда је кога и учинио разумнијим, можда је и просветио чију мрачну душу, али ево сад треба људима сачувати здравље и можда одржати живот - и ту он не може ништа! Он је престао узимати наплату за требе, то је лепо, но сада то већ није заслуга зато што и сељак нема што ни да да!

Једном му дође младић један и зове га на пратњу. То се десило баш кад он с Муром сеђаше за столом и ручаше. Уђе младић у прљавој, дроњавој кошуљи, бос, а лица бледа и лишајива. Мајка му је умрла.

- Одашта му је умрла! - задркталим гласом упита Ћирило који је пре три дана видео његову мајку, Арину Терпелику, баш када је угибајући се под обраницом, носила с бунара воду кући.

- Бог свети зна! - тупо гледајући у просторију одговори младић: - веле да је од хране.

- Како то: од хране? - још с већим немиром упита Ћирило, домишљајући се да ће изаћи нешто страховито.

- Синоћ је јела чорбе од мекиња, па јој се смучило, и ...ето шта је...

- Од мекиња? То ће рећи: једу што нађу, неким изнемоглим гласом казиваше он Мури...Једу мекиње, гледај на што су спали!...

Он је ходао по соби као ван себе. У његовим грудима спремила се страшна бура. Он је осјећао, да га као некаква сила гони и приморава на некакав чудан рад, и да он већ више не припада себи. Мура га је гледала, дивила се, и плашила се. Он шане оном младићу: „Ти иди, попа ће доћи!“ А кад младић изиђе она тихо упита:

- Ћирило, за Бога, што је стобом?

- Муро, драга Муро! простења он и наслони главу на њене груди. Мура виде да он плаче, и стараше се умирити га, али ништа не разумеваше.

- Ћирило! Рашта је то? Зашто ти плачеш?

- Како, зашто? Зар не видиш? На стаје глад, ето то је прва смрт од глади, Муро, усред људи, усред живих градова, где се бујно тргује, и људи се веселе и чине што и не треба! То је страшно, Муро! На то се не може гледати скрштених руку! Не можемо ми тако безболе ручати кад жена умире од чорбе од мекиња. Не можемо! Не можемо!... Ваља радити!...

То он говори, а глас му грца у грлу. За то време он гледа кроз прозор онамо кроз село. Његовој се уобразиљи чини да смрт већ хода из куће у кућу и да он већ доцкан стиже са својом помоћу. Ето, није ли одоцнио помоћи тој жени која је умрла од чорбе.

- Па шта ми ту можемо Ћирило? Видиш да смо и сами сиромасни! - рече Мура.

На то Ћирило не одговори ништа. Он врло журно обуче мантију, узешешир и оде из собе. Готово је трчао путем до спахинеце. Ветар је разносио крила од његове мантије, а он, машући руком и корачајући далеко, личио је на голему птицу, која лети поврх саме земље.

- Куда ли то наш попа тако трчи?чудећи се питаху један другог сељаци који су га сретали: - може бити да се што необично догодило. А блед је, јадан, као самрт, и очи му пламте!...

Ћирило није ни опазио да је прошао три врсте. Он је грнуо на вратанца од сада, прошао сву стазу кроза сад, и није ни опазио како страшно лаје пас у ланцу, који мада га често виђа никако се није могао да припитоми његовој мантији. Изиђе уза стубе и уђе у чекаоницу. Ту га сретну собараица.

- Где је Нада Алексијевна?-упита он и, недочекавши одговора, прође у трпезарију.

Нада Алексијевна тек што бејаше села за сто да руча. Напореда с њом, на високој столици, сеђаше мушкарчић свезаним око грла салветом. Видевши Ћирила, она спусти кашику и устаде. Лице му је било тако необично да она није ни помислила звати га да руча, него га одмах уплахилено упита:

(наставак на 52. страни)

О ЧУДИМА, КОЈА ОСВЕДОЧАВАЈУ ЉУБАВ БОЖИЈУ

Възъишите Господа и ѹтвердитеѡ, възъишите лица егѡ въиѡхъ. Поманните чѡдеса егѡ, ꙗже сотвори, чѡдеса егѡ и сѡдѡбы ѹста егѡ.

(Пс. 104. 4-5)

Зар се догађаше само у Старом Завету и Старом Израиљу славна и дивна чудеса? О, не, у Новом Израиљу, кога Бог више љуби, више се догађаше и славе и чудеса!

Христијани! ви сте народ избрани, ви сте народ кога Бог љуби, па зато памтите и ви чудеса Његова, која је учинио, сећајте се чудеса и судбина Његових. Јер таким споменом доликује да прославимо данашњи празник за чест угодника Божјих, св. равноапостолних - цара Константина и царице Јелене.

Па зашто се уопште чине и показују чудеса? Нема сумње да се чуда не чине за бездушну природу, за физичку страну света, којој ни су од потребе чуда, него се то чини за другу страну, за људе, из којих се састоји Црква. Због тога и видимо, да се највише и најторжественије јављаше чудеса онде, где се црква завођаше или се преустројаваше. Сетимо се доба, када најпре постајаше и завођаше се на земљи Црква, па тада се и учини највеће чудо, које трајаше шест дана, за које време створено би све што постоји; затим чудо би када се понови Црква општим потопом, који опра окаљано лице земље; после се чудо догоди онда, када се наново очисти и одвоји Црква од свију народа и премудриј промисао очува, воспита и научи отца свију верујућих; догађаше се дивна и многа чудеса, кад се утврђиваше, ширише и освећаваше Црква у целом народу израиљ-

ском у Египту, на мору, у пустињи, у земљи хананској. А чим се објави и утврди новозаветно царство благодати? Новима, великима, многима и дивнима чудесима и надприроднима појавима и знацима чињеним и од Господа Исуса и од Његових апостола, чудесима и знацима, од којих неки непрекидно и сада трају у цркви Христовој. Тајна Евхаристије - св. причешће, такво је чудо Божије, које једнако траје и које замењује вернима и надвишује сва стародавна чудеса, што се кадгод догађаху. Чудеса

нарочита и особита, која се виђаше у почетку христијанске цркве, превишују све што би могао човек замислити. Највеће је чудо рођење Христово, живот Његов, Његова наука и дела, смрт и васкресеније. Тада изобилно као река текоше чудни појави, и благодат Божија даваше силу да верни усред пропасти, ватре и гоњења неокаљану сачувају веру, гинући за њу

без страха а са највећом радошћу, па крвљу својом обрађаше у веру Христову, побеђиваше најжешће своје непријатеље. И гле, чудеса чинећи св. промисао загрева топлотом вере и срце цара Константина и обрађа га чудом да послужи вери са царског престола. У борби с непријатељима, Константин осећахаше потребу више помоћи, и она му се јави. На небу се покаже крст на коме беше написано - овим побеђуј. Са св. крстом на барјацима и шлемовима војничким, које је по упутству неба начинио, а са топлом вером у срцу, Константин победи силне своје непријатеље, завлада истоком и западом, прене-се столицу у Цариграду, где с њиме седне на царски престол вера христијанска православна и од тада Црква православна христијанска доби и слободу и сјајност своје спољашње лепоте и величине. А побожна мати његова царица Јелена оде у Јерусалим, нађе частни крст на коме бијаше распет Спаситељ Господ Исус Христос, сазида многе цркве и добрим делима на славу вере и Цркве свуда ширише, помагаше и утврђиваше христијанство, а чудеса се једнако показиваше да се оснажава вера и слави пресвето име Господње.

Памтите дакле чудеса која чинјаше и чини Господ. Сећајте се како беше негда покрио густо мрак сву земљу незнабожством. Свуда се виђаше незнање за истиннога Бога, свет изгледаше као поље на коме се виде само кости мртваца. Но гле, св. крст јавља се у сјајности, прогања мрак и обара кипове и бездушне идоле, земља се окити храмовима Божијим, у којима се слави и моли истинити Бог; села, вароши, општине и државе постају Христу верне и Црква Божија задоби себи деце по свима крајевима земље. Многи

народи, који су окорели били у грубости јазичества, без силе и принуђења, долазе да се крсте, верују у Христа и с радошћу улазе у ограду Цркве. Није ли чудо то? Није ли то овде исто, што говори пророк о костима, које су по изразу Језекиља биле растурене по широком пољу, но дође у њих дух живота, и оне оживише, и стадоше на ногама својима? (гл. 37 ст. 10).

После овога чуда, јављаше се и друга, јер благодат се изобилно изливала као река и напајала срца људска, разливала се по свима странама земље, у којима се јавише християни, текла је по свима временима, хранила многе милионе људи, васпитавала благочестиве владатеље, рађала дивне пастире цркве, велике подвижнике и чудотворце, јунаке и храбре бранитеље отечества, угоднике Божије, који се украсише свима добродетељима, и ти се јављаше у свима стањима и звањима. Дивећи се оволиким чудним појавама и падајући пред свемоћном десницом Божијом, са царем Давидом велим: Ко ће исказати силу Господњу? Ко ће испричати сву славу Његову? (Пс. 105 ст. 2).

Из овога познај християнине, сву величину љубави и милости Божије, која сва ова безбројна чуда чини за срећу и спасеније твоје, познај истинитост свете вере християнске, па све више утврђуј у своме срцу свету веру и искрену љубав к Богу. Ти си члан благодатног Божијег царства на земљи, ти си дете Цркве Божије, па цени своје достојанство, чувај благо, које ти је даровано, буди ползан члан Царства Божијег и послушно дете Цркве Божије, старајући се да споља пренесеш у душу своју благодатно Царство Божије. Јер по речима апостола, християни су цркве живог Бога (2. Кор. 6 ст. 16), а по речма самога Господа Исуса Христа, царство

је Божије унутра у нама (Лук. 17 ст. 21). Бог хоће да влада у души нашој. Овде жели да има престол свој онај, кога *небо, и небеса над небесима не могу обухватити* (1 Цар. 8,27). Зато вечни Небесни Цар прима у своју особиту заштиту своје верне, да би у њима нашао и воспитао онаке изабране душе, у којима хоће да утврди своје вечно царство. За своју добру и послушну децу, Господ чува, брани, утврђује и прославља и земаљске царевине, обећавајући да ће поштедити и Содом, када би се могло наћи у њему само десет праведника (Пост. 13 ст. 32).

Видите благочестиви Християни да све, што се догађа склања нас и учи, да избегавамо неверје и нечестије, а да чувамо свету веру и да поступамо у животу своме по наредбама Божијим, тачно и усрдно вршећи дужности своје християнске. Тражите Господа и утврђујте се у духу вере, тражите лице Његово у свако време, у свима делима. Тражите Царство Божије и утврђујте се у оним правилима, које нам предлаже Евангелије. Тражите лице Божије у своме срцу, у чистој и безпорочној савести својој. Хоћете ли да виђате веће и важније чудо Божије доброте? Желите и просите најпре оно, што је свакоме који верује у почетку обећано, пожелите велим и просите да у срцу вашем постане Царство Божије, где би владао дух вере и побожности и царовао истиниј Бог наш. Тражите Царство Божије и правду његову, па ће се све остало вам дати, вели Слово Божије. За оснивање овога царства, чинише се и чине се сва чудеса у свету, за то је постала и за то још траје васељена!

М. Михаил, 1866.

О ПОМИЊАЊУ УПОКОЈЕНИХ

Преподобни Макарије Велики ишао је једном по пустињи и наишао на људску лобању. Он је био изабран од Бога, имао је благодат Духа Светог и много тога му је било откривено од Бога. Будући у посебној благодати, ударио је штапом по лобањи и упитао је:

- Реци ми, ко си и где се налазиш?

- Ја сам идолски жрец - одговорила је она. - Налазим се у паклу.

- Има ли вам икакве утехе тамо? - упитао је Преподобни.

- Има, онда када суботом и недељом у Православној Цркви хришћани помињу своје упокојене. Тада у горњим словима ада засија светлост која делимично допире и до нас. Тада можемо видети једни друге. То нам је велика радост.

Преподобни је још упитао:

- А има ли ко испод вас, идолских жречева?

- Има.

- А ко?

- Православни хришћани који су примили крштење, али нису одлазили у цркву, нису носили крстове, нису се кајали за грехе, нису се исповедали, живели су невенчано, нису се причешћивали и умрли су без покајања. Они се налазе још ниже од незнабожаца који нису знали Истинитог Бога.

О ПОЗИВУ ДА СЕ БОГУ ОБРАТИМО

Живѣ ѡзъ, глаголетъ ѡдънаи
Господъ... ѡбращеніемъ ѡбра-
титеса ѡ пѣти нашегѡ слагъ.

(Језек. 33 стѣх 11)

Господ Бог заповеда сунцу, и оно најтачније врши вољу Његову. Хиљаде небесних светила не сврћу с пута, по коме им је заповедио Творац да путују. И бурна мора и непрегледни океани, не смеју да изађу из обала својих, у које их је сместила воља Творчева. Земља послушна сили Божијој, расте биље и даје рану живелима на њој. Безплотни духови, ангели јаки умом и вољом, најпокорније служе своме Господу. А шта ради човек, ово узвишено разумом на земљи створење Божије? Ах, људи не слушају Господа, слаби људи не врше заповеди Божије! И сам Бог силази, тражи и зове своје заблудивше створење, коме је определио високо место у васељени, зове га и преко пророка, својих слугу, који вичу: повратите се људи од злог нашег пута, по коме нагнани грешним страстима блудите, станите, јер идете у пропаст, а људи гле, не слушају, људи се не окрећу, не обраћају Богу своме творцу него се све више удаљују од Њега, падају све дубље.

Помислите благочестиви Христијани коме се ми противимо? Чију вољу рушимо? Чији позив не слушамо? Наше ће положење бити још страшније, непослушност наша преступнија онда, кад знамо с каком љубављу зове нас, наш Отац небесни, зове на прави пут, који води спасенију.

Кад човека не би толико заглашавала овосветска сујета, кад га не би одводиле на странпутице душегубне страсти, које помрачавају ум, душа би његова често чула и разумела глас Божији, који га зове на богоугодније живљење, чула би глас који му вели да не сврће с пута, који води срећи,

блаженству, истини, Богу. Но и при свеколиком шуму сујете, греха, страсти, не чује ли човек понега унутрашњи глас, који изобличава његово заблудење, његово неваљалство и нечестије? И шта значи она празнина срца, оно нерасположење и безвољност, коју осећа човек у себи, кад се

засити благама овога света? Шта означава оно незадовољство и она неугодност човека са самим собом, другима који га окружују и свим оним, што га је мало пре тако много занимало, веселило и радовало? Ах, душа наша кад се отргне од Бога, тугује, јер се отргла, отпала од истине, не може се она нахранити прашином, не може је заситити и усрећити пролазна садашњост, и она после неке заборавности сама виче: немам без Бога спокојства, тешко ми је остајати у превари и прелести ововременог света! Пази дакле човече на овакве изјаве своје пробуђене од сна душе, јер, по чему је у души твојој осликан лик Бога, то је глас твоје душе, глас неба, који ти вели: обрати се Богу, поврати се са сво-

га злого пута, којим си се удаљио од извора среће, радости, истине, блаженства - од Бога, не гази своје достојанство, не падај сам у ред неразумни животиња, над којима те је узвисио Бог да Га ти познајеш и слободном вољом вршиш Његове законе.

Гле, небеса проповедају Божију славу, чудна дела Божија казује сав овај видљиви свет, а они далеки светови, које око смртника не може догледати, прослављају свемогућство Божије, милиони звезда проповедају величество Његово; непрекидно трајање реда у овако великоме свету, велигласно говори о сили и премудрсти Творца; а безбројна светила и жива створења пуштају глас, да се чује слава Божија у најудаљеније крајеве васељене. Поједине и савакупне песме толиких милиона твари, узносе се непрестано престолу сведржитеља, и нема језика, нема наречија, на коме се не би чуо глас, на коме се не би разумела проповед, која учи, која зове и човека да придружи и он своје песме, да пусти и он свој глас у хвалу и славу великога Бога, саздатеља и искупитеља.

Благочестиви Христијани све што подржава наш живот, све што усређава нас у времену и у вечности, на земљи и на небу, све је то дар Божији све је то милост благога Бога нашега. Па зар не зову нас ови безбројни дарови милости Божије, да се Богу обратимо, да се Бога сећамо, да Бога слушамо? Како да се не сећамо Бога, од кога имамо све и живот и здравље, и срећу и блаженство, кад и животиња коју ми чувамо и хранимо служи нам и познаје нас? Како да не тежимо Богу, кад, ако се срце и ум наш отргне од Бога, онда нисмо у стању да познамо ни мраву, ни травчицу, ни себе, ни васељену? Онај, пак, ко уживајући толике дарове Божије сасвим противно вољи Божијој хотимично

гази свете законе Божије, тај је као и она смоква, за коју рече Христос, посеците је, јер бадава заузима место, кад ништа не роди.

Свако добро, свако благодјејаније, које се нама овде чини, свако наказаније које овде подносимо, казује и проповеда да је Бог наш близу нас, да је Он добар, благ и милостив, добар али је строг, грозан и гњеван према дрској и непослушној својој деци. И зар не чујемо ми често овде гњеван глас Божији у неповољним изменама, што се догађају нашем животу? Болести, штете, смрт наших сродника, незгоде у вршењу своје службе, свога званија и занимања, нису ли прилике, које зову Богу, које изобличавају нашу заборавност, нашу грешност и ишту покајаније, исправљење и обраћење? Не догађа ли се да богат неочекивано, изненадно, изгуби сво своје богатство, које беше идол његовом срцу? Не излаже ли се јавној срамоти и безчестију онај, који незаконим и богопротивним начином обараше друге и газише све, што је свакоме поштеноме лицу светиња? Не граби ли неумољива смрт најмилија лица наша онда, када их ми љубисмо више него ли Бога и када се за душу њихову не старасмо, него само за тело? Не руше ли се нам намере, не обарају ли се жеље оне, које бијаху нам најмилије, али које не одговараше Божијој вољи у светоме закону исказаној? Шта је све ово, ако не призивање, да се грешна душа пробуди, да се душа удаливша се од Бога, опет поврати Богу, да прене од заборавности своје? А када људи већином забораве Бога, ослабе у вери, отпочну нагло и безстидно газити и обарати светињу вере и закона, када се зло и нечестије рашири; тада послушајте, па ћете чути јаче и страшније гласове неба, који зову на исправљење и покајање, зову грешне људе да се Богу обрате. Страшни ратови, међусобне заваде, мржња, освете, поплаве, суше, глад, помор,

зар нису гласови, које пушта небо, да пробуде оне који почивају у греху и да подсети на Бога оне, који га заборавише?

Међутим слушајте, па ћете чути и живи глас Божији. Сваки је пророк био живи глас Божији, сваки је праведник и угодник Божији, оружије Господа. Сетите се, колико пророка,

колико ли угодника чујете ви у течају године с доласком њихових спомена у празницима свете Цркве, који вас у име Божије зову на пут спасења, а најпосле гле, сам Син Божији, ради нас распети на крсту, велегласно са Голготе вели: **ПОКАИТЕСѦ, ПРИБЛИЖИСѦ ВО ЦАРСТВІЕ НЕБЕСНОЕ!**

Благочестиви Христијани нас гле траже, нас зову ангели, пророци, праведници и сам Спаситељ наш Исус Христос, одсвуда и с неба и са земље и од свију страна лети к нама милостиван овај глас милосрднога оца нашега небеснога: **ВРАТИТЕСѦ КО МНѢ И ВРАЩЕСѦ КЪ ВАМЪ** (Малах. 3 ст. 7) - обратите се мени и Ја ћу се обратити вама!

М. М., 1866

Гордост души не да да ступи на пут вере. Ономе који не верује саветујем да каже: „Господе, ако те има, просвети ме, и служићу Ти свим срцем и свом душом“. За ту смирену мисао и готовост да служиш Богу, Господ ће те неизоставно просветити. Међутим, не треба говорити: „Ако постојиш, казни ме“, јер ако дође казна, можда нећеш имати снаге да захвалиш Богу и да се покајеш.

Твоја душа ће осетити Господа када те буде просветио. Осетиће она да јој је Господ све опростио и да је воли. Ово ћеш опитом сазнати, а благодат Светога Духа сведочиће у души о спасењу. Тада ћеш зажелети да довикнеш целоме свету: „Како нас много воли Господ“.

Апостол Павле није испророчио знао Господа, већ Га је гонио. Међутим, када Га је упознао, обишао је цео свет проповедајући Христа.

Ми не можемо ни сазнати величину љубави Господње према људима уколико нам Он Духом Светим то не открије. Учећи земаљским умом, то нећемо постићи.

Дакле, да бисмо се спасли, треба да се смиравамо. Горди неће наћи спокојство чак ни кад би га на силу одвели у рај. И ту би он био незадовољан и говорио би: „Зашто нисам на првом месту“? Међутим, смирена душа је испуњена љубављу и не тражи првенства, већ свима жељи добро и свиме је задовољна.

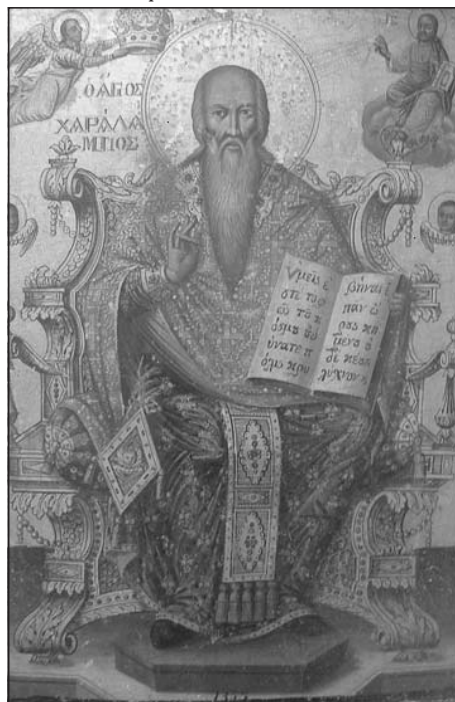
ОБЕЋАЊЕ

У варошици Филијатрима, на Пелопонезу, једне зимске вечери 1944. године завладао је страх и трепет. Грчки родољуби направили су заседу једној немачкој патроли и убили 4 немачка војника. Кад је за ово сазнао командир ове мале групе, настављене овде, по имену Јохан Кунстер, избезумио се. Одмах се обратио штабу у Патри, тражећи упутства какву одмазду да примени. Одговор који је добио био је отприлике онакав какав је и очекивао. Добио је овлашћење да ухвати око 20 грађана варошице - које хоће - и да их стреља без икаквог ислеђења. Још му је дато овлашћење да спали кућа колико год хоће, како би казна заувек сузбила свако расположење супротстављања окупаторским властима.

Кунстер, не мислећи да би можда било боље да човечије поступи у овом случају, нарочито кад је штаб оставио његовом расуђивању примену одмазде - потписао је смртну казну. Ова вест се у варошици муњевито раширила. У свима кућама завладао је смртни страх. Сваки је очекивао да су традан, чим сване, смрт закуца на његова врата. Ноћ је прошла, а нико ока није склопио. Али први јутарњи часови мирно су пролазили. Немци нису приступили никаквој рацији нити предузели неке мере, које би наговештавале велико зло које би требало да дође. Немогуће је било да ико погоди шта је посреди. Неки су претпостављали да је Кунстер очекивао накнадна упутства од својих претпостављених. Али већина је била изгубљена и није им на ум падало никакво објашњење. Тако је завршен дан, а ништа се није догодило.

Рано изјутра следећег дана 4 свештеника варошице позвати су да се јаве командиру Кунстеру. Слеђена срца свештеници су ушли у канцеларију командира, убеђени да ће им он показати списак на смрт осуђених. Затекли су га како их очекује са изразом који их је запрепастио. У његовом изгледу није било ни трага љутине. Човек у чијим је рукама био живот и смрт свих становника варошице, примио их је мирно и без вике. - „Учините

ми част, рекао им је, да заједно учинимо посету црквама у варошици. Хоћу нешто да проверим“... Природно, свештеници су се сложили са његовом жељом. У сваком храму који су посетили, Кунстер је пажљиво посматрао све иконе светаца, ништа не говорећи. Кад су ушли у храм Успења Богородице, није трајало дуго, а Немац је изненада стао испред једне иконе, која је представљала старца, са потпуно белом брадом, обученог у свештеничке одежде. Била је то икона светог Харалампија. Прилично дуго ју је гледао, а онда прошаптао: „Тај је“. После је клекнуо, сагао главу и помолио се. Кад је завршио, устао је и упутивши се свештеницима, рекао им:

- Умирите се. Несрећа коју сте очекивали неће се догодити. Овај светитељ спасао вас је, а заједно с вама и моју душу, која би упала у тежак злочин.

Шта се било догодило?

Прве вечери пошто је потписао наредбу за одмазду, легао је да спава. У сну му се јави старац у старинској свештеничкој одежди, и рекне му: „Синко, немој да извршиш оно што си наумио.

Ако ме послушаш и не будеш пролио невину крв, бићеш под мојом заштитом. Обећавам ти да ћете се и ти и твоји војници вратити у своју домовину добро и здраво и никоме се од вас неће догодити ништа рђаво“.

Овај сан учинио је на Кунстера велики утисак. Не знајући тачно да ли је ово била нека божанска интервенција или грижа савести, није доносио никакву другу одлуку, само да неће одмах применити одмазду. У међувремену, зрелије ће размислити о свему.

И друге ноћи поновио се исти сан. Тајанствени старац опет се појавио и поновио своју препоруку и своје обећање: „Не колебај се синко. Не буди маловеран. Одбаци дело које си наумио дачиниш. Буди уверен да ћеш тако поново видети своју жену и децу. Ја ћу те чувати“

После овога Кунстер је позвао свештенике и заједно са њима посетио месне цркве, убеђен да ће у некој од њих видети Светитеља. И када је видео икону, више није уопште сумњао. Благодат Божија умекшала је његово срце, испунила га узбуђењем. Неоспорно верујући уверавању Светитеља, вратио се у своју канцеларију и поцепао наредбу коју је био потписао.

Обећање светог Харалампија дато Кунстеру остварило се. Када су Немци напустили Грчку, он и његови људи, под заштитом Светитеља, вратили су се живи и здрави својим кућама.

Кунстер није заборавио ово чудо. Године 1953. допутовао је из Немачке са својом женом, да се поклати икони овог Светитеља на дан његовог празника. Становници ове варошице примили су га са љубављу. Одслужена је специјална литургија у цркви Успења, а затим су му приредили ручак. За време ручка он је свима испричао ово чудо и додао да је пред свој полазак за Грчку видео у сну Светитеља, који му је рекао: „Чекам те у Филијатрима, где си показао своју веру. Тамо ће те сви примити са великом радошћу“.

*Из грчког листа „Ефимериос“,
превео: ейиской жички Василије,
1965.*

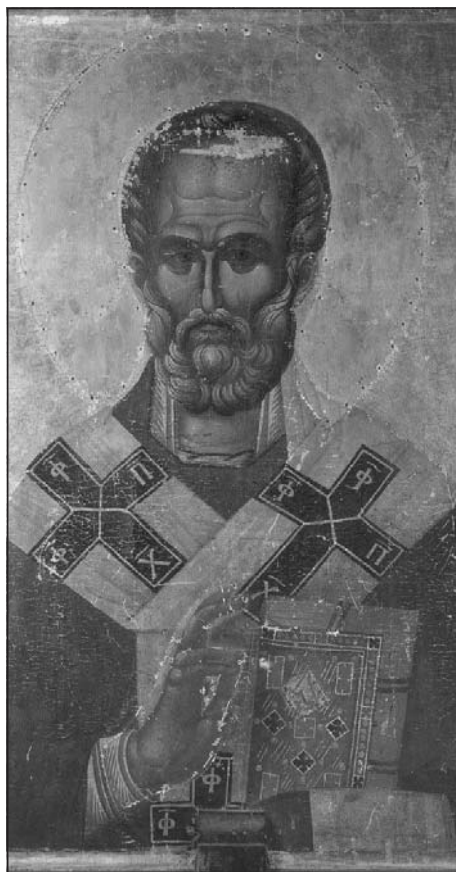
МОЖЕ ЛИ ЧОВЕК БИТИ СУДИЈА СЕБИ СЛИЧНИМА?

Нарочито имај на уму да не можеш никоме судија бити. Јер нико не може бити на земљи судија злочинчев, пре него што и он сам - судија - не позна да је и он исти онакав злочинац као и онај што стоји пред њим, и да је он можда више неко ико други крив за злочинство тога што стоји пред њим. Кад постигне то, онда ће моћи постати и судија.

Ма како да то изгледа безумно, истинито је. Јер кад бих ја био праведан, тада можда не би било ни злочинца што стоји преда мном. Ако будеш кадар примити на себе злочинство, онога што стоји пред тобом, и којега твоје срце осуђује, прими одмах и пострадај ти за њега - њега пак без укора отпусти. И баш да те и сам закон постави за његовог судију, ти, колико ти само буде могућно, и тада поступи у том смислу; јер ће оптужени отићи и осудиће сам себе горе, но што би га твој суд осудио. Ако ли га пак твој братски пољубац не дирне у срце, ако не изазове у њему осећање, и он оде од тебе смејући се, ти се не дај збунити ни тиме: значи, још му није рок дошао, али ће доћи у своје време; а ако не дође, свеједно: ако неће он, други ће место њега доћи до познања, и пострадаће, и осудиће и окривити себе сам, несумњиво веруј; јер баш у томе и лежи све уздање и сва вера светитеља.

Делај неуморно. Ако се сетиш увече, лежући да спаваш: „нисам извршио, што је требало“, а ти онога часа устани и уради. Ако су око тебе људи зловни и неосетљиви, и не усхтеју те слушати, ти падни пред њима и замоли их да ти опросте, јер си ваистину и ти за то крив, што неће да те слушају. А ако већ не можеш да говориш са људима и озлојеђенима, ти им служи ћутећи и у понижењу, никад не губећи наду. А ако те сви оставе, и силом те истерају, ти кад останеш сам,

падни на земљу и љуби је, натопи је сузама својим, и даће земља плода од суза твојих, па макар те нико не видео и не чуо у самоћи твојој. Веруј до краја, па макар се и тако десило да сви на земљи скрену с правог пута и покваре се, а ти једини веран да останеш; принеси и тада жртву, и хвали

Бога ти једини, који си остао. А ако се двоје такви састанете, - ето вам већ читавог света, света живе љубави. Загрлите један другог у милини и хвалите Господа: јер макар само у вама двојици, али се извршила истина Његова. Ако сам згрешиш, и будеш жалостан смртно због својих грехова, или због каквог свог изненадног греха, радуј се праведнику, радуј се ономе који, кад си већ ти згрешио, остаде праведан, и није сагрешио.

Ако те пакост људска збунује до негодавања и несавладиве жалости, тако, да зажелиш и да се светиш пакоснима - највише се бој тога осећања! одмах иди и сам потражи себи мука - тако као да си ти крив за ону пакост људску. Прими муке и отрпи их, умириће се срце твоје, и појмићеш да си и сам крив; јер си могао сијати пакосницима макар као једини безгрешан, а ниси им сијао. Да си сијао, ти би светлошћу својом и другима обасјао пут, те онај, што је извршио пакост, можда је не би извршио при твојој светлости. Па чак ако ти и сијаш, но видиш да се људи не спасавају ни поред твоје светлости, остани сталан и немој да посумњаш у снагу светлости небеске; веруј, ако се сад нису спасли, они ће се после спасти. А ако се не спасу ни после, онда ће се синови њихови спасти; јер неће умрети светлост твоја, макар ти умро. Праведник одлази, а светлост његова остаје. Обично се људи спасавају тек после смрти праведникове. Род људски не прима пророке своје и обично их тера и бије; али људи воле мученике своје, иштују оне које су муком уморили. За целину радиш, за будућност радиш.

Награде никад не ишти, јер и без тога имаш велику награду на овој земљи: духовну радост твоју, коју само праведник осећа. Не бој се ни знатних, ни јаких, него буди премудар и свагда на свом месту. Знај меру, знај време, научи се томе. А кад останеш насамом, моли се. Воли падати на земљу, и љубити је. Земљу љуби непрестано, ненасићено је воли, све воли, свакога воли, и нарочито тражи такво усхићење и занос. Натопи земљу сузама радости и воли те сузе своје. А тога се заноса не стиди, цени га, уживај у њему, јер је то дар Божји, велики дар, и не даје се многима, него само изабранима.

О ПАКЛУ И ПАКЛЕНОМ ОГЊУ

Оци и учитељи, ја мислим: „Шта је пакао?“ Судим овако: „Пакао, то је патња и терет кад више не можеш да волиш“.

Једаред, у бесконачном битисању, које се не може измерити ни временом, ни простором, дана је била неком духовном бићу, кад се појавило на земљи, способност да каже само себи: „Ја јесам и ја волим“. Једаред, само једаред, дат му беше тренутак љубави делатне и живе, и уз то земаљски живот, а са њим и времена и рокови.

Па шта се десило? То срећно биће одбаци тај неоцењиви дар, не оцени га, не заволи га, погледа га подругљиво и остаде без осећања! И кад је такав отишао са земље, видео је крило Авраамово, и беседио са Авраамом, као што нам је у причи о богаташу и о Лазару казано; рај је посматрао, и ка Господу могао да иде; али се баш тиме и мучио што до Господа оде без љубави, и дође у додир са онима који су волели, а он њихову љубав није прихватио. Тада јасно виде, и сам себи рече: „Сад знање имам, али ма како жудно да волим, у љубави мојој не може бити никаквог подвига, нити каквог пожртвовања, јер је довршен живот земаљски; и неће доћи Авраам да макар капљицом живе воде (то јест, поновним даром земаљског живота, пређашњег и делатног) расхлади пламен моје жудње за љубављу, којом сад горим, а презрео сам је и одбацивао на земљи; нема више живота, нити ће више бити времена! Премда бих сад готов био и живот свој дати за друге, сад већ није могућно, јер је прошао онај

живот који се могао у љубави на жртву принети, и сад је бездан међу оним животом и овим бићем“.

Говори се о материјалном пакленом пламену: не испитујем тајну ову, бојим се, али мислим: кад би и постојао пламен материјални, њему би се збиља обрадовати мо-

оузети, мислим да би мучени постали још несрећнији. Јер, ако би праведници из раја, гледајући муке њихове, опростили им и дозволили их к себи, волећи их неизмерно, тиме би им још повећали муке, јер би још јаче пробудили у њима пламен жудње за предусретљивом де-

гли, јер, тако мислим, у мучењу материјалном би макар на један тренутак могли заборавити још страшнију муку духовну. А одузети муку духовну, немогућно је, јер мучење то није спољашње, него је унутрашње. А кад би се и могло

латном и благородном љубави, која је сад за њих већ немогућна. У бојазни срца свога, мислим ја међутим, да би им баш свесност те немогућности напослетку послужила као олакшање; јер, примивши љубав праведних а не могући

одазвати се на њу, они би, у покорности тој, и у дејству смирености те, нашли напоследак као неки образац оне делатне љубави коју су занемарили били на земљи, и као неко дејство њој слично...

Сажаљевам, браћо и другови моји, што не унем да кажем, ово јасно. Али тешко онима који сами себе уништише на земљи, тешко самоубицама! Мислим да од тих нико не може бити несрећнији. Грех је, рећи ће нам се, за такве се Богу молити; и црква њих наизглед одбацује; али ја мислим у тајности душе моје: да би требало, и да се могло помолити Богу и за њих! Та неће се Христос на љубав разљутити! За такве сам се ја у себи целог мог живота молио, а и сад се сваког дана молим.

О, има их који и у паклу остају горди и свирепи, крај свег неоспорног знања и посматрања неотклоњиве и неизбежне истине; има их страшних, који су се сасвим здружили са сатаном и са гордим духом његовим. За њих је пакао нешто добровољно и ненасито; то су добровољни мученици. Јер они су сами себе проклели, проклевши Бога и живот. Злобом се гордошћу својом хране, као кад би гладан у пустињи своју сопствену крв из тела сисати почео. Али, вековечито ненасити, они и опроштење одбацују; Бога који их зове проклињу, Бога живог без мржње гледати не могу, и захтевају да не буде Бога живота, да Бог уништи Себе и све створење Своје. Они ће горети у огњу гњева свога вечно, жудећи за смрћу и небићем. Али неће добити смрти...

Ф. М. Достоевски

БРАК - ВЕНЧАЊЕ

Брак је један од битних закона људске природе, који је Господ установио од почетка човекове егзистенције: „И рече Господ Бог: Није добро да буде човек сам: да му створимо помоћника подобног њему“... „А од ребра узетог од Адама створи Господ Бог жену и приведе је Адаму“... „Зато ће човек оставити оца свога и матер своју и прилепиће се жени својој и биће двоје једно тело.“ (Пост. 2,18-24; уп. Мт. 19,5-6).

То сједињење темељи се на природном афинитету личности, на полном инстинкту, на позиву мужу и жени да се рађају, да се множе и напуне земљу (Пост. 1,28). Временом, првобитни облик тог сједињења деформисао се, било кроз полигамију, било кроз свођење брака на прости привидни споразум, било кроз сматрање тела за предмет проституције. Стари завет даје сведочанства о том деградирању установе брака. У Новом завету, сједињење мужа и жене у тајни брака има друге димензије. За Све-

тог апостола Павла, „тајна је ово велика“ (Еф. 5,32), због тога што за начело и узор има заједницу љубави између Христа и Цркве: „Мужеви, волите своје жене као што Христос завоље Цркву и себе предаде за њу“ (Еф. 5,25). Стварање породице кроз брак јесте догађај који за свагда утиче не само на судбину двеју личности, него и на институције Цркве, то јест Христовога тела. Младенци се крунишу венцима (крунама), знаком мученика, и сусрећу их са песмом мученицима, што значи да су они позвани да превазиђу људски егоизам и индивидуализам, помоћу живота у заједници и сагласности. Благодаћу тајне брака, младенци се укључују као породица (благодаћу крштења и миропомазања били су укључени као засебне личности) у тело Цркве. У старини се тајна брака вршила као саставни део Литургије, на крају које младенци беху позивани да приме заједнички Свето Причешће (символисано у данашњем обреду „чашом спасења“). Хришћански брак разликује се у следећим делимичним елементима од других поимања брака:

а) Његова моногамијска природа подразумева неодојиво телесно и душевно јединство двеју личности. Побиајући тумачење брака као временског споразума, Исус Христос брани његов јединствени карактер. Стога му ученици говоре: „Ако је тако човјеку са женом, није се добро женити“ (Мт. 19,10).

б) Светост тела, јер тело је „храм Духа Светога“ (1 Кор. 6,19) и уд Христовога тела. Тело нама више не припада, јер га је Христос искупио (1 Кор. 6,20); зато тело није за задовољење, него за Господа: „Бјежите од блуда. Сваки гријех који човјек учини ван тије-

ла је, а који блуднички своје тијело гријеша“ (1 Кор. 6,18).

в) Узајамно прихватање и посвећење ради заједничког живота у љубави и чистоти: „Јер се невјерујући муж посвети женом, и невјерујућа посвети се мужем“ (1 Кор. 7,14). Смисао брака стоји у том свеопштењу где ништа није усамљено, егоистичко или безлично. Разлика муж-жена јесте функционалне и одговорне природе, али она не оправдава ни супериорност једнога над другим, нити одвајање, нити њихову супротстављеност.

г) Множење и преношење живота кроз рађање деце. Жена ће се спасти рађањем синова (1 Тим. 2,15), мада рађање деце није једини циљ брака: „Жена није господар од својега тијела, него муж; тако и муж није господар од својега тијела, него жена. Не забрањујте се једно другоме, сем по договору привремено, да бисте се предали посту и молитви, па опет да се састанете, да вас сатана не

искушава вашим неузддржањем“ (1 Кор. 7,4-5).

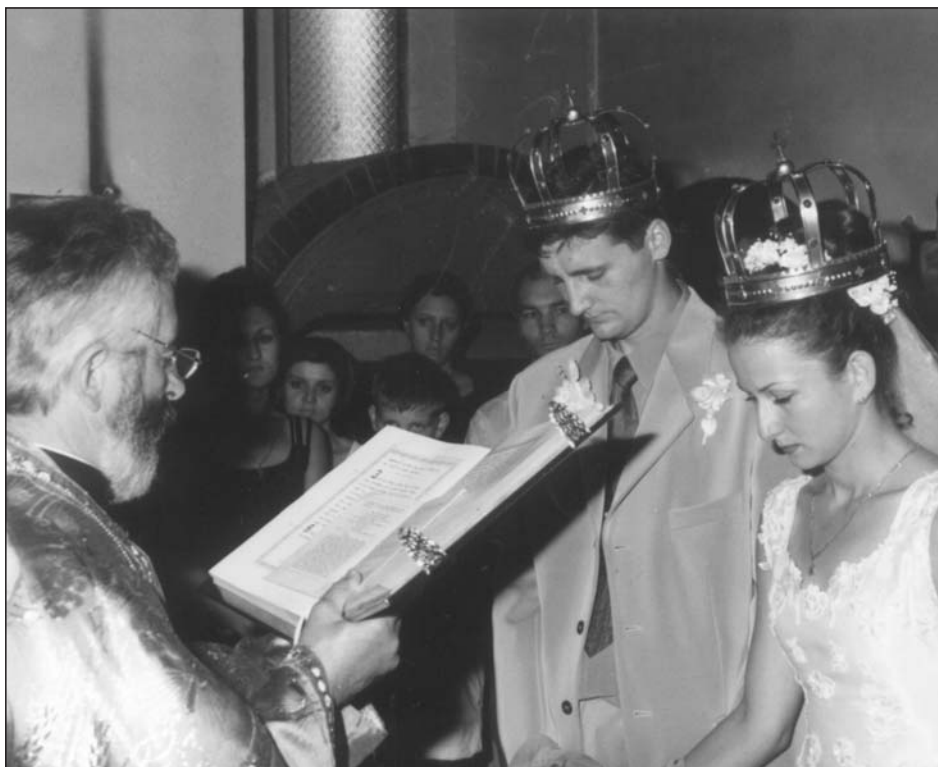
Православна Црква одобрила је по „икономији“, тј. по снисходљивости божанској према људским слабостима, развод брака, због прељубе (Мт. 19,19), те, према томе, и брак разведенога, као онога удовог, тј. због смрти супружника (1 Кор. 7,39). Ипак, обред другог и трећег брака, који је Црква допустила, има очигледно покајнички карактер. Иако Црква храбри јединство кроз брак као божанску заповест, она препоручује монашки живот и уздржање од брака као посебни пут (1 Кор. 7,6-7).

Брак свештеника јесте специфичан, зато се он не може ожени-ти удовом или разведеном, нити се може ожени-ти поново. Епископ треба да се уздржава од брака и поред тога што су епископи у почетку (тј. првих седам векова Хришћанства) могли бити ожењени (1 Тим. 3,2).

Тугује душа моја за Тобом и не може да Те нађе. Видиш, Господе, како се она отима и плаче, тражећи благодат Твоју. Хтео се и дао си ми је, и опет си хтео и узео је од мене. Док је нисам познавао, нисам је толико тражио. Како бих и могао тражити оно што не познајем? Али, сада Те молим, јер те је познала душа моја и јер се насладила Духом Твојим Светим и заволела Тебе - Створитеља свог.

Дао си благодат Своју светитељима Својим и они су Те заволели до краја и омрзли све земаљско, јер сладост Твоје љубави не даје да волимо свет и лепоту његову, зато што је она ништавна у поређењу са Твојом благодаћу.

О како је немоћна моја душа и нема снаге да се вине ка Господу и да стане пред Њега смирено, лијући сузе и дан и ноћ. Душа која је познала Бога, свог Творца и Оца небеског, не може имати мира на земљи. Она овако мисли: „Када изађем пред Господа, упорно ћу од Њега молити милост за сав хришћански род“. Уједно, она мисли: „Када будем угледала Његово благо лице, од радости нећу моћи ништа да кажем, јер од велике љубави човек не може ништа да говори“. И опет она мисли: „Молићу се за све људе да се обрате Господу и нађу мир у Њему, јер љубав Божија хоће да се сви спасу“.

СРПСКИ ХОМЕР ИЗ БОСАНСКОГ ПОДРИЊА

Пише: Недељко Шиповац

(наставак из прошлог броја)

Стално на граници са Босном, коју је добро познавао и могао је, пипајући, препознати на хиљаду и једном мјесту, обилази војничке логоре, унапређује и свој глас и звук гусала, као што се унапређује и његов положај у измјењеним условима и другачијим друштвима. Вишњић постаје вољен и радо дочекиван, док куршуми сијевају, гранате јече, рањеници јавчу, крупна стока крепаје од задобијених рана и изнемоглости - закрчује путеве, смрди до неба. Турске лешеве, ионако, као и иначе, чак и у овом задњем рату, нико не односи нити сахрањује, распадају се на све стране. У Салашу Ноћајском код војводе Стојана Чупића, као и у семберским Дворовима,¹ гдје борави код кнеза Ива, али и у импровизираним борачким бивацима, свугдје је Вишњић братски дочекан, мажен и пажан, вољен и дариван, и као писац, и као слијепца, и као виђен човјек са гласом из којег тече ријека српске национално-ослободилачке повјеснице. Познајство са Вождом је откровење, за незаборав и за - pjesму...

ФИЛИП ВИШЊИЋ И ВОЈДА У НОЋИ ПРИЈЕ БОЈА НА МИШАРУ

*Кадо Ђорђе на дахије њеје
И Турцима њосија Кара-Ђорђе,
Славног дана сабра војде воје
И на Мишар њред Србима дође:
Да њовраиши аје и беђове
Преко Дрине са земље њеђове,
И да своју сиротињу њази
Да је ѡурска бездуиност не ѓази.
Прво Мишар видје њисод длана:
Јави му се ѡризор бојног ѡлана
Да окуиши биране војводе...
Вишњић ѡјева „Буну на дахије“,
Када Ђорђе ѡидиже нахије,
Кад у боју код Стамбол-каѡије,
Своје земље ѡвраиши ѡаѡије
Вишњић ѡјева, Карађорђе ѡори
Вишњић ѡјева ѡобједничкој зори*

И слободи долазећих људи

Вишњић Вожда, Вожд Вишњића буди...

Момир Војводић

Филип Вишњић није био плодан колико је био талентован, нешто слично Милану Ракићу, једном од највећих српских модерних pjesника. Вук Караѡић вели да му је Вишњић „предао“² оригиналних pjesама са темама из Првог српског устанка и четити старе, прерађене - све заједно око 5.000 стихова. Ко не зна за оне најбоље: Почетак буне против дахија, Кнез Иван Кнежевић, Бој на Мишару, Бој на Лозници, Хвала Чупићева... Неизбрисиви догађаји из Вождове буне, борци и врховници, од раније знане „даије“ и српски кнезови, ноћни разговори крај погашених устаничких ватри, узлети Устанка и његови падови до коначне побједе у свијести људи - овај Подрињац је, заправо, биљешник битака у Подрињу, о коме је записано:

„Иначе су се непрестано били, тако да а неколико година није се у Мачви сејало, нити се чуо петао у њој, докле није Карађорђе Турке из Србије истерао. Кроз седам година умрло је само седам људи на поњави код куће, а 207 је погинуло на боју!“

Pjesник је, дакле, великом догађају примјерио своје pjesме, испоставио се, у знаку оне народне, „према свецу и тропар“. Све што је имао дао је, а и очићи вид би дао, као духовни што је дао, да га је имао. Ко ће знати, психоанализа нас учи да величина несвјесног код слијепих иде у корист духа, а ми додајемо и - супротно. Да је наш pjesник видио све својим очима, као што није, можда би се о одразило на квалитет његове величанствене поезије. Јер, веома је дуг пут од ока до уметничке трансформације у свакој уметности - литератури, сликарству, музици. У овом случају најважније је велико унутрашње око Вишњићево, на које је посве прогледао онога часа када су се у родном Подрињу огласиле устаничке пушке и бутум планула турска царевина и беговат Босанског пашалука који му је задао небоје-на јада прије Устанка.

Горастасна уметничка фигура овог гуслара-pjesника-слијепца толико је доминантна да у сјену баца писце тога времена, чак и оне најугледније. Ми то кажемо данас када се

не могу чути звуци његових гусала, које су опчињавале и доводиле у транс надражене слушаоце.³ Иначе је то била епоха гусала, која је трајала, та епоха, до краја XIX вијека. Обновила се, неочекивано, у грађанском рату у Босни. И онај који пише ове редове сјећа се дјетињства у родној Херцеговини у којој су познатији гуслари били на високој цијени. И сада највеће дворане Београда, као што је она у Дому синдиката на Тргу Николе Пашића, не могу да приме све заинтересоване када наступају познатији гуслари из српских земаља, а њихове грамофонске плоче и касете прелазе десетине хиљада примјерака. Вук Караѡић прича о мјесту и значају гуслара у његово и Вишњићево вријеме, тачније - у њиховом земану:

„У Лозници 1807. када сам био писар код Г. Јакова Ненадовића, слабо се кад ручало без пјевача, или вечерало, (и будући да је и Г. прота Ненадовић радо слушао јуначке pjesме, тако су нам капетани изабирали и доводили најбоље пјеваче из њихови кумпанија); а у Кладову и у Брзој Паланци имао сам гусле у кући и, осим различити војника, који су ми певали, једно момче из најје Шабачке највише смо зато држали у служби (као куvara), што је врло лепо знало уз гусле певати.“⁴

Дабоме да је и славни Прота Матија, и као мемоарист, личност Првог српског устанка, како смо рекли, међу четирицом челника, и није случајно да су неке ликове, посебно са турске стране, и као писар и као истраживач Устанка, ознавао многе чувене и мање знане људе, па их је и он описивао, тако да имамо захвалити овом устаничком, књижевном тријумвирату што имамо довољно материјала за свођење закључака о српској револуцији. Дијете те револуције, неписмен гуслар са села у босанском Подрињу, сироче „без ије икога“ заправо није саставио ниједну pjesму прије Устанка. О томе занимљивом и сугестивном детаљу обавјештава нас његов савременик и писац Лукијан Мушички, свештеник - владика, игуман, чудак над чудацима:

„Пре востанија српског Вишњић ни једну песму није сам сочинио. Али с почетка востанија сербског почео сочинјавати. Кромје њега нико није певао носе песме. Питао с војске пришедше за битву, које предводио, гди су били, ко је погинуо, против кога су ишли.“⁵ Захвално и надахнуто

1 За Милана Ракића, грандиозног лиричара, прича се да је једнога дана у редакцију Српског књижевног гласника, у коме је и почео да објављује, донио неколико pjesама, међу њима и антологијску - Можда последње збогом. Запрепаштеним уредницима је рекао да више неће писати, као што је и било. За његову књигу pjesама Исидора Секулић је рекла да може стати у џеп сваког мушкарца, са леве, унутрашње стране, до срца; даме у својим ташнама увијек имају мјеста за тако велику-велику књигу...

2 Гласник Друштва српске словесности, св. III, стр. 138.

3 Милош Црњански је својим непревазиђеним пером описао такмичење гуслара у Алипашинином Мосту код Сарајева под покровитељством аустроугарских власти, откривајући, за београдско Време, нови континент српског стваралачког, њему дотле непознатог генија...

4 Вук Ст. Караѡић, Српске народне pjesме, књ. IV, стр. 34, 1896.

5 На својим многобројним путовањима и тумарањима гуслар је најчешће свртао у манастире. Можда и због светиља, и крова над главом, а калуђери су по послау са гостом дијелили што год су имали, па је слијепи путник, тако, навраћао и у манастир Шипатовац, године 1817. гдје се упознао и дуго разговарао са знатижељним писцем-монахом, који је хромао у језику, више но Вук у сакауту ногу

дијете Вождова востанија, Филип Вишњић је, прво, као даровит, а, друго, као слијеп пјесник, могао у своју безграничну, српску душу, увући тако нијансиране ликове, уживјети се у догађаје, пронаћи праву ријеч и ритам, рећи то и уз гусле зајевати своју пјесму о своме и општеном устанку, јединој радости која му је претекла након оне три речене трагедије. И кад је дјецу добио, он је више био „на крајини“, тачније на крвавој међи, граници, уз Дрину, „племениту међу“, која му је у општем кипућем казану војевања давала увијек нову снагу, оптимизам и инспирацију. Суреј се питао откуд тако условно речено - необразованом човјеку, минуциозна способност композициона, ритмичка, садржајна, смисао за почетак, анализу и закључак, избор теме, догађаја, личности, осјећај за биједу сиротиње раје, мржња према моћном тиранину, социјална и друштвена потка Устанка, откуд. Отуд - што је слијепи гуслар био далековид ујетник, што је у задатој му теми видео боље и даље од других, што је у самоћи осјећао како га пеку сузе сиротињске и теку му из празних очних дупаља, што га је срце бољело за сваког рањеног, уцвијеленог, убијеног српског борца, што је знао да оплаче туђу судбу, а никад своју, што је више волио Вожда него самога себе. О њему се распитивао код многих, притајило би се код војвода које је обилазио Вожд и упијао сваку његову ријеч, цртао му у мислима лик, пишкатајући своју дугу бијелу хаљу замишљао његово краљевско рухо, молио, као Бога, Вука Караџића да му га примакне што је могуће ближе, а Вук се одзивао и китио, ни по бабу ни по стричевима:

„Био је, доиста ти велим, необичан човек!

До украса и сјаја није му било стало. Али, зачудо, није био неосетљив према дражима злата!

Тек у борби је постајао ратник.

Веома висок човек, широких рамена, великог носа. Кад би га Срби видели да долази окружен момцима - било је лако познати га. Он би скочио с коња, јер се најрадије борио пешке.

Волео је утврђен ред и, мада неписмен, сенио канцеларије.

Дахијска насиља повукла су га у устанак.

Убио је свога рођенога оца!

Како? Ево, овако:

Борђе Петровић, звани Кара или Црни, родио се између 1760. и 1870. у селу Вишевцу, у округу крагујевачком, као син сељака по имену Петронија. Пошао је у Аустрију, био је принуђен да бежи, узео је оца и сву његову покретну имовину и стоку и тако пошао према Сави, из Тополе. Отац га је убеђивао да не иде: „Не иди у Аустрију, сине, тако ти мога хлеба!“ - зборио му је отац. „Ти иди, а ја оста-

јем!“ Како га је могао оставити самог „да те Турци лаганим мукама уморе. Боље да те убијем, одмах. Дохватио је пиштољ, опалио на оца, оборио оца...

И рођеног брата је убио!

Дозвољавао је себи, његов брат, заклањајући се за његово име, много шта. Али, кад је, тај једини брат, силовао неку девојку, Карађорђе се толико наљутио, да га је обесио о кућна врата. Мајци је забранио да плаче за њим...

Иначе је био доброћудан и није био осветољубив. Кад би једном нешто опростио, никад се више није присећао претрпљених увреда...⁶

Знатижељац је припиткивао, Вук причао, измишљао, кнадио, чупао и сadio, а слијепи пјесник замишљао, слутио, осјећао, одузимао и додавао, па све бацио у запаћак и ослонио се на властиту интуицију, видео живог српског „команданта“, осорног, суровог према ближњем и неправедном, али стално у национално-ослободилачком строју, са барјаком побједе у рањеној десници - руци. Доживио га је изблиза, рекосмо, кад се примакло његовом подрињском завичају и када му је на усне прагове смјестио стихове који се памте за сва времена:

„Дрино водо, йлeмeнићa мeђo
Измeђ Бoснe и измeђ Србијe,

Наскoрo ћe и њo врeмe дoћи
Кaдa ћy јa и њeбeкa пpeћи
И чeстийшy Бoснy йoхoдиш...

Карађорђа нема на много мјеста у Вишњићевим пјесмама. У свему од мјере, као да је радио у неком заводу за племените метале, он је у своје стихове „упуштао“ онолико догађаја и личности колико је непогрешиво, слутио да је доволно. Што се вожда тиче, он је и лично и преко врлих саговорника и угледника Устанка, знао ко је и шта је. Прије свега, знао је да је незамјенљив као вођа побуњеног народа и као војни командант акламацијом изабран од представника народа, да је британак као сабља и да се његове одлуке морају, беспоговорно, извршавати. Такође је знао и за његове, људске, мане, које је скрајивао и потискивао пред навалом његових врлина. А његове врлине није пречесто истицао зато што је, слијепачки мудро, оцјенио да је вођа Устанка сам народ и до о њему треба водити рачуна у пјесми, као што командант води рачуна о распореду јединица своје војске.

Критичари и историчари су анализирали и истицали садржаје Вишњићевих пјесма, од прве до задње, као изузетно документовано, ослоњене на проверене податке, који су могли послужити као научни материјал за истраживање битка које је описао. Састав и број војске, географски локалитет, имена и године војвода и војних старјешина, припреме, ток и исход битке, засеоци, села, насеља, удаљеност од централног мјеста битке, карактер, изглед, и одежа и оружје старјешине, однос одређених структура - надређених према подређеним и обратно, узроци и посљедице. Непогрешиво сакупљеним подацима Вишњић је улазио у битку са стиховима, као заповједник великих војних формација што се припрема за оружани сукоб са непријатељем. Машта је присутна, и ми смо у овом тексту, на једном мјесту истакли удно фантазије и маште у његовим пјесмама, а овдје сада дефинитивно кажемо да је машта претпоставка бављења ујетничким послом, а Вишњић је био савременик, учесник и саучесник великог историјског догађаја, па је схватио, као дио личне, моралне, одговорности, да ујетнички свједочи поуздано и до најмање појединости проверено. Најзад, писци ратне књижевности, посебно прозе, по правилу су у већој или мањој мјери користили стварне аргументе у својим дјелима. Овдје, код Вишњића, нема претјеривања као у многим јуначким народним пјесмама, гдје се навијачки акорди стављају изнад реалних, документарних.

(Наставак у следећем броју)

6 Није нам познато да ли је ико прије Вишњића употребио ову топлу синтагму, касније понављану код небројених епигона, коју је, свакако као „борац револуције“, ставио у уста своје врховном команданту - Вожду!!

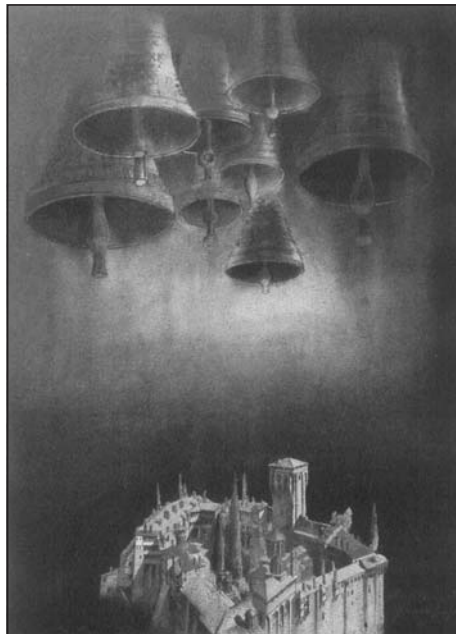
7 Вук Ст. Караџић, Српска историја нашега времена, у Бечу, у штампарији јерменског манастира, 1860. (Правитељствујући савет сарбски за времена Кара-Ђорђејева, или - отимање ондашњије великаша око власти), Нолит, Београд, 1975, стр. 131-135. синтетички

О САВЕСТИ

Када је Бог створио човека, Он је посејао у њега нешто божанско, као неку топлу и светлу помисао, која делује као нека искра просвећујући ум и показујући му шта је добро а шта је зло. То се назива савешћу, и она је природни закон. То су ти извори које је, како су рекли оци, копао Исаак а Филистејци их затрпавали (Пост. 26,25). Следећи овај закон, то јест савест, патријарси и сви свети пре написаног закона угодили су Богу. Када се преступом греха закопала и погазила савест, тада је постао неопходан писани закон, постали су потребни свети пророци, постао је неизбежан и сам долазак Владике нашег Исуса Христа, да би се савест открила и узвисила, да би се она затрпана искра оживотворила кроз испуњавање Његових светих заповести.

И од тада стоји до нас да ли ћемо је опет затрпати или је пустити да сија и да нас осветљава, ако јој се будемо повињавали. Јер када нам наша савест говори да нешто урадимо, а ми то пренебрегнемо и када она поново говори, а ми не извршавамо него продужавамо да газимо по њој, тада је ми затрпавамо, и она већ не може да говори јасно од терета који лежи на њој, већ, као светилка која светли иза завесе, почиње да показује ствари црњим, некако тамнијим, и тако постепено, као што у води замућеној од мноштва муља нико не може да препозна своје лице, и ми после учињеног преступа не осећамо шта нам наша савест говори. Тада нам се чини

да је скоро и немамо. Ипак, не постоји човек који нема савести, јер је она, као што смо већ рекли, нешто божанско, и никада не пропада већ нам свагда напомиње оно што је корисно. Али ми то не осећамо јер је, као што сам рекао, пренебрегавамо и газимо.

Зато пророк оплакује Јефрема и говори: Јефрем тлачи свог супарника и газии суд (Ос. 5, 11). Супарником се назива савест. Зато је и у Јеванђељу речено: мири се са супарником својим брзо, док си на путу са њим, да те супарник не преда судији, а судија да те не преда слуги и у тамницу да те не вргну. Заиста ти кажем: нећеш изићи оданде док не даш до последњег динара (Мт. 5,25-26). Зашто се, пак, савест назива супарником? Супарником се назива зато што се стално супротставља нашој злој вољи и укорева нас за оно што смо дужни да чинимо а ми не чинимо: и опет, за оно што не треба да чинимо а ми чинимо, она нас

осуђује. Зато је (Господ) и назива супарником и заповеда нам говорити: мири се са супарником својим брзо док си још на путу са њим. Пут је, како говори свети Василије Велики, овај свет.

Тако дакле, постарајмо се, братијо, да чувамо савест нашу док се налазимо у овом свету и не допустимо да нас она обличава у било каквој ствари. Не газимо је ни у чему, макар то било и нешто најмање. Јер знате да од овога малога и, да кажемо, јефтинога, ми долазимо до пренебрегавања и великога. Јер ако неко почне да говори: „шта је (важно) ако ја кажем ту реч?; шта је то ако поједем то мало? шта је то ако погледам на ту и ту ствар?“ - од тога, дакле: „шта је (важно) то“, или : „шта је (важно) оно“, човек прима злу и горку рану и почиње да пренебрегава и велике и тешке ствари и да газии своју савест. И тако постепено напредујући долази и у опасност да упадне и у крајњу неосетљивост.

Стога гледајте, братијо, да не занемарујемо оно што је мало, гледајте да то не пренебрегавамо као нешто ништавно. То није мало, јер је рана, јер је рђава навика. Будимо трезвени и бринимо се за оно што је лако, док је лако, да не постане тешко. Јер и успеси и греси почињу са малим и доводе до великог или добра или зла. Зато нам Господ заповеда да чувамо своу савест и, као да посебно некога уверава, говори: „гледај шта чиниш, јадниче, буди трезвен“, мири се са супарником својим док си на путу са њим. И додаје страхоту и опасност те ствари говорећи: да те не преда судији, а су-

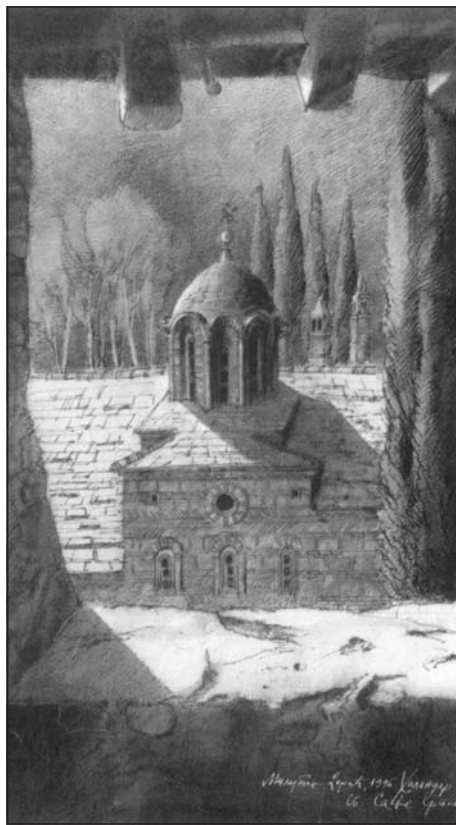
дија да те не преда служи, и у тамницу да те не вргну. И шта још: заиста ти кажем: нећеш изићи оданде док не даш до последњег динара. Јер савест нас изобличава, као што сам казао, и у добру и у злу, и показује нам шта да радимо и шта да не радимо. И она ће нас опет осудити и у будућем веку. Стога је и казано: да те не преда судији и остало.

А има много различитих начина чувања савести. Јер, човек је дужан да је чува (у односу) према Богу, према ближњем и према предметима. (У односу) према Богу савест чува онај који не пренебрегава Његове заповести и чак и у ономе што људи не виде и нико не захтева од њега, такав чува своју савест према Богу у тајности. На пример, ако је неко заставио молитву, или је страсна помисао ушла у срце његово а он није био трезвен и није се обуздао него се сложио са њом; такође ако је неко можда подозрео или осудио ближњег видећи га како говори или ради нешто и просто речено, што нико не зна осим Бога и наше савести, дужни смо да се чувамо. И то би било чување савести (у односу) према Богу.

А чувати савест према ближњем значи не чинити уопште никада оно за шта знамо да ће ожалостити и повредити ближњег, било делом, било речју, било изразом (лица), било погледом. Јер се и изразом, као што ја често говорим, чак и погледом може повредити брат. И просто речено, свега онога за што човек зна да чини баш зато да изазове помисли код ближег, услед чега се и његова савест оцрњује знају-

ћи да то чини баш ради тога да се он повреди или ожалости, свега тога, дакле, треба да се чува и да то не чини. И то је чување савести према ближњем.

А чување савести према предметима је то да се они не користе рђаво, да се (нека) ствар не занемари те да постане неупотребљива или да се не баци, него и ако се види нешто бачено, да се то не то не превиди, макар било и нешто

незнатно, но да се то узме и стави на своје место. Такође не треба злоупотребљавати својом одећом. Јер, претпоставимо да неко може да носи одећу још недељу или две, а он иде брзоплето и пере је пре времена и тиме је троши, и уместо да је користи и других 5 месеци или и више, он је, стално је перући, овештава и чини неупо-

требљивом, а то је против савести.

Исто тако и у односу на постелу често би се неко могао задовољити једим јастуком, а он тражи велики душек, или има власницу а он хоће да је промени и добије другу, нову и лепшу због таштине или због унија. Неко опет може да прође са једним простим покривачем а он тражи ланени и понекад се и препире ако га не добије. А ако почне још и да гледа на брата свога и да говори: „зашто овај има а ја немам?“, онда је такав блажен, и далеко је напредовао! (лака иронија која истиче крајност духовне обамрлости оног који себе пореди са другима и тражи исте услове и исту пажњу према себи). Такође, ако неко обеси своју одећу или покриваче да се суше на сунцу и из немара их не узме и остави их да горе на сунцу, онда је и то против савести.

Исто тако је и са храном. Неко може да задовољи своје потребе са мало поврћа или сочива или са мало маслина, а он неће то него тражи другу храну, слађу и раскошнију. Све је то против савести.

А оци кажу да монах никад не сме да дозволи да га савест мучи због било које ствари. И тако, дакле, неопходно нам је, братијо, да увек будемо трезвени и да се чувамо од свега тога, да не бисмо упали у опасност. Јер, и Сам Господ нас је упозорио, као што смо горе рекли. Нека би нам Господ дао да слушамо и испуњавамо ово, да нам речи отаца наших не би биле на осуду у дан суда.

Њему приличи слава и власт у векове векова. Амин.

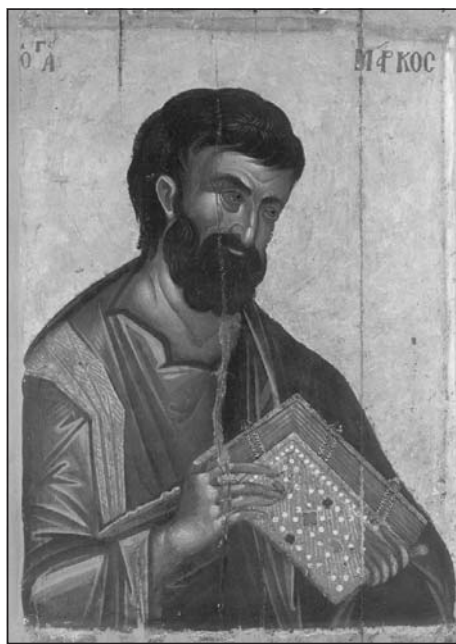
Ава Дорошеј

О ПОШТОВАЊУ СВЕШТЕНИКА

Уважавајмо и високо поштујмо, благочестиви Христијани, она лица, којима је дата сила благодати Светога Духа. Свештенички чин има велику важност: којима опростите грехове опрости ће се, речено је у Евангелију, за свештенике. Па зато и апостол Павле вели: слушајте учитеље своје и поковавајте им се (Јевр. 13 ст. 17) и имајте их у изобилној љубави (1 Сол. 5 ст. 13). Јер се ти, христијанине, стараш и бринеш само за себе, па ако лепо радиш своје послове и уређујеш своје стање, ти тада немаш никакве одговорности за друге људе. А свештеник, ако се и најлепше сам влада и најбоље поступа у своме животу, али се не брине својски и искрено за тебе и за све друге људе, који су његовој бризи поверени; он ће уједно са преступницима и грешницима отићи у Ад на паклене муке и вечно ће страдати не за своје него за ваше грехове, само ако не чини све што је дужан да вас одврати и сачува од нечестија и безаконија.

Дакле, кад знате благочестиви Христијани, каквој су опасности изложени ваши духовни пастири свештеници, показујте им од своје стране љубав и поштовање. Јер то вам налаже и апостол Павле, када вели за пастире, да се они старају за душе ваше и да ће они за вас одговарати Богу (Јевр. 13 ст. 18). Због тога, они заслужују да их високо поштујете и искрено уважавате. Ако пак и ви будете, на њих нападали, као што чине неверници, онда и ваша дела неће напредовати и ваше спасеније изложено је великој опасности. Јер сећајте се, да су сви који су на лађи, донде сигурни и безопасни, докле је и корманош у доброј вољи и док с радошћу води бригу о лађи и путницима на њој; али ако га путници почну вређати и понижавати или непристојним речима или недостојним опхођењем,

онда он немајући спокојства, губи пажњу и не може као што ваља да управља лађом, те се и мимо воље његове путници излажу многим и великим опасностима. Овако је и са свештеницима. Ако их поштујете, уважавате и снабдевате, они могу лепо да уређују послове који се тичу вашег спасенија. Ако ли их пак вређате, презирете и безчестите, онда и они ослабе у ревности, опусте руке, и тада их ви заједно са собом вучете у пропаст, па ма да су они сами лично побожни и добродетелни.

Сећајте се христијани, оних речи Христових, које је Господ рекао јудеима: на Мојсијеву столицу седоше књижевници и фарисеји: све дакле што вам они кажу да држите и чините, све то држите и чините (Мат. 23 ст. 2). Свештеници пак ваши не седе већ на Мојсијевој, него на Христовој столици; јер су они примили и проповедају вам Христову науку, као што и апостол Павле вели: Тако смо ми послани у име Христа, као да Бог говори кроз нас (2 Кор. 5 ст. 20). Не ви-

дите ли, како се сваки поковава светским старешинама, премда има доста људи, који су од њих и бољи и знатнијих фамилија, који се боље владају и који су способнији и паметнији од њих? Али из поштовања према лицу, које их постави не противе се тим старешинама и поштујући вољу владаатељску слушају своје старешине, ма какви они били. Овако се људи страше да не учине што против воље човечије која је у власти наређивати. А када кога Бог избира и непосредно за слугу свога поставља и овлашћује свештеним рукоположењем да старешинствује, ми га гле, презиремо, срамотимо, вређамо, излажемо многим поругама, не слушамо, понижавамо и осуђујемо своје свештенике онда, када нам је забрањено осуђивати и остале своје ближње и браћу! Може ли наћи извињење онај, који у своме оку не види балвана а у туђем тражи и види трунку? Не знаш ли брате, да кад тако оговараш и осуђујеш друге, да тим самим ти себи изричеш најстрожији суд?

Није ми намера, благочестиви Христијани, да одобравам неке поступке свештеника, који се владају не достојно своме чину и званију, него још жалим такве што иду у своју пропаст; али не могу допустити да због тога њихови потчињени, особито прости људи тако далеко иду па да осуђују своје свештенике. Јер ако се пастир твој и најгоре влада, ти кад на себе будеш пазио, нећеш због тога имати никакву штету у свештеним делима, која је Бог поверио свештенику да их свршује. Јер кад је Бог и преко животиње исказивао људима своју вољу и преко волова даровао своје духовне благослове; кад је и преко безсловесних уста и преко нечистог језика Валамовог јављао се непослушним Јудејима; тим ће пре за вас, христијани, ако му само budete

благодарни, учинити све што је нужно и послаће, преко свештеника који би били и много грешни, Светог Духа и благодат његову. Јер знамо да и праведник, не доводи у себе Духа Светог својом властитом праведношћу него и код њега чини то Божија благодат. Све је ваше, вели апостол, био Павле, или Аполос, или Кифа (1 Кор. 3 ст.22). Све што је поверено свештенику, све је то дар једнога Бога и ма да свештеник потпуно изучи и задобије сву човечију мудрост, сва му је та мудрост ништа без Божије благодати. Не велим ово за то, да ви живите у немарности и нерадности, него говорим зато, да би ви, ако видите да су неки ваши свештеници неуредни и небрижљиви, да то вас не саблажњава и да пазите на себе да отуда не добијете какву штету душевну. Но шта ја говорим за свештенике? Ни ангели, ни архангели ништа сами не могу учинити у ономе што се добија као дар од Бога, него све то уређује Отац, Син и Свети Дух. Свештеник ради само својим говором и пружа своју руку. А не би ни праведно било, да због неваљалства једнога, штетују и губе милост Божију сви они људи, који с вером долазе да је приме преко божествених и светих тајни.

Кад све ово знамо, дајте благочестиви Христијани, да се унапред и Бога бојимо и да свештенике његове поштујемо и уважавамо за света дела, која нам они по вери нашој свршују, како би и за своја добра и побожна дела, тако и за почитање, које показујемо слугама Божим, заслужили код Господа велику награду, по благодати и човекољубљу Спаситеља Исуса Христа, коме нека је заједно са Оцем и Светим Духом, слава и чест, сада, свагда и кроз све векове! Амин.

(Ово је написано по Златоусту бес. 86. на Св. Јована)

УТЕШИТЕЉ

Отворимо сада Свето Писмо и напијмо се воде из сасуда светих Отаца наших. Напијмо се воде живе, која извире да би нам подарила живот вечни. Тако је некада Господ упоредио Светога Духа, којег су требали да приме сви који ће поверовати у Њега (Господа). И негде на другом месту каже: „Ко верује у мене, као што рече Свето Писмо, реке воде живе потећи ће из утробе његове“. Не чувствене реке, које просто натапају суву земљу, него реке духовне, које светлошћу испуњавају душу.

Зашто је, дакле, упоредио са водом благодат Духа? Зато што је вода основни елеменат живота. Зато што са неба силази вода у виду кише. Зато што јој је један и прост облик, премда је дејство многоразлично. Киша пада по целој земљи. Али ова и иста киша даје белину криновима, црвенило ружама, пурпур љубичицама и зумбулима. Један плод одгаја на

палми, а други на лози. Бива „све у свему“, па ипак је једна и иста, проста киша.

Тако и Дух Свети. Јесте један и нераздељив, али дели дарове своје како хоће. Једноме просвећује душу и он пророкује. Друго ме опет даје благодат против демона, а неким опет могућност да тумаче Свето Писмо. Учи једнога да пости и да се подвизава, другога да буде целомудрен и да се уздржава. Некога - да се удаљи од ствари овога света, а некога припрема за мучеништво. Но Он је један и исти увек.

Као пулусово дрво када се залије, баца ластаре, тако и грешна душа покајањем и благодаћу Светога Духа доноси слатке и сочне плодове. Тамо где си седео, зар ти се није некада помисао зауставила на чедности или девствености? Утешитељ ју је одвео тамо. Зар није толико пута нека девојка која је била у предворју брака отишла следејући Учитеља девствености?... Веома много је и оних који су живели у палатама, и једнога дана све су напустили: богатство, част и достојанства вођени Светим Духом... Безброј пута младић је затворио очи своје пред лепотом. Није хтео да види, и избегао је оскврњење. Тражиш да видиш ко је поучио душу младића? Дух Свети... Толико и толико је могућности за богаћењем у овоме свету, а хришћани се труде на нестицању. Зашто? Зато што их много више привлачи Дух Свети.

*Св. Кирило
Јерусалимски*

Дјечија страна

Члан наше редакције посјетио је недавно ученике ОШ „Вук Караџић“ у Вишеграду. У сарадњи са њиховим вјероучитељима открили смо шта то они осјећају према Христу, какве жеље скривају у својим дјечијим срцима и са каквим мислима одрастају. Нека нам опросте они чији радови нису објављени у овом броју јер ће се они засигурно наћи у неком од наредних.

Драги Исусе Христе, желим да останеш добар као што и јеси. Желим да ти се сви моле и да те сви воле.

Иван Ивезић, 7 година

Исусе Христе, хвала Ти за воду и храну.

Каијарина Филиповић, 7 година

Ја те пуно, пуно волим Христе. Хвала Ти што ми помажеш. Хвала Ти што си ми испунио све жеље.

Дејана Сарих, 7 година

Боже, Ти си најмилоснији. Зато ме послушај. Дај свим добрим људима срећу, здравље и живот.

Дајана, 7 година

Исусе Христе, помози ми да добро учим.

Лидија Вићовац, 7 година

Исусе, хвала Ти што сам на једној утакмици дао четири гола.

Давид Крсмановић, 7 година

Ја бих поручила Богу да Га пуно волим. Када кренем у школу помолим се за здравље и слободу.

Нађаша Гутовић, 7 година

Хвала Ти што си ми рекао сва слова.

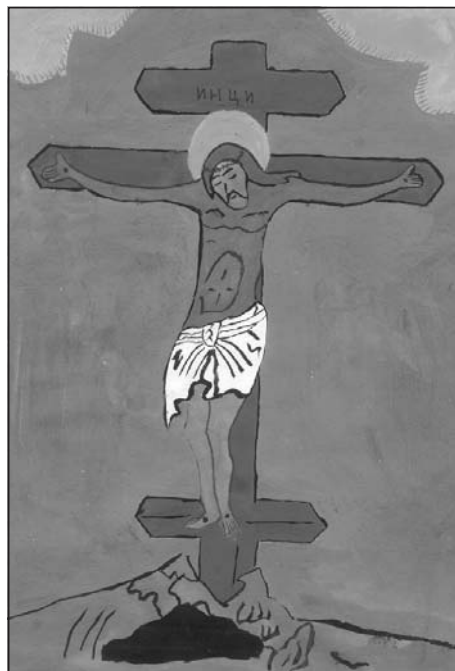
Милош Сјанимировић, 7 година

Господе, много Те волим. Твој Лука

Лука Тоћаловић, 8 година

Морам Ти рећи, ја бих волио да се Ти вратиш поново на земљу, зато што Те никад нисам видео а други људи јесу. Воли Те Иван.

Иван Дамјановић, 7 година

*Николина Тодоровић, IX₅
О.Ш. „Свети Сава“, Миљевина*

Боже, смилуј се свим добрим људима. Чуј њихове молитве. Послушај их. Само Те то молим.

Дајана, 7 година

Господе Боже мој, хвала ти за све опроштене гријехове, хвала ти што си ту увијек поред мене, што ми помажеш када ми је тешко, када сам тужна. Хвала ти за овај дивни живот на земљи и за све што ми пружаш свакога часа, свакога дана. Твоја љубав, Господе, подржава ме у свему, даје ми снагу да идем даље...још једном, Боже, хвала ти за све...

Дејана Драгић, IX₄

Хвала ти Боже за све добре ствари које су ми се десиле у животу, зато што сам здрав и срећан. Волио бих да и даље у животу будеш са мном и у добру и у злу, али не само са мном него и са свим људима на свијету. И замолио бих Те да, умјесто рата, свијетом влада љубав и мир а да зло ишчезне из наших срца, да Ти се сви молимо и свим Те срцем волимо.

Б.Борис, IX₄

За мене је Христос једино благо које станује унутар моје душе. За мене Христос представља једини истинити пут у вјечни живот. Могу да идем било гдје али вјера у Христа ће ме чувати од сваког зла које ми се нађе на том путу. И све док је моја вјера у Христа довољно јака, Христов благослов ће бити уз мене да ме штити.

Здравко Пецикоза, IX₄

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

Када бих угледао Бога Оца, обасјаног жарком свјетлошћу, ја бих Му се захвалио што ми је подарио живот, али моја једина жеља би била молба за опроштај мојих гријехова. Разговор са Богом би био мој најљепши тренутак и уједно најсрећнији. Све радости које сам доживио дугујем Њему. Зато ја поштујем и исто тако вјерујем у Бога са свом својом топлином коју носим у срцу.

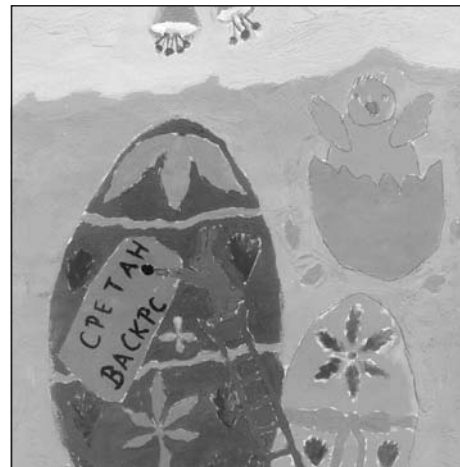
Живко Ушћумлић, 11 година

Свијет? Шта је то у ствари свијет? Ко има право да убија толике људе у Ираку, Авганистану и разним другим земљама? Ко има право да руши природну равнотежу коју је Бог створио? Највише бих волио да у свијету влада мир, без икаквог рата. Али не „мир“ који по ријечима вођа великих свјетских сила влада у свијету. Помињу некакву борбу против

тероризма који су у ствари они створили. Мислим да нико у свијету не жели рат, осим наравно неких људи којима мир није интерес. Зато молим Бога да нам да мир у цијелом свијету и сваком дјетету дарује срећно дјетинство и одрастање.

Мишо

Тешко је речима описати ово што ја осјећам према Богу. Осјећам неизмјерно много љубави, а знам да то није ништа према великој Божијој љубави према нама. Вољела бих када бих могла мало више да поштујем Његове законе. Иако је Он за мене несхватљив ипак мислим да је праведан. Осјећам страх и стид када урадим и помислим нешто лоше и велику тугу када погледам људе данас, а прије свега себе, како нас гријех квари, прелази у навiku, и нико више и не мари за то јер је гријех постао не-

*Дарка Цвијетић, VI₄
О.Ш. „Соколац“, Соколац*

што нормално, уобичајено и свакодневно да се нико и не обазире на своје гријехове, већ сви осуђују друге. Али, насупрот разочарењу и тузи, ја у свом срцу осјећам много више lijепих ствари: љубав према Богу, добрим људима, породици, захвалност за све што ми је дао, наду у боља времена када моју душу више неће кварити гријех, завист, у времена када ће у мојој души бити мјеста само за љубав. Сањам о дану када ће моје срце бити чисто као суза покајања, и када ће људи осјетити праву, чисту и несебичну љубав, а из срца избацити сво зло и мржњу. Љубав је наша нада и спас, треба вјеровати, али вјеровати срцем јер то је једини пут ка спасењу. Само нас љубав може спасити. Треба живјети за то lijепо осјећање које нам потпуно испуни срце, а ко се пропусти том осјећању испуниће му се и цијели живот.

*Саша Боровчанин, V₅
О.Ш. „Соколац“, Соколац*

Комленовић Свјетлана, IX₄

јер је таквих Царство Божије.

Дјечија страна

МОЈ ТАТА

*И са шри године свој живоша
Осјетила сам штиа је очева љубав и шойлоша.*

*Та очева љубав није много шрајала
Јер је Божја воља шако сшајала.*

*Многе сшвари ме и сада на оца сећају
Па ми сузе низ лице шођу а кољена заклецају.*

*За многу дјецу сваки дан је лијеј
Али за мене, за мене је слијеј.*

*Да је мој шатаа сада шу
Са њим бих шодјелила и срећу и шуђу.*

*Срећа је само дјелић срца мој
Алж срећа је свуда око нас
Даће је и мени Боџ.*

*Сшрах и шуђа и сада ме сшјеже
Јер све лијеје сшвари од мене бјеже.*

*Увијек ћу вољетиш оца свој и
Заувијек ћу се сјећаиш имена његовоџ.*

Милица Ковачевић,
13 година

КАКО ЗАМИШЉАМ СВОЈУ ПАСТИРСКУ СЛУЖБУ

Што је уствари живот? Живиш, учиш... О теби и твојој улози на свету сведоче само дела. У животу можеш нешто постићи и добити славу, о теби ће се дуго говорити, али као што све умире, и слава је пролазна. Можеш и живети мирним животом, али опет умиреш! И тек кад умреш дела ће посведочити о теби и твојој судбини.

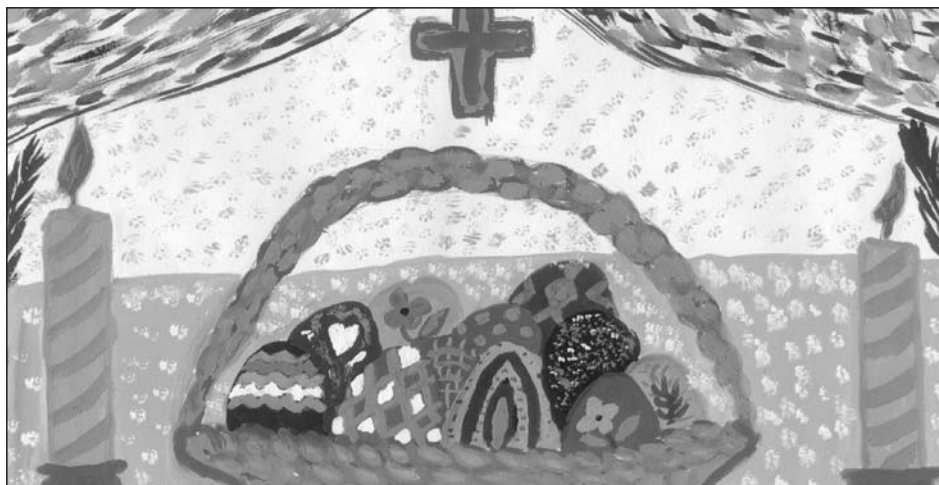
Ја сам изабрао овај пут баш из тог разлога што на том путу треба бити одговоран, истинит и све друго што треба да карактерише оног правог вође, пастира свога стада, тј. свога народа. Свако у свом животу има проблема. Неко већих, неко мањих, али сви их имају. Не постоји човек на свету коме све иде од руке, и који нема никаквих проблема. Влада ми-

шљење да најбогатији људи живе најљепше, најугодније итд. У Св. Писму пише: „Лакше је камили проћи кроз иглене уши, него ли богатома ући у Царство Небеско“. Али ни сиромашни немају отворен пут према вечном животу, ако немају трпљења и истрајности у вери.

Свештенички позив - служба, је нешто најузвишеније за што човек може да се определи у свом животу. Служба Богу захтева посвећеност у целини. Свештеник је угодник Божји. Шта на овом свету постоји лепше од љубави према Богу. Према његовој творевини?!

Но да би човек постао пастир свога народа, да би примио Пастирску службу, треба да буде и ње достојан, тј. да има јаку веру и велику љубав према свему. Неки мисле да је вера довољна за спасење. То није тачно! Ако веру имамо непоколебљиву, а љубави немамо ништа смо. Бог је љубав, и из љубави је створио човека. Нема на свету те љубави оца и сина, мајке и кћери као што је Божја љубав према човеку.

Пастирску службу треба схватити врло озбиљно, одговорно, јер то није некакав посао, већ живот, човек треба да буде сав у томе. Пастири су ти који морају да упуте свој народ на прави пут, познања истине и свега другог што је потребно за спасење. Данас су веома тешка времена и веома је

Најшаша Цвијетић, VIз, О.Ш. „Соколац“, Соколац

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

тешко постати и бити онај прави Пастир- свештеник, искушења су много велика. Све то захтева једно велико жртвовање, одрицање овоземаљских уживања, ради задобијања благодати и Небеске непролазности, Вечности.

Уколико се служба Богу обавља савесно, пружа једино право задовољство, испуњава човека унутрашњим миром и учвршћује ојачава постојећу веру. Тако замишљам своју Пастирску службу и то је пут којим тежим да идем.

Душан Андрић

*Ученик II разреда Богословије
Свети Пејтар Дабробосански
у Фочи*

*Јелена Марјановић, IX₃
О.Ш. „Соколац“, Соколац*

АНИНО ВАСКРШЊЕ ЈАЈЕ

Највећи Хришћански празник Васкрс! Озарен је светлошћу Христовог Васкрсења. Дан када је живот победио смрт. Дан када су устале све невинне душе. И они што су због туге горке сузе лили биће утешени. Наду у Васкрсење и вјеру имајмо, јер Васкрсао је Онај што нас воли, Онај кога распеше, умрли.

Као по старом добром обичају шарају се јаја за Васкрс, и свако се труди да што боље уради. Тако ради Ана и њена породица. Својим прстићима успјевала је мами пружити помоћ. Али једно јаје било је посебно, сама га је нашарала, није дала ником да јој помогне. Била је јако сретна и поносна на своје јаје. Чувала га је у својој соби и када би падао бљесак сунца на прозор оно би се сјајило попут њених врелих обрашчића. Свима га је показивала и сваки пут када би јој неко указао жељу да потуцају јаје она би пристала и сваки пут њено јаје би победило. Дивила се јајету и знала је да су јаја за Васкрс најача и најљепша па и да оно најљепше и најшареније мора да се сломи али није пуно обраћала пажњу на то. Она га је толико вољела и мислила да се оно не може поломити. Док је сунце сјајило свом својом јачином, Ана је јаје све више гледала и вољела. Њени врели и румени образи били су одсјај њене среће и њеног задовољства. Видјевши своје другарице како се играју одмах је она потрчала да им покаже своје јаје. Хвалила се с њим и у њеним плавим очима сијала је срећа. Њена другарица је замолила да своја јаја потуцају и Ана је са ускликом пристала. Знала је да је њено јаје најаче и да га ништа не може сломити. Чим је јаје њене другарице ударило

Анино, пукло је. Ана је само погледала јаје и из њених плавих очију засвјетлуцале су сузе, и потекле низ њене румене црвене образе. Одмах је узела јаје и потрчала кући. Мама је покушавала да је утјешу, али није било сврхе, Ана је само плакала.

Била је скроз заборавила да ће јој бака доћи. Послије мало времена бака јој је и дошла. Пришла јој је и тихо јој прошапутала питајући је зашто плаче. Ана јој је одговорила да се њено јаје које је толико вољела и шарала сломило.

Бака је тјешила говорећи да јаја и она најљепша и она најшаренија морају да се сломи, јер што љепше јаје дамо то је већа љубав према Христу.

Васкрс својим сјајем уљепшава јаја дајући им сјај, но она се ипак морају поломити.

Треба свако да има радости и љубави у срцу како би нас на сваком путу дочекала срећа. Њене сузе су капале и текле као капи росе и остајале на лицу. Слушала је баку са таквим сјајем, мада је још није у пуној снази схватила, јер је била мала. Бака је извадила јаје тако шарено и лијепо да се сјај у њеним плавим очима опет вратио. Вратила се нова срећа и пробудила нова радост. Бака јој је рекла да не треба да плаче и да квари своје лијепе образе. Више није било суза. Уживале су у Васкрсу што се и дало примјетити, срећа се је осјетила и у зраку. Пут до Господа је тежак, али ако има наде и вјере у Христа и ми ћемо наћи утјеху, и данас срећом сјајте и Христу се радујте.

*Даница Радовић
IX₄
О. Ш. Соколац*

јер је таквих Царство Божије.

ЧУДЕСНО ЈАВЉАЊЕ АРХИСТРАТИГА МИХАИЛА

Крајем 10, почетком 11 века, када је византијска империја била на врхунцу свог процвата, слава сарачинских пирата је такође била највећа. Не бојећи се ничега, пирати су пристајали на острва у Егејском мору, пљачкали насеља, палили куће и заробљавали људе, које су затим продавали као робље. Острво Лесбос, богато и велико, постало је омиљено место напада немилосрдних пирата. У рејону Лесвадос, недалеко од насеља Мандамадос, некада се узвисавао величанствени манастир Светих Небеских Сила Бесплотних, који је основан пре много векова. О његовој историји се може сазнати из живог предања у том месту, које се сачувало до наших дана. Споља је тај манастир личио на замак и био ограђен тврђавским зидом и стражарским торњем. Пирати никако нису успевали да савладају ту тврђаву, и заветна жеља већине од њих је одавно била да виде разрушен манастир. Једног пролећа је предводник пирата Серхан, јак, тамнокош, крупан човек са секиром и кривим мачем за појасом, позвао своје вазале и рекао: „Овога пута ћемо ући у манастир, без обзира чега нас то стајало! Све што тамо нађете - задржите. Ја за себе хоћу само златну чашу из Цркве. Из ње ћу да пијем вино.“ Сам Серхан није имао намеру да учествује у нападу. То је за њега био превише ситан посао. Пирати су узели курс према острву Лесбос. До поноћи су стигли до манастирских зидина и сакрили се међу дрвећем. Монаси, живећи безбрижно после зимске тишине, нису чували манастир како треба и нису чак ни слутили надоласећу опасност. У једном тренутку се чуо ударац у металну плочу, позивајући монахе на јутарњу службу. Кораци монаха који су силазили у Цркву, су се ритмично проносили дрвеним балконом. Ускоро је све постало тихо, и вођа разбојника је дао знак. Један од пирата је бацио куку са привезаним ужетом, попео се на зид и убрзо отворио манастирска врата. Са страшним крицима, пирати су упали у

Цркву. Пре него што су монаси успели да се освесте шта се дешава, сви су били убијени. Послужник Гаврил, једини кога се пиратски нож није дотакао, се налазио у олтару. Видећи неизлазност ситуације, храбри младић се у магновењу попео на кров Цркве. Крвожедне убице су почеле да га прате. Али се одједном одозго зачуо страشان крик, и кров се на чудотворан начин претворио у побеснело море! На пенушавим таласима, појавио се огроман, љут војник, који је извадио пламени

мач и кренуо на пирате. Несрећнике је спопао надљудски страх, и бацивши оружје и оно што су украли, у паници су почели да беже из Цркве. Гаврил, задивљен чудом које је учинио Архангел, је сишао и клекнуо пред иконостас. Дошавши себи од узбуђења, искушеник је погледао на икону. Али га је посматрао један Лик! Препун живота,

он је зрачио божанственом сладошћу. Искушеник је пожелело да наслика тај лик.

- Архагеле, - помолио се - замоли Господа да упокоји душе моје браће, а мени помози да насликам твој дивни Лик!

Гаврил, надахнут Светим Атхангелом, је узео сунђер, са страхопоштовањем скупио крв пострадалих монаха у чанак, помешао је с белом глином и почео да налепљује Лик небеског заступника. Од самог почетка, Гаврил је осетио присуство и помоћ небеског Архистратига. Руке искушеника, вођене невидљивом силом, брзо су насликале Лик Архангела Михаила. Било је то лице, које је Гаврил видео на крову Цркве - страшно, али благодатно. Када се у манастиру Архистратига Михаила дешавала ова драма, живот у најближим селима се одвијао својим нормалним током. Само је један пастир, посматрајући море које се огледало у зрацима залазећег сунца, с врха планине угледао пиратске бродове привезане за обалу. Младић је скочио на коња и одјахао у манастир, журећи да упозори монахе. Од призора који је потом угледао изгубио је свест. Дошавши себи, он је отрчао и обавестио о томе шта се десило Алексеја, вођу групе, која се налазила у области која се граничила с манастиром у селу Стенака. Он је повео са собом педесет коњаника и упутио се у манастир. Улазећи у Цркву, људи су се разбежали. Под је био прекривен мртвим телима и заливен крвљу монаха. Пред Светим Престолом је лежало тело мртвог игумана. Стиснувши зубе, Алексеј је изашао из Цркве, и позвао суселане да се освете убицама. Скоривши на коње, Алексејеви војници су јахали пратећи трагове пирата који су бежали. Трагови су их довели у равницу. Коњаници су се брзо зауставили. Призор који су угледали их је веома потресао: пирати су сви до једног били мртви, а њихова тела разбацана наоколо. Свако тело је било расечено мачем - од темена до стомака. Ни-

ко од коњаника није упитао: „Ко је то урадио?“ Сви су се сетили ко је казнио беззаконике.

- Велика је Архангеле твоја Благодат и сила! - прошапутали су коњаници, осенивши се крсним знаком.

Међутим, пирати, који су на обали мора чекали своје пријатеље су се узнемирили. Не знајући шта да раде, разбојници су се упутили према манастиру. Попевши се падином планине, изашли су на зараван, где их је очекивао страشان приказ. Вратили су се као обезглављени на брод и испричали свом предводнику о ономе што су видели. Чувши то, разбојник је ударио песницом о сто, заклевши се да ће се осветити. Следеће године, крвожедни вођа је направио план напада на село Стенака. Ноћу су пирати нечујно сишли на морску обалу и сакрили се у заседи, како би зором могли напасти сељане који су мирно спавали, ништа не предосећајући. Али се у том критичном тренутку поново умешао небески Архистратиг, јавивши Стефану, сину кмета Алексеја. У одећи са звецкајућим златом, Архангел је изгледао величанствено. Светла коса му је падала на рамена, и белоснежним крилима давала златну нијансу. У десној руци Архистратиг је држао огњени мач, а лева рука му је била подигнута са испруженим увис кажипрстом. Ангел се осмехнуо младићу и слатким гласом рекао: „Устани Стефано! Буди оца, и припремите се за одбрану села. Сарачини се спремају да вас нападну. Али не бојте се ништа, ја ћу бити поред вас непрекидно и твој Свети заступник. Ми ћемо вас чувати и усмеравати. Пирати су се сместили у заливу, мало ниже од вашег села. Неколико њих ће се попети на зидине, претући ће чуваре и отворити врата. Пирати ће вас напасти кад почне да сванува. Будите пажљиви на вратима!“ Догађаји су се одвијали тако како је предсказао Архангел Михаил. Када су пирати напали, браниоци су били спремни и налазили су се у пушкарници. Одред под Стефановим руководством се нечујно спустио до морске обале и запалио пиратске бродове.

Угледавши црвенило од ватре, које је долазило с мора, пирати су се узнемирили. Панику која је после тога наступила међу њима је немогуће описати. Разбојнике, који су бежали према мору, су пресретали житељи и убијали у ходу. Само мали део групе пирата, међу којима је био и крвожедни вођа, је успео да се сакрије у шуми. Међутим, тамо су наишли на Стефанов одред, који их је опколио. До краја дана сви пирати до једног су били убијени.

Прошли су векови. Због непрекидних напада неверника, манастир је опустео. У 13. веку, на месту старе црквице, био је изграђен нови, велики храм. Чудотворна икона Архангела Михаила, направљена од крви и глинe, сачувала се до наших дана онако, како ју је направио искушеник Гаврило. Икона је сачувала првобитни облик и уопште се није оштетила ни од времена, ни од хиљаде поклоника који је сваке године целивају. Људи прилажу новац, стављајући га на чело и образе Архангела, и остављајући трагове на Његовом лицу.

Али сваки пут они нестају сами по себи. Некада се Архангелове очи напуне сузама, и Хришћани их брижљиво бришу. Исто тако раде и када се на лицу Архистратига појаве грашке зноја. Велика чуда твори Архангелова Благодат с онима, који прилазе икони с јаким вером. Изградња нове Цркве је почела и завршила се усред многих непрекидних чудеса. Комисија, која је образована ради изградње Цркве, је одлучила да изгради нову Цркву иза манастира. Радници су почели да копају темељ, али су га сутрадан ујутру нашли затрпаног земљом, а свој алат - у порти старе Цркве, која се налазила у манастиру Светог Архангела. Радници су поново започели радове на месту на којем им је речено. Када се смрачило, људи су намерно оставили свој алат на светлу, а неколико њих се сакрило у жбуње, да би видели шта ће да се деси. У поноћ се десило нешто невероватно! Из старе Цркве је изашла заслепљујућа светлост, направила круг и зауставила се над ископаном рупом. Оставши мало над њом, светлост се вратила у Цркву и расејала се. Људи, који су скривени то посматрали, су били задивљени. Свуда се осећао мирис свеже ископане земље. Приближивши се темељу, радници су увидели да је опет затрпан земљом, а алат је нестао. Узнемирани и збуњени, упутили су се према старој Цркви. Почело је да сванува и чуло се манастирско звоно. Утихнувши за кратко, звоно је поново почело да удара тихо и ритмично. Како су касније сви сазнали - у звоно није ударала људска рука. Када су радници ушли у манастирско двориште, увидели су да је њихов алат стајао поред зида, на истом месту где је остављен претходних дана. Сви су схватили, да је Архангел желео да се нова Црква изгради на месту старе. Почело се са изградњом. Сви су учествовали у грађевинским радовима, чак и Турци-муслимани. Они су се бојали Архангела и поштовали га од давнина. Дешавало се да су неки од њих смело оскрнављивали Цркву, на пример, улазили би у манастирско двориште јашући на коњима, али их је сваки пут Архангел ка-

ДУША

знавао. Када је дошло време да се у нову Цркву пренесе икона налепљена од глине и монашке крви, Архистратиг је ометао сваки покушај. Он је желео да његова икона буде на оном месту, где ју је ставио онај који ју је и направио - искушеник Гаврил. Грађевински радови су протицали брзо. Међутим, када је изградња храма била скоро завршена, благајна је била празна. Преостали новац није чак био довољан за исплату радничке дневнице. Комисија за изградњу Цркве се скупила у благајниковој кући. Она је до касне вечери покушавала да нађе неки излаз, али су се сви разишли, не наставивши никакво решење. Била је скоро поноћ. Потпуно и замишљен благајник је сам седео у фотељи, када су се улазна врата неочекивано отворила. У кућу је ушао неко непознат и попео се степеницама у собу, где је чуван сандук са мало предодређеног новца за изградњу. Благајник је покушао да устане, али није могао ни прст да помери. Тело није „слушало“, буквално као да га је неко прикуцао за фотељу. Поклопац на сандуку је двапут шкрипнуо, и незнанац је отишао. Био је то младић тамне косе и као муња, сјајног изгледа. Његов ход је био тежак и спор. Незнанац је имао сако ружичасте боје и високе црне чизме, које су му досезале до бедара. Осмехнувши се домаћину, он је рекао: „Новац за завршетак изградње Цркве се налази у сандуку“. Манхувши руком на растанку, младић је изашао и нестао у мраку. Благајник је отишао до сандука, али је он био закључан. Скинувши рез, он је занемео од узбуђења: недавно скоро празан сандук је био напуњен дукатима, сребрним монетама и лирама посланим у три реда. Да би се уверио да то није сан, благајник је шаком заграбио новац и уз звекот их баacio у сандук. Новца, који је дао Архангел Михаил, је тачно толико било, колико је било потребно за изградњу Цркве.

А. П.

Душа није само специфична компонента људског бића („Нисте ли ви много претежнији од њих (птица небеских)?“ - Мт. 6,26), него формирајући принцип, јединствени и динамички, човекове личности. Душа је ентелехија тела, суштински и разумни део, који даје индивидуални и лични облик људског бића, по којем се оно разликује како од Бога тако и од других створења. Мада Нови завет употребљава два назива за душу дух и душа - (Јк. 1,46-47; Филип. 1,27), исти им је библијски садржај: душа је супстанција која човека чини човеком, да је слободно биће, лично и бесмртно (Мт. 10,28): „Јер каква је корист човјеку ако сав свијет добије а души својој науди? Или какав ће откуп дати човјек за душу своју?“ (Мт. 10,26). Што се тиче генезе душе, то је тајна Творца (Пс. 139,13-16). Душа нема преегзистентну ипостас, нити је састављена из преегзистентне материје као тело, које се саставља од тела родитеља. Људско биће има егзистенцију по телу као резултат рађања од других тела. Душа има другу позицију и функцију у односу према телу. Она је створена вољом Божијом, божанским дувањем, на начин који је само Створитељу познат. Душу даје Бог кроз животодавно дување, скупа са телом, у часу зачећа, тако да се људско биће појављује на свету као психосоматско јединство. Заправо, божански дух који ствара душу, даје и моћ да се уобличи тело. Душа има живот као битисање, стога она не треба да се меша са виталним иманентним моћима које постоје код животиља и свих живих створења. Она је субјекат, лични предмет те виталне енергије, имајући живот као биће по себи и за саму себе. Душа је формирајући принцип, који индивидуалише људску природу у једном субјекту; ради тога душе

Адамових потомака не садрже се у Адамовој души. Као прототип људског рода, Адам обухвата све у себи, али сваки прима своју индивидуалну егзистенцију кроз нову душу коју Бог ствара за ту личност. После физичке смрти души се одваја од тела за неко време, са надом на живот вечни и очекивању васкрсења тела. Писац Посланице Диогнету упоређује однос хришћана и света са односом душе и тела, говорећи: „Душа која је бесмртна обитава у пролазном храму; а хришћани, који су ходочасници за неко време усред онога што се руши, очекују нетрулежност на небесима“ (гл. 16).

Душа свакога од људи јесте и живот тела оживљеног (удахнутог) кроз њу и има животворно дељање за другога, дељање које се, дакле, показује у телу које је она оживела. Али, има живот не само као дељање, него и као биће, зато што је душа жива собом и ради себе саме. Јер се јавља као она која има словесни и разумни живот, који је очигледно друкчији од живог тела и онога што је по телу. Зато, чак ако се распадне тело, душа се не распада. А поред чињенице да се не распада, остаје и бесмртна, будући да се не јавља да буде за другога, него за живот од себе као биће.

Разумна и словесна душа има живот као биће и у стању је да прими оно што је супротно, то јест злобу и доброту. Отуда се види да нема доброту као суштину, нити пак злобу, него некакво својство у стању да се усмери на једну или на другу страну када жели. То није присутно у неком простору, него разумна душа, примивши од Створитеља моћ да се слободно одлучи, може да се приклони једноме или другоме те да живи подобно њој. Стога разумна и словесна душа јесте у неку руку и сложена, због горе поменутог дељања.

Св. Григорије
Палама

О ПОЈАВИ НЕ СКЛАПАЊА БРАКОВА КОД НАС

И рече Господ Бој: „Није добро да је човек сам. Да му начиним друга према њему.“

(1 Мој. 2.18).

Поред многих негативних појава у последње време, код Срба, а и других, уврежила се још једна негативна појава, несклапање бракова између момака и девојака.

Ми свештеници имамо преглед и увид да је много неожењених и не удатих који су прешли преко 30-40 година, а никако да се одлуче на брак и заснивање породице.

То је погубно за наш народ, јер је у многим местима већи моралитет од наталитета. Према подацима, изнетим у Новостима од 10. 08. 2001. године у Србији живи око пола милиона старијих од 35 година, момака и девојака.

Само у Београду је око 120 000 самаца тј. неожењених и не удатих, а још 1991. год. у Београду је живело око 160.000 породица без деце, односно свака трећа.

Да су они имали само 1-2 деце Београд би био већи за један Зрењанин.

На селима је ова ситуација по овом питању много тежа да не кажемо катастрофална. За националну, демографску катастрофу код нас, криви су нежењени којих свако веће село има на десетине па и по стотине.

Са повећањем стандарда и културе, смањила се породица што је један од друштвених парадокса. Људи све више теже према личној срећи и беже од обавеза.

Среће међутим нема без обавеза, без малих слатких обавеза, и дужности у својој породици као у гнезду. Наш човек би да тражи срећу у проводу, луксузним аутима, путовањима по свету, велелепним кућама и слично, а да ли је ту сва срећа?

Многи налазе разлог за несклапање брака и заснивање породице у материјалној оскудици. То није убедљив разлог. Јер срећа, радост и душевни мир, не налазе се у материјалним стварима. Деца су највећа радост, богатство и дар Божји. Материјалне ствари се могу у животу човеком више пута стицати и губити. Али мир у души и радост се теже стичу и губе. Једна кинеска пословица каже:

„Можеш купити кућу, а да ли у њој и мир“ или „Можеш купити кревет, а да ли можеш купити сан“. Да ли могу имати мир и миран сан, који чине чедоморство, и мужеви јер зато се не могу кривити само жене-мајке. Према подацима београдске штампе из 2005. год. у Србији је извршено око 100. 000 абортуса. Свака четврта млада жена неће брак и брачне обавезе, док би желеле обично једно дете. Не склапањем брака и

не стварањем породице, која је основна ћелија друштва, црква или држава у малом, умањује се прираштај. Знамо да је Бог рекао човеку као круни свега створеног „Рађајте се и множите се и напуни те земљу и владајте њоме“ (1 Мој. 1,28) док народна пословица гласи: „Чије стадо тога и планина“.

Дакле земља ће бити онога ко има народа више.

Нежењени, а престарели за брак су слични дрвету које не доноси плод, од њих мало има користи и Црква и држава, осим оних који су кроз монашки завет одлучили да служе Богу, Цркви и своме роду, али таквих је најалост веома мали број.

Не склапањем брака, осим часних монаха, је непоштовање Божијих заповести и светиње брака. Сам Господ Исус Христос је благословио брак на свадби у Кани Галилејској. Када је учинио прво чудо, претворивши воду у вино за сватове. (Јн. 2 г.) Такође је Го-

спод Исус Христос указао на важност и светињу брака рекавши : „Што је Бог саставио човек да не раставља“ (Мт. 19,6.) Осим свих негативности које доноси несклапање брака на време, 18 до 30 година и незасноване породице су и проблеми које доноси старост, усамљеност и незабринутост. Здрав и нормалан, Богом благословен, брак између мужа и жене је лек за разне девијантне појаве, као што је хомосексуалност или безбожни и перверзни једнополни брак. Жена човеку је животни сапутник и са њом је човеку радост много већа, а туга далеко мања јер се дели. Сваки човек осећа у себи психолошку потребу да своје мисли, жеље и осећања пренесе неком свом пријатељу, а честита жена је човеку најбољи пријатељ. Зато је речено у Светом Писму: „Човек ће оставити оца својега и матер и прилепиће се својој жени и биће двоје једно тело“ (1 Мојс. 2.24). Љубав између мужа и жене је изванредни пример Божије стваралачке моћи, и могућ је једино у Богом благословеној заједници.

Негде сам прочитао да је у Херцеговини постојала такозвана „Гурбетџија“, то јест порез, који би плаћали држави они који неће да се жене, а већ су старији - у годинама.

Постоји мишљење код неких наших савременика да би и сада требало увести плаћање доприноса од нежења. Та средства би ишла у фонд из кога би се помагале сиромашне породице са више деце.

Брачну заједницу треба чувати и гајити као Божју установу, а то се постиже кроз: љубав, слогу, разумевање, верност и узајамно поштовање супружника. Заснивањем хришћанског брака и породице доносимо себи радост, држави и народу корист а све у славу Бога.

Кроз поштен рад пожртвовање у породици кроз веру и молитву доћи ће и додаће нам се и све остало за живот.

*јерођојереј Милосав
Видаковић*

О КРАЈУ СВЕТА И ВОСКРЕСЕНИЈУ МРТВИХ

Неверницима само доликује да не мисле шта ће најпосле бити, а да се држе само онога што виде и што сада постоји, да не очекују промене и измене у свету ни да очекују што за себе на ону страну гроба. Али смо ми християни, просвећени Божијим откровењем и науком небесном ми верујемо, да ће се доцније овај свет што га видимо свршити, и да ће сви људи, што помреше од постанка па до краја света оживити и воскреснути.

Сам је Исус Христос објавио у Евангелију, да ће се овај свет свршити. Када га једанпут ученици запиташе, када ће бити крај ового свету, он им рече овако: проповедиће се Евангелије по свему свету, и тада ће доћи крај. Тада ће се сунце помрачити, месец изгубити своју светлост, звезде пасти с неба и силе небесне покренути се (Мат. 24 ст. 3, 14, 29, 35). И апостоли су свагда учили, да ће доћи време, кад ће нестати овога трулежнога света, па зато да буду свагда на опрезу, да буду трпељиви и верни Слову Божијем (Јак. 5 ст. 8. 2 Петр. 3 ст 10. 1 Кор. 7 ст 29, 31). **Въ началѣ ты Гди, землю основалѣ еси, и дѣла рѣкѣ твоєю, сѣтъ небеса: та погивнѣтъ, ты же пребываеши: и всѣ, какоже рица оветшають, и ѡбѡ одежда свѣиши ихъ, и измѣнѣтсѣ, повторява речи Давидове апостол Павле (Евр. 1,10-12).**

Но не мислите благочестиви християни да ће при концу света, овај свет што га ми видимо сасвим нестати и уништити се. Неће, него ће се он само у нечем изменути и поновити. Ново небо и нову земљу очекујемо по Божијем обећању, у којима ће правда живити (2 Петр. 3 ст. 13), вели апостол Петар. Дакле ће се овај свет скончати и од њега старог постати нови свет, из овога трулежнога постаће нетрулежни, од временог постаће вечан свет. У том новом свету

неће бити грехова, кои каљају и терете земљу, неће бити невоља, патњи и беда, што сада трпимо; неће бити глади и голоотиње, неће бити врућине, ни зиме, неће бити болести, ни смрти. Ево какав ће бити крај ового нашем свету! Ето, какав ће настати други свет!

А ко ће живити у будућем веку? Ко ће становати на новој земљи? Људи исти, што живише и на старој земљи. Сви умрли људи од постанка

па до краја света, воскреснуће, то јест тела умрлих људи, која су истрепела, опет ће се саставити, добити пређашњи изглед, сјединити се са душама и оживиће. Да ће сами мртви воскреснути, предсказали су још старозаветни пророци. Исаија вели: **воскреснѣтъ мертвѣи, и востанѣтъ, иже во гробѣхъ** (26 ст. 19). Сам Исус Христос говори: **грядетъ часъ, егда мертвѣи ѹслышатъ гласъ сына божїа и ѹслышавше оживѣтъ** (Јоан. 5. ст 25). Св. апостол Павле пише, да ће о другом долазку Христовом

воскреснути мртви: **вострѣвитъ во, и мертвѣи востанѣтъ нетлѣнѣи**? (1 Кор. 15 ст. 52). Нимало не двоумите нити се сумњајте како може труло тело да се опет састави и оживи, него верујте у свемоћну силу и власт Бога Творца. Кад је Бог створио нас из ништа, зар не може да начини тело наше од земље оне, у коју се оно учинило после смрти наше? Није ли воскресавео мртве Син Божији Исус Христос, када живљаше у телу на земљи? Лазар је четири дана лежао у гробу мртав и почео је већ трулити; али га опет Спаситељ подиже из гроба и оживи својом речи. Он је и свемогућан и преблаг, па ће и нас све, при концу света, подићи из мртвих и оживећемо. Ништа не може задржати Његову божествену власт и силу. И море и земља издаће тада своје мртве, сви ће умрли оживити и скупи ће се тада премного воскреснувши људи, и сваки ће себе сазнавати и познавати сав свој живот и знати за сва своја дела (2 Кор. 5 ст. 10). И заиста кад је премудри Бог створио човека за вечан живот и створио га из душе и тела, и кад човек на земљи живи и ради скупа духом и телом; то ће се он у будућем животу јавити цео, потпун човек и остати вечно заједно душа и тело његово.

У каквом ће стању бити људи кад воскресну? Хоће ли човечија тела после воскресенија бити онаква, каква су била у временом животу до смрти? Неће, него ће тада тела човечија бити нетрулежна и вечна, као што је вечно и непроменљиво живљење у будућем веку. **Мертвѣи востанѣтъ нетлѣнѣи** (1 Кор. гл. 15 ст. 52, 42, 43, 44), вели апостол Павле.

По томе човечија тела, кад воскресну, биће утанчана, очишћена, сјајна, нетрулежна, безсмртна, неће им тада бити потребна храна ни одео. А шта ће бити са онима, који до-

ПОУЧЕЊЕ ПРОСТИМ ЉУДИМА КАКО ДА ПОШТУЈУ ИКОНЕ

живе до последњег дана и виде да мртви воскресају? Они неће умирати, него ће се само променути, то јест тела њихова силом Божијом изменуће се, од трулежних постаће нетрулежна и бесмртна, по науци Слова Божијег (1 Кор. 15 ст. 51, 52).

Благочестиви христјани, не љубите овај сујетан свет, који ће се негда прекинути, него помишљајући о будућој новој земљи, старајте се да се добро спремите за онај свет до-

брим побожним и богоугодним животом. Верујте у воскресеније мртвих и сачувајте своја тела чиста, неокалана за славу Божију и вечан живот. Очекујте онај велики и страшан дан, када ће Господ наш опет доћи на земљу, и својим славним и дивним доласком поновити небо и земљу и воскреснути све мртве а живе преобразити, изменом пречистити и спремити за ново биће у вечности. О, дај Боже, да сви ми поживимо на земљи чисто, побожно, свето и праведно и надајући се појави славе великога Бога и Спаса нашега Исуса Христа (Тит. 2 ст. 12, 13), спремимо наш дух, душу и тело за долазак Господа Исуса Христа (1 Сол. 5,23)!

*Мийројолић
Михаил, 1866.*

Кадгод посећујем ваше куће, по дужности свештеничкој, осећам свагда задовољство, што видим да су домови ваши украшени светим иконама, мило ми је кад видим да пред иконом у вашем дому гори кандило или свећица. Ово је заиста христјанска кућа, која тако обдржава у пристојном почитању свете иконе. Лепо доликује христјанској кући, да се она украшава и освећује иконом Господа Исуса Христа, иконом пресвете Матере Божије и иконама светих Божијих угодника. Свете иконе домаће састављају као неки иконостас, кога видите у цркви и куће ваше христјанске изгледају као домови Божији.

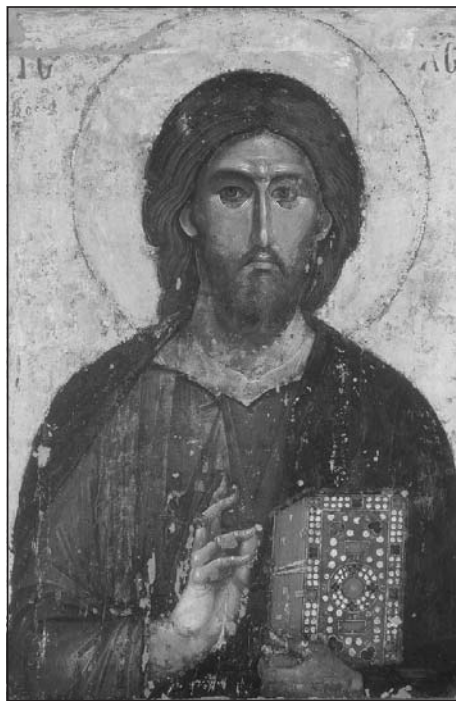
У цркви често видим, да се усрдно крстите, метанишете, и с највећом смерношћу палите свећицу своју и пуни благих осећања срцем изговарате молитве пред иконама. Ово је ваше поступање врло добро, побожно и похвално. Ваше жртве, прилози и молитве нису противне Богу; али би му било угодније да боље разумете шта чините и кад палите свећу, падате на колена, крстите се и молите не икони самој, него Богу и светим Његовим угодницима, чије су слике измалане на икони, као да иј очима гледамо и пред њима се молимо. Молитве наше неће чути нити испунити дрво и платно, боја и позлата, из чега се прави икона; наше речи, уздисаје и сузе може чути и видети само Бог, који све зна и све чује и види. Међутим ја с тугом опадам да ви то довољно

не разумевате, него гледајући у икону, не узносите се умом и срцем изнад иконе. Ваше очи у време молитве не виде ништа више иконе, ви се крстите и метанишете пред иконом, не представљајући да то чините пред Богом и палите своју свећицу или кандило пред иконом по једноме навику или простоме обичају. И ви држите, да ако сте само много говорили или читали многе молитве, не разумевајући ни шта значе те молитве, ако сте запалили свећу или кандило, више пута се крстили и метанисали пред иконом, да сте учинили све што тражи од вас Бог и његови угодници. Наодите се у заблуди, погрешно мислите благочестиви слушаоци не због поқварености свога срца, не по хрђавој и злој намери, него погрешавате због незнања, али ипак тешко грешите. Бог и Његови свеци не траже такве молитве, таквих прилога и приноса, који би подношени били само икони, а не лицу, које је на икони написано! Тако су чинили празноверни и притворни фарисеји јеврејски, али их је Господ Исус Христос ставио у оцени испод митара, који је искрено, од срца, са осећањем дубоког кајања рекао: Боже буди ми грешноме милостив!

Али ми се не умето другачије молити, рећи ћете? То вас ниуколико не извињава и не чини вашу молитву да буде боља и угоднија Богу. Ако се не умете као што ваља молити, онда ваља да се научите од оних који знају, да и мене ва-

шега свештеника запитате, па ћу вас поучити како ваља да се молите пред иконама, е да ваша молитва буде истинита, права, искрена и богоугодна. Кад се, било у дому своме, било овде у цркви, молите пред иконама, нека вас икона побуђује и приклања да се Богу и Његовим свецима молите, нека вам спољно иконе помажу да се лакше и боље узносите умом и срцем невидимоме, духовноме. Ево је пред вама лик или икона Господа нашега Исуса Христа, па када зажелите да се пред њоме молите, погледајте на лик Христов што је на икони, са топлотом љубављу и смерним почитањем, и одмах пренесите свој ум и срце са иконе на оно пресвето лице, које је на њој живописано, сетите се да је он Господ Исус, Син Божији, Спаситељ свега света, сетите се Његовога чуднога живота на земљи, Његове страшне смрти, мука и тешких страдања, Његовог воскресенија, вознесенија на небо, сетите се да ће он по други пут доћи на земљу зато, да суди живима и умрлима, опомените се Његове свете науке, испуните се тврдом вером у Његову неописану милост и доброту, Његово свемогућство, из дубине свога срца излите пред Њим ваше хвале, славословија, молбе, прозбе, благодарност, - и молитва ће ваша бити услишана, ви ћете добити од Оца Небеснога све што је вама корисно и потребно и на души вашој биће лакше, милије, светлије и радосније. Ето је пред вама икона Божије Матере Пресвете Богородице, - погледајте на Њу с уважањем и почитањем, и одмах та своја побожна осећања с пажњом пренесите на

равноангелско живљење Њено, на Њену безпримерну душевну и телесну чистоту, на Њену побожност, смерност и трпљење, за које своје врлине би удостојена да буде мати Спаситеља свега света, излите пред Њом туге своје душе, открије јој своје жеље, изјавите своје надежде, просите Њено заступање и заштиту Њену пред Њеним сином; и молитва ваша до-

неће вам Њено матерње благоволење, и ако само ви ништа што је противно Божијој заповеди не просите, непременно ћете добити што просите и молите, а молитва Божије Матере заштити ће вас од гнева Господа Исуса. Ето гле, пред вама као да се отвара цело небо и нас опкољава цео скуп светих небожитеља. Ено гле, стоје апостоли, пророци, мученици, светитељи, праведници и угодници Божији; погледајте на Њихове свештене иконе, па се сетите све-

га онога, што знате из њиховога живота, или њихове смрти; са вером у њихову човекољубивост и чудну благодатну помоћ, просите да код Бога заступе вас и измоле опроштење ваших грехова, избављење од беда и невоља, од мука времених и вечних, да одбране од видимих непријатеља и невидимих врагова ваших, да исцеле вас од душевних и телесних болести - и молитва ће ваша бити услишана и Бог ће вас зачудити милостима својима по молитви светаца за вас. Само они хришћани, који су се овако молили пред иконама, добијали су што су молили и били удостојени чудне помоћи, која је прославила и неке свете иконе тако назване чудотворне.

Али и најватренија молитва пред иконом светог лица, није довољна. Најбољи је начин да топла срдачна молитва наша пред иконама светаца буде њима по вољи, а нама од користи онда, када ми, угледајући се на свеце, живимо, владамо се богоугодно. Без тога и наша молитва може постати грех. Какву корист доноси наша молитва, када ми језиком и умом молимо се свецима и просимо њихову помоћ, а овамо вређамо их богомрским поступцима и као да одбијамо од себе њихову љубав и њихово благоволење? Свеци не воле ништа, што не воли и Бог, не чине добро, нити помажу онима, на којима стоји гнев Божији. Па зато и говори нам апостол Павле: опомињите се своих учитеља, који вам казиваше слово Божије, гледајте на свршетак њихова живљења и угледајте се на веру њихову (Јевр. 13, 7)!

КАКВУ СИЛУ ИМА ПРОСКОМИДИЈА?

Једном атонском монаху јавили су из Русије да је једна његова познаница умрла. Узео је просфору, ушао у олтар и пружио јеромонаху који је служио: „Оче, помени за покој душе“, и рекао име. Чим је овај у леву руку узео просфору, а у десну руку копље, монах је десно од жртвеника угледао умрлу. Толика је била њена жеља да види жртву која се приноси за њу! Чим је јеромонах извадио честицу, лице упокојене озарио је радостан осмех, након чега је ишчезла. Јеромонах је вратио монаху просфору, а овај није могао да је узме у руке. Питали су га:

- Шта ти је?

Кад се мало прибрао, испричао им је шта је видео. Видите како велику силу има проскомидија и како је она важна за оне који су прешли у онај свет! Они више не могу да се моле за себе, па чекају молитве сродника и пријатеља.

*Архимандрит
Амвросије Јурасов*

О ВЕРИ

У Еванђељу од Марка оцу болесног детета Господ је рекао: „Ако можеш веровати, све је могуће ономе који верује“, на шта је отац узвикнуо: „Верујем, Господе, помози мојему неверју!“ (Мк. 9, 24). Шта значе те речи?

Ако човек верује да Господ може да му помогне, биће му по вери његовој. То се односи на сваког од нас. Христос је рекао да, ако будемо имали вере и као зрно горушично (а оно је најмање од свих зрна), моћи ћемо и горе да премештамо (Мт. 17, 20). Једном је код Светог Марка Траческог, у пустињу у којој је живео, дошао један човек. Хошао је неколико дана кроз пустињу, а када је напослетку стигао, светитељ га је упитао:

- Има ли у свету људи који имају веру макар као зрно горушично, да могу рећи овој гори: „Помери се“ и да се она заиста помери?

Чим је изговорио ове речи, гора се затресла и померила. Он се осврнуо и рекао јој:

- Не говорим теби, врати се. Само питам има ли вере међу људима.

Гост је био запрепашћен тиме. Марко Трачески имао је такву веру да се, живећи на планини од два километра надморске висине, где није било воде, читаве две године пео на њу, а зли дуси су га непрестано сурвали натраг. Господ му је дарова задивљујуће трпљење. Није има одећу - био је свим обрастао власима. Анђели су га хранили и појили. Када је тај гост дошао к њему, Анђели су му донели два хлеба и две порције воде - следовање за две особе. Таквих људи и данас има. Године 1944. на Светој Гори упокојио се старац Пајсије (једном ми серужила прилика да с њим разгова-

рам). Након његове кончине, братија је прикупила сва сведочења о њему и саставила занимљиву књигу. У њој има много чудесног. Старац је био једноставан и због те једноставности и вере Господ га је богато даривао, не остављајући га у невољама. Када би му

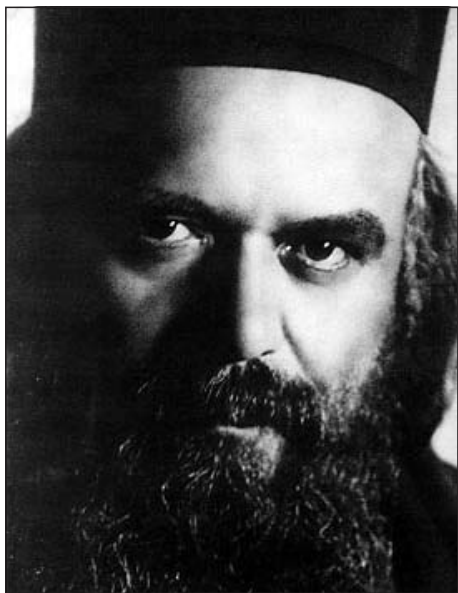

понестало хране, птице су му доносиле, а за време Госпојинског поста Анђео му је донео корпу с воћем... Често му се јављала Мајка Божија и светитељи... видео је и Нестворену Светлост... Ко год има чврсту веру, лако подноси сваку муку и непријатност која на њега дође. Такав човек као да вером помера брда животних страдања.

*Архимандрит
Амвросије Јурасов*

СВ. НИКОЛАЈ СРПСКИ (VII дио)

„Нека не брину праведници ако не буду прослављени у овоме роду, у овоме животу. Јер, неће њихова правда бити заборављена пред Богом. Она ће се показати у своје време“ - ријечи су највољенијег и уједно најоспораванијег српског светитеља.

Налазимо се у години која је обиљежена ликом Владике Николаја. Сто двадесет пет година је од његовог рођења, педесет је година од његовог упокојења и петнаест година од преноса светих му моштију у родни Лелић.

Као светитеља представљали су га и велики духовници који су, у међувремену, и сами стекли ореол светитеља. Св. Јован Шангајски Владика Николаја својевремено је назвао духовним вођом Србије и стубом своје отаџбине. Авва Јустин Поповић говорио је да је Свети Николај „тринаести апостол, пети еванђелист, несум-

њиво највећи Србин послје Светог Саве“, јер „све што је оставио иза себе, све што је у нас најбоље, најузвишеније, најчистије, најсветлије, плод је његове делатности“.

Читав му је живот био саткан од неизмјерне љубави. Завештања које Спаситељ свијета остави роду људскоме. Дата нам је Химна љубави. Завештање које апостол Павле остави роду људскоме. Дата нам је „Касијана“ наука о љубави. Завештање које Свети Владика Николај остави роду српскоме.

Имамо љубав, имамо њену науку па и химну. Имамо ли данас довољно разума да схватимо поенту поменутих завештања?

„Православна вера највеће је чудо у историји рода људског. Без богатства, без спољашње силе, без војске и оружја, без ропске организације и политичких оклопа, она је срећно пропутовала дуги и језовити пут од деветнаест столећа. Православље су истина, светост и доброта сливени у једно животворно јединство названо љубав“, писао је овај велики учитељ.

Сви ми од живота учимо, и пролазећи кроз њега посматрамо га бистрим погледом и осјећајним срцем само још да нам затрепери даровита жица па да откријемо гдје је пут, гдје је истина и гдје је живот. Николај је говорио да српски народ страда у незнању. Ми данас можемо рећи да прво српска дјеца страдају. Опет у незнању. Путеве истине отварају нам

дјела Владике Николаја. Нажалост, многи нису свјесни тога.

На ову констатацију подстакао ме је један догађај од прије неколико дана. Наиме, на интернету сам залутала на један српски форум. Тема је била „Шта читате ових дана?“ Странице са резултатима анкете трепериле су пред мојим очима. Са свом љубављу према владици, са величином његовог имена у свом срцу, себично сам се надала да ће се на монитору излистати наслови попут ових: „Молитве на језеру“, „Изнад греха и смрти“, „Духовне поуке“, „Омилије“, „Пролог“...и сл. Била

сам поражена... Moulin Rouge - Кејбл Кар, Писмо непознате жене - Стефан Цвајг, Софијин свет - Јустејн Гордер, Да Винчијев код...и тако унедоглед....Владика Николај... безуспјешно сам претраживала странице форума.... Владика Николај...нема резултата претраге добијала сам електронски одговор. Растужила сам се. Јако. Мислила сам на то како

је један наш владика, у оним тешким временима, износио из Србије Николајеве рукописе, како није знао да ли му је било теже изнијети их или касније штампана дјела унијети у тадашњу Југославију. Николај Велимировић је иза себе оставио огроман број дјела (петнаестак томова), која су дјелима била недоступна нашем народу у земљи јер су била забрањена од тадашњих власти. Тек 1989.године уз велике потешкоће та дјела су пребачена у нашу земљу. Времена су се промјенила и дјела Николаја Велимировића доступна су данас свима.

Ми немамо оправдања за то што радимо. Немамо оправдања што до нас не допиру ријечи онога који је свој живот посветио нама, дјеци Савиној, дјеци Лазаревој, дјеци православној, дјеци својој духовној. Немамо оправдања за Да Винчијев код, за Стефана Цвајга, за Кејбл Кара и многе друге. Немамо ниједно једино оправдање.

Господ нам је дао слободу и да вјерујемо и да не вјерујемо, и да сумњамо и да оспоравамо. Нека сумњају и нека оспоравају они што не вјерују, можда ће се некада и постидјети тога што раде. Нама осталима, остаје само да се молимо. И да се надамо да ће се у српском народу, како ово сурово вријеме буде одмицало, будити све већа потреба за величанственим дјелима Светог Владике Николаја. А да ће Лелић, у којем почитивају његове чудесне мошти, постати уточиште за душе жедне и гладне Бога живог.

*Пише: Најашиа
Глођовац*

РЕЧ МЛАДИМА

И рече млађи од њих оцу: Оче, дај ми дио имања ишћо припада мени.

(Лк. 15,12)

Наследник сам богатог имања

У самој ствари, у блудном сину видимо потпуни карактер површне младости: лакомисленост, страст према независности, речју - све чиме се одликује већина младих. Млађи син је растао у родитељском дому. Достигавши младићко доба, он је већ умислио да му је родитељска кућа тесна. Изгледало му је тешко да живи под руководством оца и надзором мајке, он је хтео да се угледа на своје другаре, који су се предали бучним задовољствима света. Он је размишљао: „Наследник сам богатог имања. Зар неће бити боље ако сад узмем свој део? Богатством могу да се служим друкчије него што то ради мој отац“. И лакомислени младић се повео за варљивим блеском светских задовољстава и решио да са себе скине јарам послушања, одлучивши да се удаљи из очевог дома.

Не наводе ли сличне побуде многе данас да остављају ако не дом земаљских родитеља, а оно дом Оца Небескога, то јест да престану да се повињују Светој Цркви?

Довољно смо снажни

Јарам Христов се незрелим умовима чини напоран, а Његове заповести тешке. Они мисле да није нарочито потребно да се чува оно што нам заповеда Бог и Његова Света Црква. Њима се чини да могу да служе Богу и да се не одричу од служења свету. Они кажу: „Довољно смо снажни да бисмо се супротставили погибљивим искушењима и саблазнима.

И сами можемо да се чврсто држимо истине и здраве науке. Дајте нам да свој разум усавршимо разним примерима! Нека нас само наше осећање искуством увери у гнусобу порока!“ Такве жеље нису ништа боље од оне непромишљене молбе, коју је млађи син упутио оцу: „Оче! дај ми оно што ми припада!“

И, гле, лакомислени младић пристаје да обраћа пажњу на оно што заповеда и саветује Света Црква. Престаје да га занима реч и учење Светих Отаца, а пажњу посвећује лажним учитељима и у таквим делатностима убија најбоље тренутке свог живота. Почине да ређе посећује храмове Божје, или у њима стоји непажљиво и расејано. Не налази времена да се прилежно бави побожношћу и вежба у врлини. Речју, сваког дана се све више и више предаје свету и, на крају, одлази „у земљу далеку“.

Велика глад

До чега доводи такво удаљавање од Свете Цркве? Младеж брзо троши предивне снаге и способности душе и тела, и губи све добро што је била сабрала за време и вечност. Али, „у тој земљи наступа велика глад“, јавља се празнина и незадовољство, - нужна последица бучних задовољстава; јавља се жеђ за насладама, која на крају, постаје неутољива. И често бива да несрећни љубитељ света прибегава, да би својим страстима удовољио, ниским и срамним пословима, који га, за разлику од блудног сина, не приводе себи и не враћају на пут спасења, него довршавају његову пропаст, привремену и вечну.

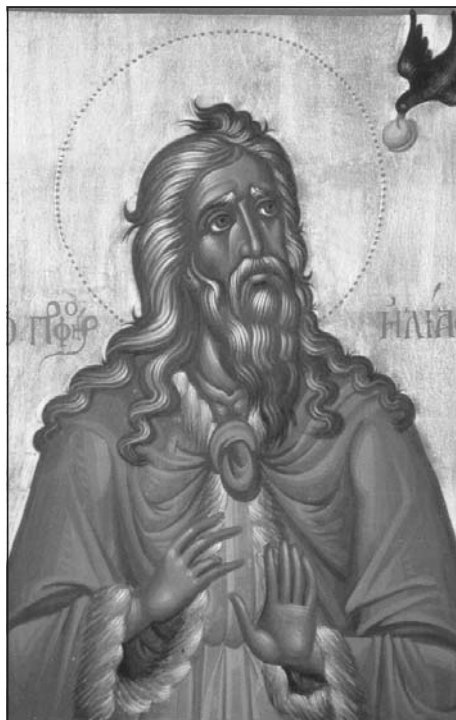
*Св. Јован
Шанџајски*

КАКО ПРАВИЛНО ИСПРАТИТИ ЧОВЕКА НА ПОСЛЕДЊИ ПУТ?

Замислите да човека позову на свадбу на којој ће бити окупљени њему драги људи. Пре него што се појави на том месту, он мора да се припреми: да се окупа, да обуче најлепше одело које има, да купи лепе поклоне и, што је најважније, да крене на пут радостан и озарен. Будући да смо овде, на земљи, само привремено, све време нашег земаљског живота само је припрема за вечност и зато треба да се припремамо да се не постидимо када се појавимо пред свetim људима. Неки побожни хришћани од малих ногу свакодневно се припремају за тај час, јер не знамо када ће нас Господ позвати. Али, нећемо сада говорити о изненадној смрти, већ о очекиваној, о људима седе косе који леже на болесничкој постељи. Како им указати помоћ? Шта добро за њих могу учинити њихови ближњи?

Није све у опелу и погребу. Најважније је то с каквом ће душом човек прећи у вечност. Зато стар и болестан човек обавезно треба да се исповеди за сав живот. Ако га служи памћење, треба да исповеди све грехе од детињства. Затим треба да се помаже (Свету Тајну желеосвећења примају не само они који су на самрти, већ и сви болесници - ради исцељења, јер се том Светом Тајном праштају сви заборављени греси). После исповести и помазања треба се причестити - примити у себе Тело и Крв Христову. Када наступи смртни час за нашег ближњег, треба позвати свештеника да прочита канон за исход душе из тела, а ако нема све-

штеника, верујући сродници дужни су да га сами прочитају (налази се у молитвенику). Да би умирући успео да се помири са свим ближњима, потрудите се да му помогнете у томе. Веома је корисно да сваки хришћанин пред смрт две-три године одбољује и постра-

да. Ако у болести не буде роптао, душа ће му се очистити и лакше ће прећи у други свет. Када човек умре, ако је био православан, то јест ако је правилно славио Бога (ако је редовно одлазио у цркву, исповедао се, причешћивао), треба га вече уочи сахране довести у цркву, унапред се договорити са свештеником и на дан сахране га опевати. Молитве Цркве за покој душе и четрдесетодневно помињање на Божанственој Литургији, велика су помоћ за умрлога. До-

бро је дати да се чита име четрдесет дана у више цркава и манастира. Парастос, милостиња и читање Псалтира такође ће упокојеном донети огромну корист. Упокојени више не могу да се моле за себе, већ жељно ишчекују молитве својих сродника, ближњих. То говоримо о црквеним људима, а шта је са онима који су ретко одлазили у цркву? Код таквих људи око савести се затвара, вера у души се помрачује, помрачује се ум и човек престаје да осећа своје грехе, мисли да је добар: никога није убио, није крао... Таквом човеку треба помоћи. По Апостолским правилима, свако ко три недеље узастопно не дође у цркву, Духом Светим бива одлучен од Цркве и налази се у тами, у власти демона. У тами су и они који не посте средом и петком, који живе невенчано, који врше абортусе, не моле се Богу... починили су мноштво грехова, али нису тога свесни, не осећају то. Ако се појави тамна флека на тамној тканини, неће се приметити. Тако је и у духовном свету: када је душа сасвим прожета гресима, сваки нови грех који учини не бode јој очи и човек мисли да је с њим све у најбољем реду. Тек када почне да живи духовним животом, открива у себи мноштво грехова. Господ је рекао: „У чему затекнем, у томе ћу судити.“ Господ ће нам опростити сваки грех осим непокајаног. Зато, ако имамо снаге, треба да одемо до свештеника - крст и Еванђеље видљиви су знаци присуства невидљивог Бога - и да се исповедимо.

Не исповедамо се свештенику - он је само посредник између Бога и наше савести - исповедамо се самоме Богу. Ако искрено исповедамо све грехе и ако ниједан не утајимо, Господ ће нам преко свешеника опростити све грехе и човек ће се помирити с Богом и стећи благодатне силе за борбу са грехом. Тако је било у сва времена Цркве Христове.

После смрти блиске ми особе непрестано осећам тугу, нарочито онда кад сам сама. Ништа ми не иде од руке. Шта ћу са собом? Шта да учиним да изађем из таквог стања?

Знате, за верујућег човека нема туге. Он не може бити сам. Он нема времена за тугу. Треба да прочита Еванђеље, Псалтир, акастисте и каноне. Он има много посла. Али, када човек не ради и не моли се, приступа му демон туге и почиње да распирује у њему ту страст. Шта да се чини? Треба одлазити у цркву, исповедати се и у цркви се молити за умрлог и за себе, као и за друге сроднике. То ће бити огромна корист и за нас и за умрлог.

Знам много таквих случајева о којима сам слушао на исповестима. Неке је туга савладала до те мере да је почео да им се јавља ђаво у виду умрлог. „А било је и оваквих случајева: отишао сам у један сибирски град у коме смо некад живели у земуници. Посетио сам дом наших суседа. Ту је некада живела Валентина, моја другарица из детињства с којом сам се као дете играо. Чуо сам да се удала и кроз две године тешко разболела и умрла. Њена мајка је говорила:

- Када је Валентина умрла, свакодневно сам одлазила на гробље. Сав гроб залијем сузама. Седим тако једном код куће и шијем, кад одједном, чујем - неко куца на врата. Скинем наочари и кажем: „Слободно“.

Кад, гле - на прагу моја Валентина! У дугачкој хаљини у којој сам је сахранила. Та хаљина је савсвим мокра. На трен сам заборавила да је мртва па јој кажем:

„Валентина, зашто си тако мокра?“

„Од твојих суза. Нама је тамо много тешко када рођаци толико плачу за нама. Немој више да плачеш.“

Отишла је и затворила за собом врата. Скочила сам и потрчала низ ходник, па на улицу - од ње ни трага.

Архимандрит
Амвросије Јурасов

МАЈЦИ СВЕТОЈ

Опрости Мајко Света што пишем Теби. Срце ми се радује кад схвати на кога је положило наду, па ми та радост рађа мисао да Ти смијем захвалност исказати.

Грешник сам, и из гријеха вапијем. Слаб, маловјеран у дјелима, несмирин. Недостојан и да помислим да Ти се обратим, али ипак то радим - да искажем радост.

Молим Ти се за себе, за ближње. За маловјерне, слабе, болесне, оне којима треба помоћ. Да им Ти помогнеш јер сам ја немоћан. Због многих гријеха мојих, често заборавим и коме се молим, па почне да блиједи нада да ће нам бити боље, и сколи ме жалост. Али ево, милостиви Бог, милости своје ради, и молитвама Твојим, Пресвета Богомајко, обрадова ме даром. Обрадова ме схватањем тога коме се молим: Мајци Бога мога. Оној, чија заступничка молитва, по благодати Божјој, може све. Оној, „која се стално моли за нас“. Оној која се жалости због гријеха наших, и одговара на сваку нашу молитву својим усрдним заступништвом. „Брзој Помоћници“, „самилосној Мајци, милостивог Бога“, како Те називају свети Божји угодници. Зар има мјеста за сумњу у испуњење молитви!? Зар се смије мо предати жалости и очају!?

Не, никако! Јер Теби којој се молим све је могуће зато што Син Твој неће одбити Твоју молитву; Ти, вјерујем, нећеш презрети моју. На мени је да стекнем и покажем вјеру, наду, истрајност. Да се сјетим да је молитва за себе и ближње једини пут.

Пресвета Богородице, спаси ме, спаси нас!

ИСТИНСКА СЛУЖБА (наставак са 20. стране)

- Шта се догодило? - Кажите брзо, молим вас. Како је Марија Гавриловна? Како је мали Гавра?...

- Ништа, ништа није, само је глад! Људи умиру од глади! - неким високим гласом одговори он и дигнувши руку, лагано указиваше онамо ка селу. - Онамо! додаде он.

Његов тон, његов глас, његови покрети - беху величанствени! Осетивши неко задахнуће, он у тај пар не могаше просто, него га само призиваше, буђаше, проповедаше! Оне речи које изговараше сада, по сата раније, учиниле би му се надувене, а то махање руком било би нешто театрално.

- Где тамо? упита Нада Алексијева. Она је знала да је у селу неродица и у њеној јекномији била је осетна оскудица, само далеко није у тој мери, јер је имала много земље, па су неке и родиле. Тек није ни мислила да је дошло већ до глади.

- У селу! одговори Ђирило, пређашњим гласом: - Мене су баш сад звали на пратњу Терпелики која је умрла од чорбе од мекиња! Нема шта да се једе! А ја и ви ето се слатко хранимо и сладимо у животу! Чујте ме, Надо Алексијева, ја ћу дати све што имам, али су то само мрвице. Треба помоћ велика! Ви можете помоћи; ви треба да помогнете. И ви ћете помоћи. Зна се да је у вас прекрасно срце!...

Никада, у обично време не би се он усудио казати јој те речи. Он би то сматрао као наметање, као мешање у туђе послове, чак као мољакање, иако је за друге. Али сада он немаше кад да мисли о тим финим танкоћама у друштвеном животу; он је гледао правце на ствар, а пред собом је ви-

део страхоту-смрт од глади. Његово бледо лице дисаше опорим задахнућем, а пламени погледи продираху дубоко у душу. Пред Надом Алексијева није стајао онај смерни свештеник, који се некад стидео казати како о чему мисли, а баш и ако се одушевио старао се је савладати своје осећање и изражавати се меко. Пред њом је био задахнути пророк, у дугачкој библијској хаљини, с бледим пустињичким ликом, и с изразима дубокога мученичкога страдања.

Њу је потресао и његов говор, и његово лице, и његово држање. Она је осећала да и њу обузима узвишено одушевљење, да и њом овлађује неодољива жеља учинити заједно с њим добро дело за своје ближе.

Савладана таквим осећањем, она узнемајући га за руку, снажно је стеже па брзо оде у другу собу.

Кроз два минута, она се врати, и, пришавши Ђирилу, даде му повелики свежањ банака.

- Ово је мало, рече она опорим и задрктали гласом - свега око триста рубаља. Али у граду ја имам још! Могу их узети! Молим вас! - додаде

она, метнувши прст на чело као да се домишљала: ваља да се разговорим с настојником!... Дозваше настојника. Тај старац, с дугачком брадом, и паметним, провидљивим очима, служио је још покојнога Крупејева. Као настојник, или, као што су га обично звали јекном, он је преживео и неуредно газдовање младога Крупејева, и пијану управу теткинога сина, и сад је сам управљао целом имовином.

- Има ли у нас залишне хране? упита га Нада Алексијева.

- Нешто мало од прошле године!- одговори он: - Ако питате за продају не вреди прљати се: биће једно триста пуда пшенице, и другог зрна око четрдесет четвртина. Јечма може бити до триста пуда, али то треба нама. И како је година неродна, тешко да ће и нама бити доста до друге године.

- Лепо! Иди сада.

Али настојник не одлази, него као да нешто чека да каже.

- Госпођо! Доле четири сељака моле да им се да бар меров жита. Ако нам не дате, веле помрећемо од глади.

- Одмах им подајте! Овај час!

- Разумем, Госпођо!

И настојник оде.

- Сад, хајдемо! рече Ђирило.

- Хајдемо!- одговори она и наредивши како да се пази на дете, брзо се спреми. И њему и њој чинило се да треба ићи пешице јер је возити се у интову онамо где мори глад, непристојно, и чак вређа. И они се упутише великим путем. Опет су се људи с чуђењем устављали гледајући свештеника и спахинуцу да иду у село с лицима потресеним и забринутим. Ишли су ћутећи. Нада Алексијева напорице је стизала Ђирилу.

Смрт Терпеликина била је само објава невољи, која је снашла Лугово. Терпелика је умрла случајно, за то што је загладнала па се нагла на

чорбу од мекиња и прејела се! Али је глад ушла већ у половину луговских кућа. Хране у тим кућама већ није било ни зрна, а и мекиња лањских није остало много, оно што је претекло од свиња! У неким кућама пробали су да кољу стоку те да се хране месом; али је јадна марва била тако мршава - да никакве користи од тога није било. Деца су милела по авлијама, бледа, и сва трбушата. Ђирило и Нада Алексијевна почну од крајње куће, и са сваком кућом њихово је очајање расло. Готово је у свакој кући било болесника, који су се ваљали без икакве неге, с тога што онима здравима није било до њих. Људи су огледали да иду „печалбу,“ али је ићи требало далеко, јер је неродица ухватила цео срез. Уз то је и надница била тако спала да није било вредно ни радити. Бејаше очевидно да је права глад настала још од неколико недеља, па се сад њене последице овако оштре јављају.

- Зашто сте тајили? Зашто се који није обратио за помоћ мени? питаше Нада Алексијевна. На то питање одговорили су јој ћутањем. И она се чуђаше што се чак и сад њена помоћ не прима са свим радо, него с неким неповерењем. „Море, да нема са мношвом овога свештеника, можда ме не би ни у кућу пустили,“ мислила је она, и све то чинило јој се и природно и разумљиво. Колико је година она живела овде раме уз раме са селом, шта мисли и како живе ти људи. Она се закључала у своје презирање људи, и бавила се само љубављу према свом сину. А зар су ти људи чим било изазвали презирање у њеној души? Не! То су изазвали други, а она се туђила и од ових, и њу су могли видети само на велике празнике у цркви, из које се она журила кући, и опет се затварала у свом опалом замку у средини

великога сада. За ту немарност они су јој сада плаћали неповерењем.

Они су тако ишли до позне ноћи, и вратили су се црквеној кући са свим уморни. Мура се страшно плашила за Ђирила. Није могла домислити се куд се део он, па је помишљала буди Бог с нама што.

- Ах, кад би ти могла видети шта је тамо, говорио је он ватрено: - ти би оставила све, и потрчала би онамо. Гладни и бони - а ни од куда помоћи! Кака је страшна судбина забачених места! Док је све у реду, живи се и у забаченом месту с дана на дан, и ништа се не тражи друго. Али кад груне невоља онда се тек види да је то место само самцито, баш као острво у океану! Боже мој! Колико у престоницама и по великим градовима има људи с умом, са знањем и са срцем, али без рада, или с каквим глупим радом! О ходите овамо у ово место за Божијим леђима! Овде вас чека живи рад! И! како је то страшно! Бога ми - хомо хомини лупус ест. Ови жедни трговци одмах се користе невољом и подигоше цене на све што је за храну да се не би могло веровати. Баш као кад је рат. Страшно!

- То је баш жалосно! - с правим учешћем рече Марија Гавриловна: - али ми не можемо ништа учинити... Као што видиш, ми и сами немамо ништа!

Ђирило оћута, али оштро натмури обрве. Нада Алексијевна замишљено гледаше кроз прозор. Она мишљаше о том: какав је ово чудан брак, и како мало они личе једно на друго, Он је бујни ентузијаста, идејалиста, готово фанатик своје идеје који би њој за љубав могао заборавити све на свету; а она, створење ограничено које се диве свакој новој мисли, сваком ма колико ванредном поступ-

ку. Она њега не разуме ни најмање, а он је тако мало пажљив према свему што се њега лично тиче да, као што се види до сада то и не опажа.

Ђирило седе писати писма. Писао је најсилнијим изразима у губерњски град свима властима, и описивао им каква је невоља задесила Лугово; тражио је лекара, лекова, хране... После напише позив за новине, молећи грађане да помогну. Свршивши све то, он одмах опреми црквеног чувара, узевши од Крупејеве најјачега и најбржега коња и посла га у град извршивши то, он се опет крену у село. Бејаше три часа јутра. У селу су се људи тек будили. Нада Алексијевна пошље за своја кола, седне и оде кући те види да јој син спава, па се опет врати у село.

Они су радили без одмора кроз четрдесет и осам сата. Где је год требало, давали су хране и новца, али им је главна старост била о болесницима којих је било мноштво. Старали су се познати болест, али нису могли. Била је ватра, па онда бунцање, и Ђирило је мислио да је то трбушни тиф, али то са свим на памет јер знакова никаквих није знао. Тих дана дође му да сахрани троје, а Терпелика је била четврта. Трећи дан пристаде уз њих и једна добровољка. То бејаше жена меснога писара, чељаде од својих четрдесет година, с лицем рапавим од богиња и срцем врло добрим. Некада је она била милосрдна сестра, ишла је чак у Турску, и што шта је знала у лековима и око болесника. Она одмах узме трљати, метати хладне облоге, слачицу, негде и парити, а Бога ми је давала нешто и да се пије.

Трећи дан, после тога, дође из града доктор и то је готово сва помоћ коју даде губерњски град.

(Наставак у следећем броју)

ПРОТИВ КРИВЕ МЕРЕ И ПРЕВАРЕ У ТРГОВИНИ

Одавна је стари мудрац рекао о трговцима и продавцима ове значајне речи: **Ѡ двоихъ печално вѣсть сердце мое: едва изметса кѣпецъ Ѡ погрешенїа, и не оправдѣтса корчемникъ Ѡ грѣха** (Сир. 26 ст. 27).

Видите ли, бл. Хр. како овај мудар човек гледа на трговца као и на крчмара што се тиче њихове савесности и поштења. Нека вам не буде криво, ако и ја повторим речи овога старог мудраца и рекнем, да каогод што крчмари или они што точе пиће много varaју, тако је и у вашем занимању и трговини одвећ много преваре. Жалосно је и непо-вољно гледати и слушати, како ви поступате, кад вам дође купац. Неки преко мере фале свој еспап и хрђаву ствар продају уместо добре и још предају је сасвим скупо, те тако у велике оштећују купца. Други опет тако се претвара, час се срдѣ, час улагује и вара, па на жалост и куње, све у намери да обмане свога ближнега и што више може добије користи. Тужно је чути, како се често призивље свето и страшно име Божје за сведока, да ова или она ствар има већу цену, да више вреди, да је он не би нипошто другоме по то продао али њему

као своме познанику и пријатељу уступа испод вредности и уопште заборавивши на савест varaју купце и у мери и у цени. Има истина и поштених трговаца, који нипошто неће да скриве душом и не допуштају ни мањи аршин, ни лажан кантар, али други код којих је искривљена мера савести, ма да држе и уредан аршин и истинит кантар, свагда знају и ове начинити да служе њиховој обмани и превари у мерењу.

Но знате ли, бл. Хр., како је грешно, неваљало и преступно варати и лагати - превара, кривда и лаж одвећ су мрски Богу. **Мѣрила исти-ваа мерзостъ предъ Господемъ, вѣсь же праведный прїѣтень емѣ** (Прич. 11 ст. 1), вели Слово Божије. И сам је Бог преко Мојсеја заповедио народу своме да држи само истините и праведне мере, јер су лажне мере врло мрске праведноме Богу (Понз. 25 ст. 15, 16). Па не само овакве преваре вређају Бога, него га вређају и сви они прилози, које би варалица црквама чино и милостињу сиротињи делио од онога имања, што га је преваром стекао. У Св. Писму о овоме ево шта се говори: не надај се Бога поткупити, подмитити даровима, јер их он не прима, па

зато и не подноси му на жертву оно, што си неправдом стекао (Сир. 35 ст. 11, 12); који чини прилог цркви од онога што је неправдом стекао, тај се управо руга Богу и дарови које чине преступници Божјег закона, нису угодни Богу (Сир. 34 ст. 18-20). Ти си на прилику писао што цркви, запалио пред икону свећу; но ако си то писао од оних новача, које си преваром добио, ако је свећа коју си запалио купљена за онај грош, који си добио обманом, онда знај да тај твој прилог нимало није угодан Богу.

Варати друге људе свагда је грешно, али варати их у куповини и продавању поред тога, што је грјешно, још је непоштено, стидно, ниско прљаво и недо-стојно човека. Чест и добро име човеку је скупле од сребра и злата. А који вара другога, тај губи чест, добро име и добру славу своју. И заиста варалице се нигде не поштују, него се свуда презиру и од њих се свако поштен клони и удаљава. **Праведенъ Гдѣ и правдѣ возлюбѣ, правоты видѣ лице егѡ** (Пс. 10 ст. 7). Није ли тако исто и човек обвезан да воли правду, да говори истину и да чини што је право? Соломон, одвећ мудар цар, вели, да је срећнији сиромашак, који је истинит и праведан, него ли богат лажљивац (Прич. 19 ст. 22). Ми сви имамо савест, али ко се одаје на преваре и варања, тај је управо без савести, а ко је безсавестан, тај је најгори човек на свету. Преваром човек себи самом чини штету и потиरे поверен према себи. Јер преварићеш свога ближнега једанпут или двапут, али трећи пут он ти већ неће веровати, него ће се од тебе као од кужнога клонити. Не мислите да ћете преварама и лукавством стећи богатство и живити у сваком задовољству. О, не, није поуздано, ни дуговечно ништа што није од Бога благословено, што не одговара Божјем закону. И ако би ко обогатио се неправдом, наскоро ће се уверити, да је такво богатство проклето. Јер пре или после, раније или доцније правосудан Бог казниће неправду

О БОГУ СТОРОИТЕЉУ И ПРОМИСЛИТЕЉУ

и одузети све што је приграбљено неправдом, лажом и преваром. Неправдом и преваром стицати богатство, тако је исто, као кад би ватру мећао у своју кесу, или своју касу. Но казна Божија понега не пада на саме кривце и варалице, него пада на децу и потомство њихово, које у часу растури сво имање и падне у горку и тешку сиротињу. Неправдом стечено имање нимало не користи, него још наноси штету користољубцу. Имање што је неправедним начином стечено пресушиће као река, и прогмрти као гром у време кише (Сир. 40 ст. 13) вели Свето Писмо; а то значи: неправдом и преваром стечено имање, само ће начинити ларму и грмљавину међу људма, али ће то као и обична грмљавина скоро проћи. Свето Писмо прети не само благостању оних, који стичу имање преваром у мери и у цени, него и онима који варају, изврћу истину и обмањују у куповању и продавању сваког еспапа или ствари. Ако онај који опредељује ствари цену, не уздржава се страхом Господњим; то ће се дом његов морати зацело и скоро упропастити и опустити, вели Сирах (гл. 27 ст. 3).

Дакле ко вара у продаји, тај себи шкоди, наноси штету своме занимању и занату, навлачи на себе свакојаке хрђаве речи, излаже незгоди и пропасти своју срећу и стање, срамоти и понижава себе, прогневљава Бога и тешко грјиеши. Молим вас, да мислите о томе и да добро сазнате последице својих рђавих поступака; па никада не варајте у трговању ни мером ни ценом, нити другим којим неваљалим поступком; него радите своје послове, занимајте се својим радом у трговини поштено, добросавестно, праведно, као што пристоји добрим християнима. Ви сигурно не би хтели ни желели, да неко вас у куповини превари, или да с вама поступи безсавесно; па зато немојте ни ви другима то чинити, што не желите да вама други учине, памтећи свагда заповед Господњу: што хоћете да чине вама људи, чините то и ви њима (Мат. 7 ст. 12)! Амин.

*Мийројолић
Михаил, 1866.*

Света Христова Црква често светкује неке велике празничне дане, које је Бог одликовао неким особитим делима свога промишлења за наше спасеније, као што и данас она празнује у спомен рођења Пресвете Богородице и каже да је оно почетак нашем спасенију.

Да би ми благочестиви християни светковали ове свете и божествене дане, у славу Божију и за нашу душевну ползу, треба да мислимо о високим и свештеним истинама свете наше вере. А данас, када празнујемо дан Рођења Матере Божије да се поучимо о Богу, као нашем створитељу и промислитељу.

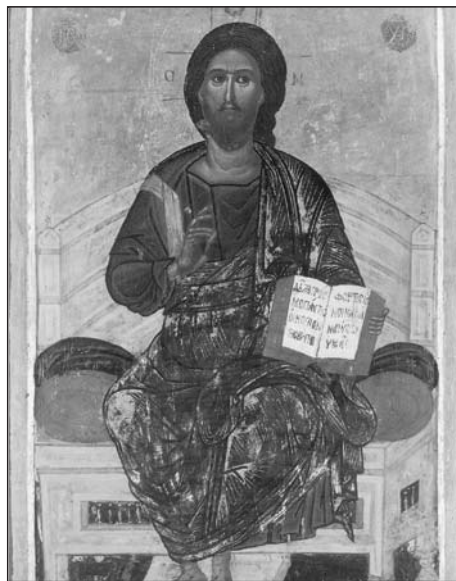
Бог је биће, суштество, које је више свију суштества, од Њега се започеше сва бића, све што постои на небу и на земљи, од Њега добија живот све што живи и дише. Потоме је он Један, и нема нигде и никаког другог Бога, осим једнога нашега истиннога Бога. Свето писмо сведочи, да је само Бог наш, истинитиј Бог (Ис. 17 ст. 32) и да је само истинитиј Бог један а не више (1 Кор. 8 ст. 4). Бог је наш Дух. И човек има душу, али је његова

душа и тело обучена и с телом саједињена; а Бог је дух сасвим без сваког тела и најчистији, чистији него што су и сами безтелесни небесни духови. Сам је Исус Христос казао, да **Богъ естъ Дѣхъ** (Јн. 4,24). Бог се не може телесним очима видети. Ми један другога видимо зато, што сваки од нас има тело, а Бог је бестелесан, те се због тога и не може видети телесним очима. Св. евангелист Јован вели, да Бога нико нигде није видео (гл. 1 ст. 18). Премда ми видимо Бога у цркви на иконама; али то је само ображење, лик Бога, а није сам Бог. Бог је наш непостижим. Кад ми знамо за Бога и познајемо га, то је само због тога, што је он сам благоизволио да нам се објави и открије, па га и познајемо ми само толико, колико се он нам открио; међутим он се не може познати потпуно ни од разума људскога, нити од ангелскога у суштини и пуном тајне бићу своме, почем су и својства и радње Његове непостижине. Св. апостол Павле вели, да Бог живи у свелости, којој се не може приступити, ког нико од људи није видео, нити га може видети (1 Тим 6,16). Бог је вечан. У времену постоји само оно, што је створено, што је добило свој почетак и што ће имати опет крај; а Бог нема почетка, нити ће имати краја, он је безначални и бесконачни или потпуно бесмртан. Онда када не беше ни света, нити ишта у свету, Бог је био, па кад би све опет пропало, или нестало, Бог ће бити вечно и непрекидно. Псалмопевац говори: пре, него што горе посташе и сазда се земља и вселена, и од века и до века Ти живиш Господи (Пс. 89 ст. 2); а св. апостол Павле вели: Ти си Господи, у почетку основао земљу, и небеса су дјела руку Твојих, а Ти си онај исти и Твојих го-

дина неће нестати (Јевр. 1 ст. 10-12). Бог је свемогућан. Он је то своје свемогућство показао у стварању света, неба и земље и свега што се види и што се невиди. Праведан Јов вели Богу: све Ти можеш, ништа Теби није немогуће (гл. 42 ст. 2). Бог је свуда и на свакоме месту. Као што он нема границе, нити се мери место на коме је; тако Он собом обузима све ствари света, и нема места, где не би Бог био. „Зар небо и земљу не испуњујем Ја“, вели сам Бог (Јер. 23,24). Али особитим начином Бог налази се у својим црквама на земљи, а још особитије у недогледном царству своме на небу, што је више свега што је створено. Бог све зна, он је свезнајућ. Прошлост, садашњост и будућност, све што постоји на свету, свакога човека, све његове мисли, намере, жеље и дела Бог види и зна. Господи, Ти знаш кад седнем и кад устанем, Ти знаш помисли моје, све путеве моје видиш, Ти си знао шта ће бити, као што знаш што је било (пс. 138,1-5), вели Богу цар Давид, а св. Павле сведочи, да нема твари непознате пред Њим, него је све откривено пред очима Божијим (Евр. 4 ст. 13). Бог је преблаг, као што вели пророк: **Благъ Господъ всѣмъ, и щедроты егво на всѣхъ дѣлѣхъ егво** (Пс. 144 ст. 9), Бог је најсветији, пред Њим и небесне силе ангелске непрестано поју: **свѣтъ, свѣтъ, свѣтъ** (Ис. 6,3), Он је правосудан, јер ће дати свакоме оно, што је заслужио својим делима (Рим. 2,6). Бог је славан и блажен и Његово је царство вечно пуно чудне светлости, непостижне славе и неисказаног блаженства; Он је велик и страшан, јер му са страхом служе архангели и ангели, пред Њим стрепе херувими и серафими и Његово је име свето и страшно (Пс. 98 ст. 3).

Овај велик, непостижан и преблажен Бог наш, коме се ми клањамо и молимо, створио је небо и земљу, овај свет кога видимо и онај кога ми

сада невидимо. Најпре је Он створио ангеле, који су бестелесни духови и који по разлици достоинства и служе своје, зову се ангели, архангели, херувими и серафими, имају они и још нека имена. После ангела створио је овај свет кога ми видимо, за шест дана, и у први дан створи светлост, у други - небо, које ми видимо, у трећи - земљу са водама њеним, растињем и дрвима, у четврти - сунце, месец и звезде, у пети - рибе и птице, а у шести дан сзда Бог земаљске животиње и прва два човека: Адама, коме тело начини и образава из земље и оживи га бесмртном душом и Еву,

коју створи из Адамова ребра и даде је Адаму за жену и помоћницу. На свему што је створено, очевидно је нацртано свемогућство, благост, доброта и премудрост Створитеља, па зато и ми гледајући на свет морамо с псалмопевцем да говоримо: **Господи, вса премудростію сотвори њ еси** (Пс. 103 ст. 24)!

Свет до сада постоји, као што је створен од Бога зато, што Бог који створи свет, сам га чува и управља њиме. Јер премудри Бог не само да је створитељ, него је сведржитељ, по чему Он тај свет и одржава. У Његовим је рукама свака твар, Његовом

силом чува се ред у васељени, по Његовој заповеди сија сунце, Његовим благословом земља рађа и даје плодове, он је дао и нама живот, довео нас на свет, па Он и храни и одева нас, чува и спасава, и ми без Његовог о нама старања и провиђења Његовог одмах би и пропали, чим би Бог одвратио своје лице од света тј. чим би престао чувати га и промишљавати о њему, одмах би све дошло у неред, у забуну и сурвало би се у пропаст и ништину (Пс. 103 ст. 29).

Благочестиви християни, верујте у Бога Створитеља и Промислитеља; падајте пред Њим на колена, смерно поштујући Га као ствар свога створитеља, па му служите са страхом. Надајте се на Њега, уздајте се у Његову моћ, одајте себе у Његову премудру вољу и преблаго провиђење. Бог је наш непостижан, па зато не усуђујте се дознати оно, што је више вашег разума. Бог је свуда, па зато свагда мислите да је са вама Он и поступајте праведно и непорочно. Бог све зна, па зато страшите се неговати у себи хрђаве мисли и зле жеље и чинити богопротивна дела. Бог је наш милостив и добар и благ, па зато љубите га чисти, благодарним срцем, и сами се старајте да budete добри и милостиви према ближњима. Бог је наш најсветији, и ви држите се чисто, нека вам је и душа и тело чисто од свију грешни нечистота. Бог је наш правосудан, зато се брините извршавати верно Божије заповеди и чувајте се да не нарушите вољу Божију. Бог је наш славан и блажен, нека сте и ви срећни да чистом и правом вером, добрима и богоугоднима делима заслужите небесну славу и вечно блаженство у царству Бога нашега. И дај Боже, да се удостојимо сви благодаћу и човекољубијем Господа Исуса Христа ући у славно и блажено Царство Божије!

*Мийроилоић
Михаил, 1866.*

НАУЧНИЦИ СУ ДОКАЗАЛИ МИСТИЧНУ СНАГУ КРСНОГ ЗНАКА

Истраживања, која су спроведена у лабораторији медицинско-биолошких технологија НИИ за индустријску и морску медицину, су постала права сензација, пише у часопису „Живот“. Научници су експериментално доказали да крсни знак убија микробе и мења оптичке особине воде.

- Потврдили смо да древни обичај да се храна и пиће крсти пре јела има дубоки мистични смисао, - каже физичар Ангелина Махаловска. - Иза тога се крије практична корист: храна се очишћава буквално у трену. То је велико чудо које се дешава буквално сваки дан.

Своја истраживања снаге крсног знака Ангелина Малаховска је спроводила скоро 10 година. Спроведена је велика серија експеримената, који су више пута проверени, пре него што су објављени њихови резултати.

Они су феноменални: откривена су јединствена бактериолошка својства, која вода поседује после освећења молитвом и крсним знаком. Откривена је нова, раније непозната особина Божије Речи да преображава структуру воде, значајно повећавајући њену оптичку густину у краткој или ултравиолетној спектралној области.

Сама могућност тих истраживања је за Ангелину Малаховску и њене колеге Петербуржане постала чудо - она нису била финансирана, нити су представљала предмет истраживања НИИ. Али научници су највећи део посла урадили бесплатно - само ради тога да би људима пружили могућност да осете и увиде исцелитељску Божију силу.

Научници су проверили дејство молитве „Оче наш“ и крсног знака на патогене бактерије. Ради истраживања су узети узорци воде из разних база - бунара, река, језера. Сви узорци су садржали златну стафилококу и још једну увек присутну врсту бактерија. Али показало се да се после прочитане молитве „Оче наш“ и осењавања узорка кр-

сним знаком, та количина штетних бактерија смањивала за 7, 10, 100 и чак и више од 1000 пута!

Према услову експеримента - ради искључења утицаја могућег смућивања - молитву су читали и верујући и неверујући људи, и поред свега се број патогених бактерија у разним срединама (са разним врстама бактерија) смањивао у поређењу са контролним вредностима.

Уочљив је такође и благотворан утицај молитве и крсног знака на човека - код свих испитаника се стабилизовао притисак, и побољшани су резултати анализе крви. Задивљујућа је чињеница да су се показатељи мењали у тачно потребном правцу за исцељење: притисак хипотоника се повећавао, а хипертоника смањивао.

Примећено је такође да уколико се човек осењавао крсним знаком непажљиво, немарно спојивши три прста, или не дотичући неопходне тачке на телу (средину чела, централни део изнад желуца (солар плечус), као и удубљења на десном и левом рамену), онда је позитиван резултат дејства био много нижи или га уопште није било.

Научници су измерили оптичку густину воде и после њеног осењавања крсним знаком и освећења.

- Показало се да се оптичка густина воде у поређењу са њеном нормалном вредношћу после освећења повећава, - објашњава Ангелина Малаховска. - То значи да вода као да „РАЗЛИКУЈЕ“ смисао изговорених молитви над њом, „памти“ тај утицај и чува га одређено време што се види по повећаној оптичкој густини. Она као да се „напаја“ светлошћу. Људско око наравно не може да улови те исцелитељске промене структуре воде, али спектрограф даје објективну оцену те појаве.

Крсни знак мења оптичку густину воде практично тренутно. Оптичка густина воде, која је освећена осењавањем крсним знаком од стране обичног верника се повећава скоро 1.5 пут! А када то исто уради свештеник - скоро 2.5 пута! То јест закључује се да вода „разликује“ степен освећења од стране мирјанина или свештеника, чији су прсти десне руке склопљени ради благослова тако да изображавају прва слова Христовог Имена.

Интересантан је и резултат освећења воде од стране крштеног, али неверујућег човека, који не носи крстић на грудима. Показало се да вода „разликује“ чак и степен вере - њена оптичка густина се изменила само за 10%! Заиста - „по вери вашој - нека вам буде!“

Пошто се људски организам састоји од нешто више од две трећине воде, то значи да је Бог при стварању у нас уградио такав систем физичких канала, који регулише све биохемијске процесе у организму, и који јасно „препознаје“ Име Исуса Христа!

Може се рећи да је крсни знак - генератор светлости. Оптичка густина воде се није променила (повећала) ни при каквим другим положајима прстију руке (длана, или при непажљивом спајању прстију, или брзим махањем руке без страхопоштовања).

*превод са руског
Др Радмила Максимовић*

**Молитва пред
чудотворном иконом
Пресвете Богородице
Чајничком
„КРАСНИЦОМ“**

Пресвета Богородице,
Дародарилице,
спаси нас.

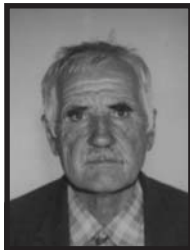
Тебе славимо, Дародарилицу, која си чудесима многим прославила Сина својега и себе, Дјево Богомати; освети нас славом твојом неизреченом, Дародарилице, и спаси душе наше.

Чајничке се радује Теби, Богорадована, као драгоцену ризници небеских дарова; обдари и нас милошћу својом, Дародарилице, и испроси нам благодат Духа Светога што истином просвећује и освећује душе наше.

Дарове дарујеш свакоме ко име Твоје са вером и надом спомиње, и свакоме ко се пред ликом Твојим чудотворним моли: слепима вид, ослабљенима снагу, бездетнима потомство, тужнима утеху, покајницима очшћење. Стога Те у љубави прослављамо, Дародарилице, и под Твоју заштиту душе наше стављамо.

Небеска славо и Чајничка похвало, радуј се! Из Твога дјевичанског тела засијала је радост свему свету; нека и из Твоје чудесне иконе сија радост свима нама, који се Теби вазда радујемо и из дубине душе кличемо: Радуј се, Зоро нашега спасења, радуј се, Дародарилице, обрадуј нас сваким добрим даром. Амин.

СЈЕЋАЊЕ

**† Миливоје (Радоја) Ђурић
(1932-2005)**

Провео је живот у родном селу, мирно и у раду. Дани одмора били су му Црквени празници, који су почињали Литургијом у цркви удаљеној два сата хода. Крај живота дочекао је у тешкој болести, и истрајно је носио свој крст. Благодарно је Богу за све, и предао Му своју душу 25. маја 2006., успјевши претходно да се причести, што је било једино што је желио.

СЈЕЋАЊЕ

**† Миломир (Милована) Којић
(1972-1993)**

Примјер чедности и чистоте у нашој породици, погинуо је је 31.05.1993. као војник Републике Српске. Из послушања надређеним бивајући тамо гдје се од њега тражило да буде, био је вршилац оне врлине коју свети оци сматрају за највећу.

СЈЕЋАЊЕ

Дана 17. априла 2006. године навршило се шест година од упокојења наше драге

**† Радмиле Прибиловић
(рођ. Васиљевић)**

Драга наша мајко, са поносом се сјећамо твоје љубави, савјета и пажње. Захваљујемо ти за све што си нам подарила и молимо се свемогућем Богу да упокоји твоју душу у Рајском насељу и Царству Небеском.

Твоји најмилији

СЈЕЋАЊЕ

† Јела Васиљевић

Упокојила се у Господу 16. децембра 2005. године.

Четрдесетодневни помен, парастос, служио је Митрополит Николај у храму Успења Пресвете Богородице у Чајничу.

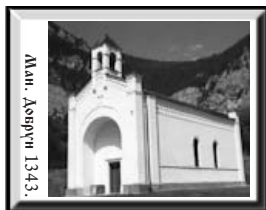
Заупокојену Литургију и полугодишњи парастос служен је 17. јуна 2006. у истом храму.

Била си права мајка, хришћанка. Твоја појава је у нас уносила мир, снагу и радост. Тек сад када те нема схватамо да нам је Бог преко тебе слао по руке и савјете.

Хвала ти за љубав и жртву. Молимо се Богу за твоју душу.

Твоји најмилији

**На насловној сѣрани: Чудотворна икона
Пресвете Богородице Чајничка „Красница“**

Мат. Дворч 1343.

Мат. Бања 1341.

ДАБРОВ ИНФОРМАТОР

Број 33

Сјо двадесет њећ година Сарајевске богословије

ХОЋЕ ЛИ ШКОЛА БИТИ ВРАЋЕНА ЂАЦИМА

Сарајевска богословија радила је од 1882. до 1941. године, кад је, као и све школе у земљи, престала са радом. Али, док су друге школе наставиле да раде, ова чувена Богословија још није отворила капије својим ђацима. Процес враћања школских зграда вјерским заједницама у Сарајеву одавно је завршен, осим Српској православној цркви. За њену имовину донешени су валидни документи који су извршени, али се не извршавају.

Светом архијерејском Литургијом у Саборном храму у Сарајеву и свечаним академијама: у Дому Свете Текле код Старе сарајевске цркве, у великој дворани Коларчеве народне задужбине у Београду, у великој дворани Банског двора у Бањалуци и у Фочи - на Богословском факултету и Богословији, Митрополија дабробосанска обиљежила је јубилеј - 125 година Сарајевске богословије.

Обиљежавање стотину двадесет пете годишњице од оснивања Сарајевске богословије, некадашње матице школства у Босни и Херцеговини, започело је у свечане дане свијетле недјеље. У уторак увече, 25. априла, ове године, у Дому Свете Текле код Старе сарајевске цркве, одржана је свечана академија у оквиру које је протојереј-ставрофор проф. др Предраг Пузовић, декан Богословског факултета у Фо-

чи, одржао свечано предавање о историји Сарајевске богословије. На Свијетлу сриједу, 26. априла, у Саборном храму у Сарајеву, служена је света архијерејска Литургија којој је началствовао Његово Високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије, уз саслужење епископа: зворничко-тузланског г. Василија, захумско-херцеговачког г. Григорија, далматинског г. Фотија, бихаћко-петровачког г. Хризостома, будимљанско-никшићког г. Јоаникија, диоклијског г. Јована и хумског г. Максима, те свештенства и професора високих и средњих богословских школа Српске Цркве.

Пред сам почетак Свете Литургије, непознате особе каменовале су вјернике испред улаза у цркву. Том приликом лакше су повријеђана два ученика другог разреда Богословије Светог Петра Дабробосанског из Фоче. О овоме су обавијештени припадници полиције Кантона Сарајево, који су извршили увиђај.

Сарајевска богословија радила је од 1882. до 1941. године, кад је, као и све школе у земљи, престала са радом. Али док су друге школе,

неке ускоро а неке касније, наставиле да раде - ова чувена Богословија још није отворила капије својим ђацима. Процес враћања школских зграда вјерским заједницама у Сарајеву одавно је завршен, осим Српској православној цркви. За њену имовину донесени су валидни документи који су извршени, али се не извршавају. Одржани су бројни састанци и на њима су вођени разговори у правцу и духу докумената, али очигледно је да није било довољно добре воље да се ово питање ријеша. Од стране Српске цркве ријеч је спочетка водио првостолник Сарајевске епископске катедре блаженпочивши Митрополит Владислав, а онда с пуним срцем, плановима, добром вољом, наставио његов наследник Високопреосвећени Митрополит г. Николај који је безброј пута, пун одушевљења, прихватио обећања која нису до данас остварена, а и данас стоји у том увјерењу и очекивању.

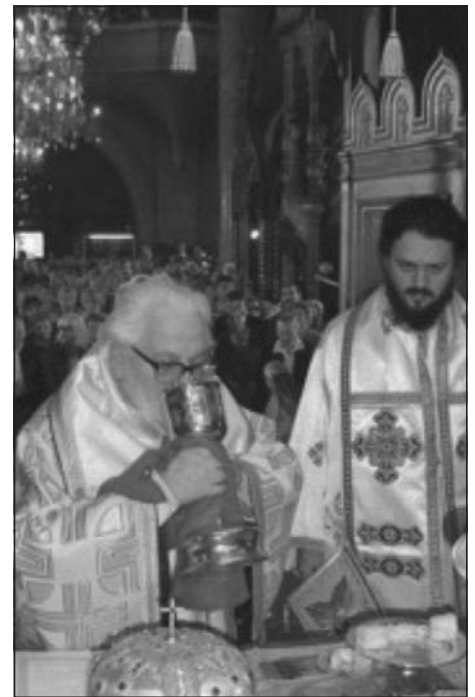
Апел испред светог олтара

Апел за враћање зграде Сарајевске богословије упућен је и са Свете архијерејске Литургије у Саборном храму. Архијерејски намјесник србињски у својој проповједи подсјетио је и замолио надлежне да убрзају повратак имовине СПЦ:

„Што су друге вјерске заједнице добиле своју имовину, нека су и срећно им и Богом благословено било; али нека се надлежни фактори, озарени радошћу Васкрсења, одобрвоље и изврше повратак имовине СПЦ - зграде Богословије што прије, па осталих објеката, односно некретнина. Кад постоје документи, кад постоји пракса, кад нема препреке - изгледа да недостаје само добре воље код надлежних. Нека у овим данима васкршње радости, а поводом великог јубилеја (125 година) њих озари радост васкрслога Господа и прозраче их зраци незападне свјетлости па да се они преобразе на добро и испоље своју добру вољу. Црква би зграду у најкраћем времену привела њеној изворној намјени - школо-

вању богословске омладине, тако потребне мултикултуралноме и мултирелигијском граду на Миљацки - Сарајеву.

Овдје, испред светог олтара апелујемо на религијску свијест и људску савјест да се то учини - да се радују душе њених ђака - и оних који су одавно промијенили свијетом, и онога малог броја који је још у овом историјском животу. Међу овима је и поглавар наше помјесне Цркве, Његова Светост Патријарх Павле, који се већ ближи стотој години живота. Ово би нас подсјетило на године његове богословске младости, проведене управо у овој згради! Нека надлежни узму у обзир и ову компоненту!

Нека Господ мотивише на добро дјело надлежне чиниоце и они изврше постојеће одлуке од прије 15 и више година, па да наше радости - и јубиларна и празнична - буду веће, пуније, ведрије... Нек се и последњи трачак сјенке са пута за остварење ових одлука склони, ишчезне и нека се оне тим крунишу и радост почне да кулминира. Христос васкрсе!"

После Свете Литургије, у резиденцији Митрополита дабробосанског у Сарајеву приређен је свечани ручак. У празничној радости поводом прославе јубилеја, учешћа су, између осталих, узели: представници Римокатоличке Цркве - папски нунциј надбискуп Александро Ди Ерико, помоћни бискуп врхбосански г. Перо Судар и декан Врхбосанске теологије др Марко Јосиповић, у име Исламске заједнице муфтија сарајевски г. Хусејин Смајић и професор на факултету исламских наука др Исмет Бушатлић, те предсједник Јеврејске заједнице у БиХ г. Јакоб Финци. Приступовали су су и чланови Предсједништва БиХ - г. Борислав Паравац и г. Иво Миро Јовић, те министар иностраних послова БиХ г. Младен Иванић, замјеник предсједавајућег Представничког дома Парламента БиХ г. Никола Шпирић, савјетник Предсједника РС г. Дарко Матијашевић, директор Секретаријата за вјере РС г. Душан Антељ, градоначелник Источног Сарајева г. Радомир Кезуновић, те амбасадори: Србије и Срне Горе г. Грујица Спасовић, Русије г. Константин Шувалов и Грчке г-ђа Константина Мавроскелиду.

А седам дана касније јубилеј Сарајевске богословије обиљежен је и у Београду. Чланови хора Богословије и Богословског факултета из Фоче и чланови Камерног хора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, на путу за Београд, посјетили су Соко град. У манастиру Светог Николаја Жичког присуствовали су бденију, а ујутро и Светој архијерејској Литургији коју је служио епископ шабачко-ваљевски г. Лаврентије поводом крсне славе манастира. Епископ Лаврентије, очито одушевљен пјесмом чланова хора, одржао је надахнуту бесједу о промислу Божијем.

У сриједу, 3. маја, у великој дворани Коларчеве народне задужбине у Београду, одржана је свечана академија поводом прославе 125 година Сарајевске богословије. Свеча-

ност је одржана у присуству високопреосвећених митрополита: загребачко-љубљанског г. Јована и дабробосанског г. Николаја, преосвећених епископа: зворничко-тузланског г. Василија, сремског г. Василија, америчко-канадског, митрополије новограчаничке и администратора епархије западноамеричке г. Лонгина, врањског г. Пахомија, милешевског г. Филарета, хвостанског г. Атанасија и хумског г. Максима.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански г. Николај је, у поздравној бесједи, између осталог рекао „да је вјера у Васкрслог Бога неопходна како би човјек дјелао, стварао и живио. Најбитније је да у вјери човјек остане непоколебан, па ће онда и плод његове вјере бити вјечан.“ Наша вјера нам је помогла да Богословија у Сарајеву доживи свој велики јубилеј, казao је Високопреосвећени Митрополит, а затим је зажелио да Црквено-просвјетни завод који обиљежава свој значајан јубилеј потраје још дуго.

Свечаном академијом у Бањој Луци, 10. маја ове године, настављено је обиљежавање јубилеја 125 година Сарајевске богословије. Овој свечаности, у великој дворани Банског двора, присуствовали су његово преосвештенство епископ бањалучки г. Јефрем, предсједник Републике Српске г. Драган Чавић, предсједник Народне Скупштине Републике Српске г. Игор Радојичић и већи број народних посланика, предсједник Академије наука и умјетности РС г. Рајко Кузмановић, декани и професори бањалучких факултета, свештенство Епархије бањалучке и други угледни културни и јавни радници главног града Републике Српске.

Уводну бесједу одржао је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански г. Николај, а протојереј-ставрофор проф. др Предраг Пузовић одржао је слово о 125 година Сарајевске богословије.

Прослава Крсне славе и јубилеја

На дан светог Василија Острошког, 12. маја, Богословски факултет Светог Василија Острошког и Богословија Светог Петра дабробосанског прославили су своју крсну славу.

У капели Богословије, Свету архијерејску Литургију служио је Митрополит Дабробосански г. Николај и Епископ Хумски г. Максим уз саслужење више свештеника и ђакона. На Литургији је бесједио студент четврте године Дарко Ђого. Након резања славских колача одржана је свечана академија.

Крсној слави и 125 годишњици Сарајевске богословије присуствовали су: члан Предсједништва Б и Х г. Борислав Паравац, ректор Универзитета у Источном Сарајеву проф. др Митар Новаковић са деканима факултета из Источног Сарајева, декан Врхбосанске католичке теологије проф. др Марко Јосиповић, изасланик папског нунција у БиХ Валдемор Зомертаг, декан Фрањевачке теологије из Сарајева, проф. др Иван Шарчевић, начелник

општине Фоча г. Здравко Крсмано-вић, директор Секретаријата за вјере РС г. Душан Антељ, продекан филозофског факултета са Пала проф. др Миланка Бабић.

Поздрављајући присутне, декан Богословског факултета проф. др Пузовић је, између осталог, истакао да је 125 година Сарајевске богословије један дуг период који је достојан поштовања ако имамо у виду да је Сарајевска богословија почела са радом прије него што је основан Универзитет у Сарајеву. То значи да је она била претходница Универзитета и нека врста матице јер је, до пред сами рат, иако је то била средња школа, имала свој кадар који потпуно одговара Универзитету. То су били доценти, ванредни и редовни професори.

У наставку свечане академије и поздравних ријечи гостију, протојереј др Драгомир Сандо, одржао је надахнуту бесједу на тему Свети Василије Острошки као педагог. Затим су уручене дипломе седамнаесторици студената који су завршили Богословски факулт и уручене награде за светосавске теме.

Др Пузовић је на свим свечаним академијама, надахнуто и исцрпно говорио о Сарајевској богословији. Прва Богословија у Босни и Херцеговини отворена је 1866. године у Бања Луци. Прије отварања ове Богословије свештенички кадар се школовао у манастирским духовним школама: Житомислићу, Дужима и Тавни.

Царски указом од 19. септембра 1882. године одобрено је да се оснује Богословија у Рељеву за епархије Сарајевску, Зворничку и Мостарску. До изградње објекта у Рељеву Богословија је привремено отворена у Ћемалуша улици у Сарајеву 30. септембра 1882. године, где је радила двије године. На дан отварања школе одушевљени Митрополит је рекао да ће учинити све „да овај завод буде духовна матица, која ће одгајати Богу и православном олтару побожне служитеље, народу проповједнике слова Божијега, а домови-

ни носиоце морала, мира, љубави и братске слоге". Потом је Митрополит предао Завод на управу архимандриту Георгију Николајевићу. У свом говору први ректор Сарајевске богословије архимандрит Николајевић, позвао је ученике да за свог највећег добротвора сматрају Митрополита Саву. Иначе, из поштовања према Митрополиту школу су звали Савина богословија.

Од 1882. до 1941. године Сарајевску богословију је завршило 860 свештеничких кандидата. Међу њима је био знатан број потоњих културно-просветних радника и оних који су заузимали високе положаје у Српској Цркви. То су прије свега блаженопочивши дабробосански митрополити: Петар Зимоњић, др Нектарије Круљ, Владислав Митровић, затим епископи др Симеон Поповић, Николај Јокановић, Стефан Боца а од живих патријарх Српски Павле.

После Другог светског рата Сарајевској богословији није дозвољено да обнови рад. Градски народни одбор је зграду Богословије у Сарајеву ставио на располагање Просветном одбору под закуп на 20 година. У згради је био смјештен Технички, потом Економски факултет. Године 1960. зграда је национализована. Жалба Црквене општине поводом национализације зграде републичким и савезним органима није уважена.

Српска православна црква је непрекидно тражила да јој се зграда врати, поготово од 1972. године, када су враћени објекти Исламској верској заједници и Римокатоличкој цркви у Сарајеву. Пошто се са враћањем зграде дуговлачило, САС-а СПЦ је, 16. маја 1977. године, обновио Сарајевску богословију под именом Српска Православна духовна академија у Сарајеву. Школа није могла да почне са радом јер није имала зграде.

Отварање Духовне академије Светог Василија Острошког

Отварање Духовне академије било је хитно због школовања кандидата за свештенички позив. Осим тога, ваљало је обезбиједити кадар за вјерску наставу, јер су припреме за увођење вјерске наставе у школе биле у току. У међувремену је Економски факултет, првог јануара 1992. године, званично доставио допис о уступању дела пословних просторија Српској Православној Цркви у згради бивше Сарајевске богословије. Међутим, Митрополит дабробосански Владислав је био против парцијалног решења па се остало при захтјеву да се врати цијела зграда.

Вријеме је пролазило, а рјешење није било на помолу. У међувремену политичка ситуација у БиХ је постајала све сложенија. С обзиром на ситуацију постало је јасно да се неће моћи реализовати одлука САС-а о отварању Духовне академије у Сарајеву. Имајући ово у виду САС-а је на сједници од 20. маја

1992. године предложио епископи-ма у БиХ „да предузму одговарајуће мјере за отварање Духовне академије, односно Богословије, у мјесту где то буде могуће“.

После смрти дабробосанског Митрополита Владислава, 13. септембра 1992. године, за Митрополита је изабран Николај (Мрђа), дотадашњи епископ далматински. У овом тешком ратном времену, према ријечима др Пузовића, Митрополит Николај, који је стекао велико просветно искуство као дугогодишњи професор и ректор Богословије у манастиру Крки у Далмацији, стр-

луку о отварању Духовне академије у поменутом мјесту. Из зграде се иселила војска, а онда се приступило припремању објекта за рад школе.

Прва сједница Матице Духовне академије одржана је 13. септембра 1994. године, што практично представља и прву сједницу Духовне академије. Матицу је именовао САС-и и чинили су је: митрополит црногорско-приморски др Амфилохије, редовни професор Богословског факултета у Београду, епископ захумско-херцеговачки др Атанасије, редовни професор Бого-

академије епископ захумско-херцеговачки Атанасије подијелио је после свете Литургије индексе првим уписаним студентима. Иначе, како истиче др Пузовић, ректору епископу Атанасију и митрополиту Николају и Амфилохију припадају заслуге за организовање живота и рада Академије. Међутим, највише труда око изналажења објекта и њиховог опремања, уложио је митрополит Николај. Од отварања школе па све до данас, он свакодневно бди над школом. Њему треба захвалити што под истим сводовима ради и Богословија Светог Петра Митрополита сарајевског.

На јесењем заседању САС-а 2004. године донијета је одлука да се Духовна академија преименује у Православни Богословски факултет Свети Василије Острошки у Фочи. Ово преименовање је прихватио и Универзитет у Источном Сарајеву. Тренутно на Богословском факултету студира на основним студијама близу 700 студената, а на магистарским 13 студената. Интересовање за студије се из године у годину повећава.

У програмима све четири духовне академије (у Сарајеву, Београду, Бањалуци и Фочи) посвећене 125 годишњици Сарајевске богословије, учествовали су чланови Камерног хора одсијека за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, чланови хора Богословије и Богословског факултета из Фоче, женска пјевачка група „Русалке“ са Пала, чланови Соколског друштва „Соко“ из манастира Добрун и рецитаторска група ученика Богословије и студената Богословског факултета.

Диригент Камерног хора одсијека за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву мр Раде Радовић, добитник је награде града Сарајева и највећег општинског признања - Повеља општине Фоча.

*Пројдојереј Ранко
М. Билинац*

пљиво ради на проналажењу мјеста и објекта за отварање Духовне академије. Захваљујући упорности Митрополита Николаја и разумевању власти Републике Српске о потреби такве школе, нађено је рјешење да се школа отвори у насељу Велечево код Фоче.

Пошто је комплекс зграда на Велечеву уступљен СПЦ, САС-а је јуна 1994. године донио коначну од-

словског факултета у Београду, Епископ жички Стефан, председник Просветног одбора САС-а и професор др Жарко Видовић, пензионисани професор Универзитета. Осим чланова Матице, сједници је присуствовао и Митрополит дабробосански Николај.

Духовна академија је званично отворена првог октобра 1994. године после свете Литургије. Ректор

Интервју за београдску Полицију - Сарајево, април 2006

СЕЛЕКТИВНА ПРАВДА ЗА ЦРКВЕ

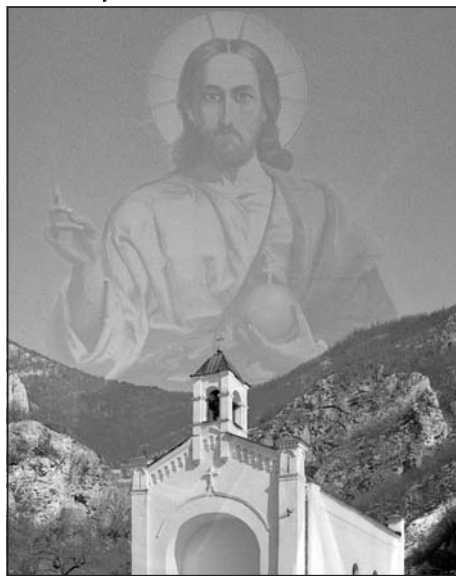
*Митрополиј дабробосански
о односу власти у Сарајеву
према СПЦ*

*Сарајевска црквена општина
и даље чека на враћање
своје имовине*

Имамо обећање власти из Сарајева да ће БиХ склопити споразум са Српском православном црквом (са Ватиканом је већ склопљен), чиме би требало да се реше многа питања, па и она која се тичу одузете имовине, изјавио је за „Политику“ Митрополит дабробосански Николај. „Поред осталог, наш захтев за повраћај зграде Богословије у Сарајеву чека на реализацију 29 година, али никако да се то оконча и поред јасне одлуке Скупштине БиХ из 1991. године. Чак смо понудили“, каже Митрополит, „читав комплекс земљишта на Маријин двору, где се сада налазе државне институције и хотел, које је такође одузето СПЦ, да се то и трајно преведе у државно власништво, а да се заузврат реши питање Богословије, али још ништа од тога.

Богословија у Сарајеву основана је пре 125 година, „била је мајка свих школа у овом граду“ и зато с разлогом желимо да обележимо тај јубилеј, али нашој молби, да се свечаност одржи на нашим просторима, није удовољено. Налазе се разни изговори од стране управе Економског факултета, који је уз дограђени објекат заузео и нашу зграду. То нас, ипак, неће спречити да обележимо тај јубилеј прво на Коларчевом универзитету у Београду (3. маја), затим десет дана касније у Бањалуци и Фочи, где је сада смештена Богословија. Власти у Сарајеву покушавају да нас држе даље од ове средине, како би изгледали овдашњи јаки трагови православља, што им неће поћи лако за ру-

ком, јер је свакоме, иоле писменом, познато шта је за ову средину протеклих векова и пре доласка Османлија, значило православље и његове образовне установе. Зна се да је кроз сарајевску Богословију прошао огроман број истакнутих личности, а међу њима и патријарх Павле. О томе желимо нешто више да кажемо и на великом скупу у Старој православној цркви који ће се одржати крајем априла“, каже Николај.

Признати своје грехове

Сарајево се последњих година неоправдано својата од стране једног народа или власти која га представља, а у јавност се пласирају приче о „граду по мери сва три народа“ што је далеко од истине, јер то свакодневно демантују својим конкретним потезима. Нема воље, каже Митрополит, ни да се дође до истине о страдању Срба у Сарајеву, за хиљаде несталих нема података где су завршили, ко их је побио, а појединци који су оптужени углавном се ослобађају кривице, уз недостатак доказа, што је добар изговор. СПЦ не жели да се меша у по-

литику, али „неке ствари не сме да прећути, јер ће се на тај начин и сама огрешити“. Видите да се Срби стално прозивају, хапсе и осуђују (у Хагу и овде) за почињене злочине, а шта је са другима који такође из рата нису изашли невини. Сви треба да признају своје грехове. „Рата није могло бити а да се сви нису огрешили и зато сви морају признати грехове и одговорати за своја дела“, став је СПЦ.

Терет злочина се углавном пребацује на српску страну, па се у то покушава увући и СПЦ оптужбама да учествује у скривању оптужених за ратни злочин. Онда се нађе разлог за физички напад на свештенике, као што се десило на Палама, када су тешко повређени отац Јеремија и његов син који је остао трајан инвалид. То је у ствари било „читање лекције СПЦ што се не бави политиком“, а ми то, за разлику од неких других верских заједница, не желимо, јер то није наш посао, али смо принуђени, због тескобе у којој смо се нашли, да понешто кажемо и у том погледу.

Сачувати своје симболе

Погодила нас је одлука Уставног суда БиХ о потреби мењања државних симбола РС, чиме се жели потрети наша традиција (као што је двоглави орао) која сеже од Немањиха. „Ми смо Срби, имамо корене далеко старије од оних који покушавају да нам држе лекције и мењају наша обележја и ми остајемо овде, са својом традицијом па и вишевековним симболима“. У том погледу дајемо пуну подршку власти РС да сачувају оно по чему се један народ препознаје. У исто време приговарамо тој истој власти што се недовољно занима шта се дешава са Србима у Федерацији, свештенством које је овде на дужности или верским објектима које треба сачувати, обновити или вратити у посед. Они нам могу помоћи у томе, јер је непримерено да две године чекамо на затражени разговор са председавајућим Савета министа-

ПРИЗНАЊЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ БИБЛИЈСКИХ НАУКА

ра Аднаном Терзићем, који избегава да прими делегацију Светог архијерејског синода како бисмо му изложили наше проблеме, или да власти Федерације и града Сарајева не желе да реализују одлуку Скупштине БиХ од пре 15 година да нам се врати зграда Богословије. У Сарајеву црквена општина има више од 40 станова, а у поседу смо само једног. У исто време ИВЗ и Врхбосанској надбискупији враћен је највећи део давно одузете имовине, јер је став Међурелигијског већа, које чине представници све четири конфесије, да се одузета имовина врати свима али „овдашња власт СПЦ држи на чекању“.

Ако власти у Сарајеву имају такав однос према СПЦ, онда би одговорне личности РС, каже митрополит Николај, биле дужне да та питања покрену у политичким телима где се то и решава. И није у питању само имовина у Сарајеву, већ порушени објекти широм БиХ, а посебно у Федерацији, које треба обновити. Знам да ће неко питати чему објекти ако се у њима нико не венчава или ако нема крштења, као што нема у Сарајеву или има тек незнатан број верника, али и поред тих чињеница ми смо дужни да обновимо цркве, а обавеза власти је да нам врати оно што је наше.

Мирко Кајор

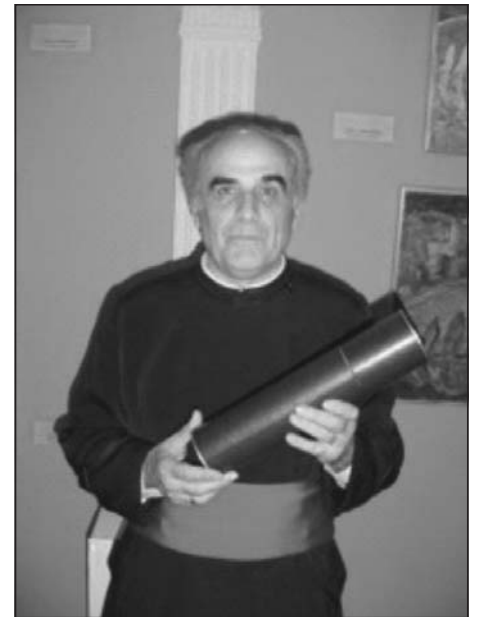
Протођакон Радомир Ракић, предавач Светог Писма Новог Завјета на Православном богословском факултету Светог Василија Острошког у Фочи, на празник светих Ћирила и Методија, крсној слави Универзитета у Источном Сарајеву, на свечаној академији у Ректорату промовисан је за почасног доктора наука.

Иницијатива за то високо признање потекла је од матичног Богословског факултета, коју су свесрдно прихватили Вијеће и Савјет Универзитета у Источном Сарајеву. У образложењу додјеле доктората истиче се рад проф. Ракића на унапређењу библијских наука, као и на његовању међухришћанских и међурелигијских односа.

Високо признање уручио му је члан предсједништва БиХ г. Борислав Паравац. Примајући почасни докторат проф. Ракић је захвалио научним органима Универзитета и ректору проф. др Митру Новаковићу на вредновању његовог рада, а затим Митрополиту дабробосанском г. Николају, под чијим омофором ради Богословски факултет у Фочи, декану Богословског факултета протојереју-ставрофору др Предрагу Пузовићу и колегама професорима и студентима из Фоче, сарајевском православном свештенству, те присутним деканима, професорима и другим угледним просвјетним, културним и јавним радницима. Посебно је захвалио присутном професору Врхбосанске католичке теологије, библисти др Мату Зовкићу, као и свом пријатељу монсињору др Николасу Вирволу из Института за источне цркве у Регенсбургу.

Протођакон Радомир Ракић је рођен 25. јула 1938. у Осладићу, Ва-

љевска Подгорина, од родитеља почивших Бранислава и Данице. Основну школу завршио је у Осладићу (Плавањ) и Ваљевској Каменици. Петоразредну Богословију у Призрену похађао је од 1953. до 1958. године. На Богословском факултету СПЦ у Београду дипломирао је 1962, а а на Филолошком факултету Универзитета у Београду - одсек за англистику 1965. године, стекавши звање професора енглеског језика и књижевности. У међувремену је провео четири семестра на Старокатоличком факултету у Берну. Говори енглески, немачки и

руски језик са којих преводи богословску литературу.

Једно време је радио у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду да би се од 1. септембра 1976. године запослио у Српској патријаршији, гдје је дуго времена водио ресор спољних (мисијских) послова при Канцеларији САС-и. Од 1975. до 1983. годи-

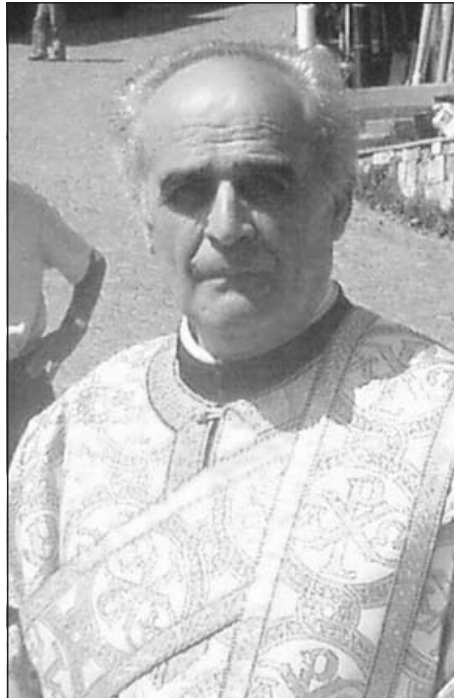
не био је уредник „Православља“, да би овај лист у својству главног и одговорног уредника поново преузео почетком 1998. и водио га до 2002. године. Од 1974. до 1975. године био је уредник „Гласника, службеног листа Српске православне цркве“. Дуже времена вршио је дужност верско-научног асописа „Теолошки погледи“ (1968 - 1989). Од 1969. до 1984. године био је секретар Комисије САС-и за исправку Вуковог превода Новог Завјета, који је објављен као званични превод СПЦ 1984. године.

Представљао је СПЦ на многим међуцрквеним и свеpravославним скуповима, семинарима и конференцијама (Бугарска, Грчка, Аустрија, Немачка, Швајцарска, Енглеска и др), да би, по службеном положају, неговао сарадњу са Светским саветом цркава у Женеви и са западним црквама. Тако је, као делегат СПЦ, учествовао на скупштинама Светског савета цркава у Најробију (Кенија) 1975. и у Канбери (Аустралија) 1991. године. Затим је сарефератом учествовао на стогодишњици Утрехтске уније (савеза старокатоличких цркава) у Утрехту (Холандија) 1989. године. У пратњи блаженопочившег патријарха Германа присуствовао је свечаностима 25-годишњице Светског савета цркава у Женеви (1948 - 1973), а са епископом жичким Стефаном започео је пројекат финансијске помоћи СПЦ Светског савета цркава и западних цркава новопланираној згради Богословског факултета, на једном скупу овог тела у Ивердону (Швајцарска) 1980. године. Организовао је десетак међуцрквених конференција и семинара у бившој Југославији.

У последње време, као секретар Митрополита дабробосанског Николаја, с другим члановима Међурелигијског већа Б и Х остварио је више службених путовања у стране

земље ради разговора о новонасталој стању у тој области и пружања стварне слике у свету (Брисел, Токио, Њујорк - Вашингтон - 1998; Аман 1999. и Иран 2000).

Са енглеског, немачког и руског језика превео је многобројне студије и чланке, као и књиге: „Пођите у миру“ (Зборник православних мисионарских есеја), (Београд, 1989); „Књига о икони“ (Крагујевац, 1990), затим одлични савремени приручник за верску наставу „С нама је Бог“ од С. Колумзине (са одобрењем САС-и 1992), а са немаког стандардно дело „Свет Новог Завета“ од Едуарда Лозеа (до сада два издања 1986. и 1992).

Приредио је српско издање Библијског атласа од Тима Даулија (издање Библијског друштва 2000. г.), као и већи број независних библијских карти, међу којима је стандардна зидна карта Палестине; колекцију ових карти објавила је Рашко-призренска епархија 2002. г. Објавио је свој Библијски речник (1992, 1994, 2002. и 2004. године).

У редакцији протођакон Ракића изашле су многе богословске књиге, на првом месту „Православна енциклопедија“ (превод са руског) у два тома (Нови Сад 2000), као и „Православна црква“ од епископа Калиста Вера (Београд, 2000), затим „Првенство апостола Петра - Гледиште православне цркве“ (Крагујевац, 1989), „Свети Григорије Палама и православна мистика“ од Јована Мајендорфа (Београд, 1983), „Библија је у праву“ (Крагујевац, 1986. и 1992. г.), као и сви коментари на књиге Светог Писма Новог Завјета из пера митрополита дабробосанског Николаја (дванаест књига), који су намењени школској настави у богословијама. Затим, он је редактор „Библије у 365 прича“ (Београд, 1983, прво издање). Уредио је стручна богословска дела: др Душан Глумац, „Библијска археологија“ (Србиње, 1999); др Милош Ердељан, „Општи увод у Свето Писмо Старог Завјета“ (Србиње, 2000); Стеван Веселиновић, „Лекције из Светог Писма Старог Завјета - Законске књиге“ (Србиње, 2000), где је дописао девет наставних јединица сходно новом програму за шесторазредне богословије, и друге. Сарадник је „Енциклопедије Православља“ (Београд, 2002), у три тома, где је обрађивао библијске појмове.

На Богословском факултету СПЦ као лектор енглеског језика ради од 1991. године, а на Богословском факултету у Фочи предаје Нови Завјет од 1998. године. Често учествује у радио-емисијама намењеним духовном образовању.

Рукоположен је за ђакон 23. априла 1973. године. Ожењен је супругом Јасмином, професором сурдопедагогом, са којом има сина Предрага, теолога. Живи и ради у Београду.

*Ђакон Мићал
Танасић*

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ОСВЕТИО НОВООБНОВЉЕНИ ХРАМ У ОКОЛИШТИМА КОД ФОЧЕ

На дан крсне славе новообновљеног храма Св. Цара Константина и царице Јелене, у Околиштима код Фоче, изграђеног 1938. године, Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански г. Николај, 3. јуна ове године, уз саслужење више свештеника, служио је Свету архијерејску Литургију и осветио обновљени храм.

Овај храм на превоју између Јошанице и Слатине, двадесет километара источно од Фоче, у коме је у току Другог свјетског рата једно вријеме чувана Чудотворна икона Чајничке Богородице,

био је поприлично оронуо, па су се двојица добрих домаћина, Миливоје - Мићо и Гордан Вилотић, који живе у близини цркве, својски потрудили и генерално га обновили. На приједлог Митрополита Николаја, ову двојицу кумова цркве САС-и СПЦ одликовао је Орденом Светог Саве III степена, а Василије Вишњић и Милан Станојевић, који су, такође, помагали обнављање храма, примили су архијерејске грамате. Цркви су помогли и други верници и људи добре воље, као што су јој и раније свесрдно помагали, упокојени у Господу: Будимир Пљеваљчић, Милован Ђорђевић и Гојко Вилотић.

Поред цркве на Околиштима изграђена је сала за вјернике. Иконостас од ораховине (дуборез) урадио је г. Живко Ераковић из Бањана код Никшића, а иконе су рад монахиња из манастира Брчели.

У Јошаници је 21. маја ове године освећен и споменик жртвама последњег рата. На Никољдан 1992. године, у пола шест ујутру, муслиманске снаге побиле су сво становништво које се тог јутра затекло у Јошаници, углавном на спавању: 37 жена, деце и старца и 36 српских бораца. Најмлађа међу жртвама - Данка имала је двије године, а најстаријој - баби Стојки било је 75. година.

*Пројшјереј
Ранко М. Билинац*

МИТРОПОЛИТ ДАБРОБОСАНСКИ ГОСПОДИН НИКОЛАЈ ОДЛИКОВАН ОРДЕНОМ СВЕТОГ САВЕ ПРВОГ СТЕПЕНА

Свети Архијерејски Сабор, у току свог редовног мајског заседања, одликовао је Његово Високопреосвештенство Митрополита дабробосанског Г. Николаја орденом Светог Саве првог степена за његов педесетогодишњи просветни рад и тридесетпетогодишње ревносно архијерејско служење у епархијама Аустралијско-Новозеландској, Далматинској и Дабробосанској.

Тим поводом, 18. маја ове године, на свечаном ручку у Патријаршијском двору, Његова Светост Патријарх српски г. Павле честитао је господину Митрополиту ово заслужено одликовање Српске Цркве пожелевши му да и убудуће са истом ревношћу служи Богу и роду.

У свом захвалном слову Његово Високопреосвештенство Г. Николај, дирнут пажњом Архијерејског Сабора, истакао је да је увек у свом животу и служењу Светој Цркви и српском народу а и шире, имао пред собом и бринуо, не само о људима који се старају о Небеском него и о онима који носе свакидашњи крст живота. При том се захвалио професорима који су га учили и ученицима које је он васпитавао. Осећао је обавезу да носи свој крст и да га високо подиже где год је то требало. Причешћивао се вином благодати Божје и песмом прослављао Његову Триипостасну величанственост.

На крају своје поздравне речи, Митрополит је обећао да ће и даље у свом служењу, наставити да ради у славу Божију и на спасење повереног му народа Божијег.

*Извор:
Информативна
служба СПЦ*

КОНЦЕРТ КАМЕРНОГ ХОРА

Камерни хор Одсјека за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, под диригентским водством мр Рада Радовића, одржао је у суботу, 10. јуна, с почетком у 20 часова, Годишњи концерт у Саборној цркви у Сарајеву. Цијели концерт снимала је државна телевизија БХТ1.

Пред око 200 слушалаца и вјерника, Камерни хор је извео стилски изузетно богат програм православне духовне музике, на ком су се нашла дјела од 15. до 20. вијека - од једногласних старих црквених напјева, до монументалних хорских фресака сложених композиција, аутора као што су С.В. Рахманинов, С. Бинички, К. Манојловић и други.

Овом приликом, декан Музичке академије др Зоран Ракић уручио је појединцима и организацијама захвалнице на подршци неопходној за успјешан развој ансамбла.

Камерни хор, који је, иницијативом Његовог Високопреосвештенства Митрополита добробосанског Г. Николаја, основан академске 2001/2002. године, дјелује на Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву, при Одсјеку за црквену музику и појање, јединственом такве врсте на просторима бивше Југославије. У кратком периоду свог постојања остварио је низ значајних резултата у земљи и иностранству, поставши веома репрезентативан за факултет, универзитет, град и државу којој припада. Свој квалитет потврдио је и ове године, на недавно одржаном Међународном такмичењу хорова, у оквиру фестивала Дани словенске писмености и културе - Подмоско-

вље, Русија, мај 2006. У конкуренцији великог броја хорова из Русије, Бјелорусије, Украјине и Бугарске освојио је високо Друго мјесто и звање ЛАУРЕАТА (Побједника).

Значајније награде у претходном периоду:

* ЗЛАТНА МЕДАЉА на Међународном такмичењу хорова, у категорији духовне музике Мусица сацра - Хелсингборг, Шведска, мај 2004;

* ЗЛАТНА МЕДАЉА (катеорија савремене духовне музике) и СРЕБРНА МЕДАЉА (отворена категорија) на Првом свјетском такмичењу духовне хорске музике Мусица сацра а Рома - Рим, Италија, јули 2005;

* два пута НАЈБОЉИ ХОР и награда ВОЈИСЛАВ ИЛИЋ на фестивалу Хорови међу фрескама - Београд, Србија, 2003. и 2005;

* на истом фестивалу, диригент Раде Радовић је добио два посебна признања: за интерпретацију композиција савремених аутора и за очување и унапређење православне српске духовне музике - Београд, Србија, 2004. и 2005;

* НАГРАДА СТРУЧНОГ ЖИРИЈА за најбоље извођење композиције страног аутора, на Међународним хорским свечаностима - Ниш, Србија, 2004);

* ЗЛАТНА ПЛАКЕТА, највеће признање на фестивалу Мокрањчеви дани - Неготин, Србија, 2004;

* ГРАМАТА за несебичан духовни допринос и оданост Светој Вјери Православној од Православног Митрополита добробосанског Г. Николаја - Сарајево, јун 2003.

ПУТ ДО ИСТИНЕ

Драђа браћо и сесџре, њошњовани љосџи,

имам обавезу да се исџред мјесноџ одбора Дражевина-Вишеџрад уједињеноџ равноџорскоџ њокреџша свих Срба у Србији и расејању захвалим шњо сџе данас овде,

а чича Дражу и њеџове верне Равноџорце њоздрављам са сџасоносним њоздравом:
ПОМОЗИ БОГ ЈУНАЦИ!

Да није Бога и његове помоћи ми данас не би били овде. Зато, ако има неко данас међу нама да не верује у Бога и његову помоћ, молимо га да нам се други пута и не придружује, јер ово место није место празноречивог србовања него место Божијег прослављања и сећања на Божије људе.

Данашњи Божији човек око кога и због кога смо се сабрали овде, јесте наш Драгољуб Чича Дража Михаиловић.

Ево, Чича Дражо, равно је шездесет година како те комунистички безбожници и од рода твога отпадници заједно са непријатељима јавно пљуваше, али и шездесет година је од како те твоје мали а верни следбеници с љубављу у срцу тајно носеше.

Рађаше се и умираху и једни и други, и гле чуда Божијега, зло сјеме оних првих убуђа се и падаше на каменито тле и у трње и због тога преста рађати иако га стоструко бјеше више, а оно твоје мало сјеме Чича Дражо што 13. марта 1946. године би огњем спржено, чудом Божијим проклија, узрaste и донесе рода стострукога.

Пошто нам личиш на ону плодну њиву из светог Јеванђеља с правом те називамо човеком Божијим, а пошто си душу своју предао за веру и род свој убрајамо те у мученике Христа ради.

На овом месту одузета ти је људска слобода и част, а у Београду одузели су ти Богом даривану душу. Тијело ти напречац претворили у прах а твоје роду наметнули педесетогодишњи мрак.

Твој род српски је патио, стењао, крварио, на голим отоцима Ћеле куле градио а ђаво је ликовео и молио Сатану да продужи године живота твој крвнику Јосифу Брозу и слугама његовим и на сваком мосту и солитеру исписивао: „И после Тита, Тито!“ А ми кажемо: Јест, кад би се он пит'о!

Пошто је Божија увек задња, а Бог је давао свих добара па и светлости, Срби се окретоше Богу и прогледаше, а крвави окови безбоштва спадоше. Поред многих светих и великих, твоји Срби угледаше и тебе Чича Дражо да стамено стојиш и светлиш. Опомињеш неверне и колебљиве а храбриш верне своје.

Ми смо ти данас овде да нас охрабриш, поучиш и оснажиш јер нас многе бриге море.

Тек што смо прогледали и наметнути крвави рат испратили, сад на нас поред Усташа усташе све але и вране овог света оптужујући нас, зашто смо се овог пута од зла злом бранили.

Како историја учи изгледа да ће Срби после 50-60 година од данас, а можда и пре, опет неке своје вође васкрсле као тебе Чича Дражо, дочекивати.

Зашто нам забрањују да волимо своје, да су њихови и они би их вољели, зар не виде да не мрзимо ни оне које за то озбиљан разлог имасмо!?

Српска Крајина, Чича Дражо, мртве снове сања, Косово покошено старом косом модерне Европе, Црна Гора не може бити гора, а у Бањалуци Влада на Влади ето нам старе жеђи и нове глади.

У таквом незнању Чича Дражо, твоји равнгорци су се ујединили, пушке о клинове окачили, три прста саставили и Богу се моле, руке засукали и храм ти, једном дневно једући, од срца граде.

Неки дан пита старина Павле Јаковљевић из расејања, докле се стигло са градњом Божијег храма моме бесмртном вожду Чича Дражи, дал има звоно, ако нема ја ћу га даривати..

Одговорено му је: три звона звоне сваког четвртка на акатисту Св. Николаја. Три звона звоне и брује: Жив је Дража умро није, да си нам и ти здрав и жив чича Павле. Хвала Богу онда прилог нек иде за што је најпотребније рече Павле, који је 1943. године као равнгорац са браћом ослободио Вишеград и том приликом остао без једне ноге. Ако

Бог да упознаћемо га овде и видећете како изгледа савременик и саборац Чича Драже са једном ногом али зато са два српска срца.

Таквих нам данас треба Срба, са два срца. Једним срцем да воли Бога и веру своју, другим срцем да љуби Отаџбину и род свој. Волети Бога значи ићи за Христом, волети Отаџбину значи жртвовати се за њу. Чича Дража је испунио ове две љубави. Остао је веран Богу и вери православној и мученички пострадао за род свој и онога који каже: Ја сам пут истина и живот.

Највећа превара и лаж 21 века, у то ћемо се уверити, јесте наметнуто мишљење да је једини исправни пут европски пут, да је сва истина у Ден Хагу и да нема живота без овакве Европе. Ми у то не смемо поверовати јер нас Јеванђеље учи да нема спасоносног пута без Христа, да нема истине мимо Христа и да нема истинског живота мимо Христа било где живели и ма шта да радили. Ако Европа не почива на темељи-

ма Христовог Јеванђеља ми се плашимо такве Европе и не видимо дуг живот таквој Европи.

Данас је време лицемера и разних ругача.

Колико се ругача и гонитеља Христових измењало само у прошлом веку броја им нема, сви се разбише и обише о Христа, зато браћо немојмо бранити Христа, него се бранимо Христом и Спаситељем нашим. Наше је да верујемо у речи св. Јеванђеља Мт. 21, 44: „И ко падне на овај камен разбиће се, а на кога он падне сатрће га.“

Кажемо, данас тешко и претешко време. Јесте, али сетимо се времена и данашњег датума, Чича Драже и његових истомишљеника. Сетимо се Јасеновца, Јадовна, Голот Отока, УДБ-е и ОЗН-е, избеглиштва и емиграције. То је све заборављено, јер савремене европске очи од миша не виде пласт сена.

Али, донекле су и у праву, јер кад смо ми педесет година клицали своје непријатељу добровољно без банке, зашто они немају право да узму евре од оних који не штедећи дају.

Такви смо ми православни а поготово Срби, не дамо динара за нашу истину, јер рачунамо да је она и Божија истина, а камоли да плаћамо да неко у име нас лаже да би нам било боље а другима горе, ми такву срећу никад нисмо градили. Докле год тако исправно мислимо на страни смо Истине а она ће победити ако не данас, на Страшном суди засигурно.

Ево, зар нам Чича Дражо није један од примера! Ко би рекао да ће он надживети „бесмртног“ Броза.

Безбожници се боје више мртвог него ли живог човека јер они верују да се мртав може повампирити па шта ће онда, зато су Дражу мртвог спалили, а ми верујемо да човек никада не умире поготово мученик рода и Христа ради као што је Чича Дража и многи слични њему, и да такви не само да васкрсавају него и друге подижу, као што то чини свети Василије Острошки, кнез Лазар Косовски и други мученици и новомученици српски.

По нашој вери, највећи грех јесте извршити самоубиство јер ту нема више покајања. Знајући то ни Чича Дража није се убио овде кад је видео овоземаљски крај свој.

ПОСТ У ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ

Данас се нашим политичарима нуди да у име народа потпишу то добровољно самоубиство.

Зато са овога светог места ми Равногорци а поготово што смо православци, молимо, немојте у име нас то чинити јер немате право пред Богом за то. Ко је на то лично спреман, нама остаје да га искрено жалимо. Наша вера је вера победе добра над злом и живота над смрћу.

У чуду Божијем, како се понавља наша историја и како се Срби не мењају а да би ствар била још гора ни други се не мењају, сви остајемо исти.

Пре два дана, 11. марта ове 2006. године један недовољно веран Христу Богу, Србин бивши председник српски Слободан Милошевић, морално победи целу Европу. Спадоше маске и свет прочита да се Ден Хаг заиста налази у улици Ден Ад.

Какво би се тек чудо пројавило да је Слобо затражио помоћ Божију а не да се уздао само „усе и у своје кљусе?“. Ово нека нам буде додатни мотив и снага да не можемо пропасти ако смо народ Божији. Народ смо Божији ако веру одржимо и свој род сачувамо. Зато данас и јесмо овде на месту где Дражу у оно време издадоше, да се присетимо и поучимо да је издајство јудо-сотонска работа и да проклетство не мимоилази онога који брата издаје.

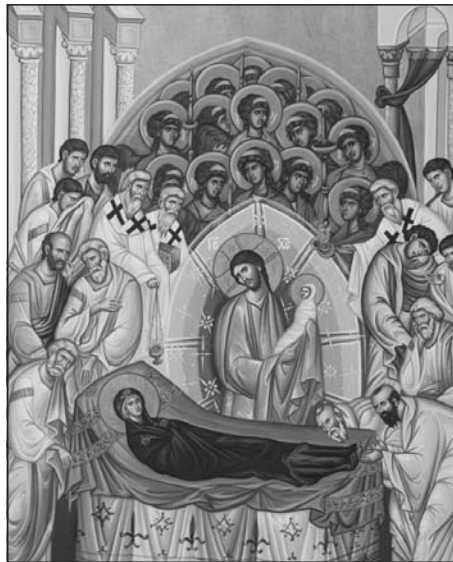
И поред тога што долазе још гора времена ми Равногорци с Богом планирамо наћи и сакупити пепео нашег Чича Драже и саградити храм у Новом Београду на Новом Врачару ако му још нема места на Дедињу.

Са таквом намером и надом уједињени Равногорци поздрављају вас овде присутне учеснике молитвеног помена чича Дражи, поздрављамо све наше овде у српству а посебно оне у расејању са вером да ће род српски васкрснути и да ћемо опстати јер Божији днк-а печат на роду српском пише: Са вером у Бога, краља и Отаџбину, с Крстом и Христом побеђуј!.

Амин, Боже дај!

*Бесједа о. Рајка Цвјејковића
у Дражевини, 13. марта 2006.*

Живот сваког православног хришћанина треба да буде подвижнички. Без нашег духовног и тјелесног труда, потпомогнутог Божјом благодаћу, немогуће се ослободити силе гријеха и сјединити са Господом. Зато пост у православној духовности заузима веома важно мјесто и без њега нема напретка ни у једној хришћанској врлини.

О посту говоре и уче многе религије, мада он једино у православном хришћанском предању добија свој пуни духовни смисао и не односи се само на тјелесно уздржавање већ подразумева и труд душе у врлинама. Божја заповјест о посту дата је још праоцу Адаму у рају. Тек када је прекршио заповјест поста Адам је пао у гријех. Стога је заповјест о посту саставни дио закона који је Господ преко Мојсија предао јеврејском народу. Постило се у свакој невољи и тузи, при ратној опасности и страдању.

Много је примјера поста и у Новом Завјету. Сам Господ Исус Христос постио је 40 дана и ноћи прије почетка своје проповједи о доласку Царства Небеског. Господ нас учи да постимо тајно, без лицемјерја, за разлику од фарисеја који су својим

јавним постом жељели да стекну људску славу.

Основни циљ поста јесте очишћење душе и тијела од тјелесних и душевних страсти. Прави пост има двије стране, тјелесну и духовну и састоји се како у уздржавању од мрсне хране тако и у уздржавању од рђавих мисли и дијела. Немогућа је чиста и сабрана молитва и стицање било које хришћанске врлине без душевног и тјелесног поста. Ипак, најважнији циљ поста јесте да уз његову помоћ стекнемо заједницу са живим Богом.

Свети Василије Велики каже: „Корист од поста не ограничавај само на уздржавање од јела, зато што је истински пост удаљавање од злих дијела“.

Свети Јован Златоусти учи шта је истински пост: „Ако видиш сиромаша, удјели му милостињу. Ако се нађеш са непријатељем својим, измири се са њим. Видиш ли на улици неко лијепо лице, одврати свој поглед од њега. Дакле, не само да постиш стомаком, већ и очима и слухом, и рукама и ногама и свим удовима тијела“.

Свети Фотије патријарх цариградски каже за пост: „Пост благодари Богу је онај који подразумева поред уздржања од хране и удаљење од сваког гријеха, мржње, зависти, оговарања, неумјесних шала, празнословља и других зала. Онај који пости само тјелесно не трудећи се у врлини личи на човјека који је саградио лијепу кућу, али у њој живи са змијама и скорпијама“.

Пост је нераскидиво повезан са милостињом и зато нас сви хришћански писци уче да вишак новца који уштедимо на умјереној исхрани у периоду поста можемо да удјелимо као милостињу сиромашним и болесним.

У години постоје четири велика поста:

Васкршњи пост, Божићни пост, Пост Светих апостола Петра и Павла и Госпојински пост.

Такође у току године постоје и једнодневни постови:

Сриједа и петак су се од најранијих времена сматрали данима посвећеним посту и молитви. Пост сриједом је одређен у знак сјећања на Јудину издају Господа Исуса Христа, док петком постимо јер је Господ тога дана разапет на крсту. Пост сриједом и петком је разријешен само за вријеме трапавих седмица, а њих има четри у току године и то су:

1. Од Божића до Крстовдана.
2. Седмица по недјељи митар и фарисеја.
3. Сиропусна недјеља.
4. Свијетла недјеља (прва по Васкрсу).

Крстовдан уочи Богојављења: Овим постом се припремамо за празник Богојављења и за пијење богојављенске водице.

Воздвижење Часнога Крста, 14/27. септембра.

Усјековање главе Светог Јована Крститеља и Претече, 29. августа/11. септембра.

Веома је важно напоменути да се пост може држати и у неким другим приликама:

У случајевима рата, катаклизми и великог страдања патријарх може да наложи пост народу како би се тиме умилоставио Бог (У скорије вријеме примјер таквог поста је наложио патријарх Павле за пострадале на Косову и Метохији).

Веома је важно да православни хришћани редовно посте своје славе које падају у посне дане. Спремање ових слава на мрсној храни сматра се гријехом и тиме умјесто да светитељу укажемо част и поштовање навлачимо на себе Божји гњев.

Зато драга браћо хришћани редовно држимо свети пост. Он ће нам донијети многа добра и привући ће Божји благослов на наше домове и породице. Постом изражавамо и своју љубав према Господу, јер само онај који поштује све Господње заповјести има истинску љубав према своме Творцу.

*Бојан Зекић
Дипломирани психолог*

Књижевно вече Матије Бећковића у Народном дому манастира Добрун

ЂЕРАЋЕМО СЕ ЈОШ

Добрун, 13. јуни 2006,

Српско соколско друштво „Соко“ и Управа манастира Добрун, поводом Духовских свечаности, 12. јуна су организовали пјесничко вече на коме је своје стихове бесједио један од највећих савремених Српских пјесника Матија Бећковић.

Здање Народног дома Манастира добрунског било је тијесно да прими све поклонике Бећковићевог књижевног стваралаштва.

„Имамо част да у манастиру Добрун угостимо осведоченог и српству оданог пријатеља и драгога госта, књижевника и Академика Матију Бећковића“, рекао је Митрополит Дабробосански господин Николај најављујући ово књижевно вече.

Митрополит Николај је рекао да је одувјек била величанствена пје-

сникова душа, па је зато разумљиво што изузетно цијенимо велике пјеснике, какав је Бећковић.

„Бећковић је народни човјек, чије је срце остало чисто, природно и нетакнуто, а познато је да песничка душа доприноси чврстости и народне душе. Као што се човеково срце не може замислити без крви, плућа без ваздуха, тако се ни човечанство не може замислити без песника“, нагласио је Митрополит Николај у својој уводној бесједи.

Након тога Матија Бећковић је надахнуто, цијели час, говорио своје најпознатије стихове из pjesама и поема, што је публика поздрављала дуготрајним аплаузима.

Без сумње, највећи аплауз изазвала је поема „Ђераћемо се још“, а да се ради о истински непролазним и увијек актуелним Бећковићевим дјелима најбоље су показали његови дописани стихови на ову pjesму, које је по први пут синоћ читао у Добруну.

На крају ове незаборавне пјесничке вечери члан Главног одбора Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета“ Републике Војислав Топаловић уручио је Матији Бећковићу Споменницу овог друштва, која му је додјељена 2004. године, поводом стогодишњице „Просвјете“.

Потом је Митрополит Николај уручио Бећковићу умјетничку слику, аутора Хаџи Бранка Никитовића, са мотивом манастира Добрун и туристичког ћирице.

У препуној сали Народног дома овој изузетно успјелој пјесничкој вечери присуствоивала је и бројна екипа најновијег филма „Завет“ која на подручју Ужица снима прослављени редитељ Емир Кустурица, а коју је предводила његова супруга Маја.

С. Хелетић

ПРОСЛАВЉЕНА ХРАМОВНА СЛАВА МОНАСТИРА ВОЗУЋИЦЕ

У манастиру Возућици код Завидовића прослављена је храмовна слава, празник Силаска Светог Духа на Апостоле. Свету архијерејску Литургију служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење тројице свештеника и ђакона и у присуству више стотина вјерника.

Говорећи о празнику „Рођења новозавјетне Цркве“, Високопреосвећени Г. Митрополит је нагласио да су Свети Апостоли, надахнути Духом Светим, раширили Еванђеље Христово по цијелом свијету, и да је ријеч Еванђеља стигла и до наших предака, који су у овом питоми крају подигли манастир посвећен Светој Тројици.

Митрополит Николај је вјерницима окупљеним око импровизованог олтара у манастирској порти честитао велики празник и манастирску

славу, благодаривши Богу што се, и поред тога што је манастирски храм девастиран и што су села која припадају овој парохији опустјела након прогона цјелокупног становништва у претходном рату, народ у све већем броју окупља око своје древне светиње. Вјернике је обавјестио о напорима који се чине како би се обновила ова Немањинска задужбина с почетка 14. вијека и позвао све житеље возућког краја, ма гдје се налазили, да својим прилозима помогну ово богоугодно дјело, изразивши наду да ће се о манастирској слави идуће године, Света Литургија служити у самом храму.

Након Свете Литургије благословљено је славско жито и преломљен славски колач, које је припремио овогодишњи кум и домаћин славе, г. Владимир Павловић из Возуће.

ВИЈЕСТИ

У ФОЧИ ПРОСЛАВЉЕНЕ КРСНЕ СЛАВЕ ФАКУЛТЕТА И БОГОСЛОВИЈЕ

На дан прослављања Светог Василија Острошког и дан када је 1941. године Свети Митрополит дабробосански Петар Зимоњић одведен да прими Христов вијенац мучеништва, у петак, 12. маја, служењем Свете архијерејске Литургије,

ломљењем колача и свечаном академијом, у Фоци су прослављене Крсне славе Богословског факултета Светог Василија Острошког и Богословије Светог Петра Дабробосанског, а уједно обиљежен јубилеј 125 година Сарајевске богословије.

Свету Литургију у капели Богословског факултета служио је Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Г. Николај, уз саслужење Његовог Преосвештенства Епископа хумског Г. Максима, декана Богословског факултета у Фоци протојереја-ставрофора др Предрага Пузовића, професора Богословских факултета у Београду и Фоци протојереја др Драгомира Санда, ректора Бого-

словије у Цетињу јереја Гојка Перовића, професора Богословског факултета у Фочи протођакон др Прибислава Симића, те свештеника и ђакон Митрополије дабробосанске. На Литургији је бесједио студент Богословског факултета г. Дарко Ђого, а након Свете Литургије је преломљени су славски колачи.

По завршетку Свете Литургије, у амфитеатру Богословског факултета одржана је свечана академија. На почетку академије, декан Богословског факултета протојереј-ставрофор др Предраг Пузовић поздравио је и пожелио добродошлицу бројним гостима, међу којима су били: члан Предсједништва Босне и Херцеговине г. Борислав Паравац, ректор Универзитета у Источном Сарајеву др Митар Новаковић, директор Секретаријата за вјере Републике Српске г. Душан Антељ, предсједник Општине Фоча г. Здравко Крсмановић, изасланик Папског нунција у БиХ монсињор Валдемар Сомертаг, декан Врхбосанске католичке теологије у Сарајеву др Марко Јосиповић, декан Фрањевачке теологије у Сарајеву др Иван Шарчевић, већина декана факултета Универзитета у Источном Сарајеву, представници Крагујевачке богословије, те многи свештеници и други угледни гости.

Свечано предавање на тему Педагогија Светог Василија Острошког одржао је доцент Богословског факултета протојереј др Драгомир Сандо, а ректор Универзитета у Источном Сарајеву др Митар Новаковић подијелио је дипломе петнаесторо студената Богословског факултета, који су дипломирали у претходној години. Потом је декан Факултета додјелио награде студентима за писање светосавских темата, док је награде ученицима Богословије додјелио Митрополит Николај.

У програму свечане академије, пјесмама и рециталима учествовали су: Камерни хор Одсјека за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Ис-

точном Сарајеву и хор Богословије и Богословског факултета из Фоче, са диригентом мр Радом Радовићем, женска пјевачка група „РУСАЛКЕ“, под умјетничким руководством Валентине Цвијетић, Српско соколско друштво „СОКО“ из Манастира Добруна, те ученици Богословије и студенти Богословског факултета у Фочи.

Након свечане академије, у трпезарији Богословског факултета и Богословије приређен је славски ручак за све госте.

НА РАВНОЈ РОМАНИЈИ ПРОСЛАВЉЕН СВЕТИ ВЕЛИКОМУЧЕНИК ГЕОРГИЈЕ

Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански Господин Николај служио је јуче, на Ђурђевдан, Свету Литургију у Манастиру Светог Великомученика Георгија на Равној Романији, уз саслужје двојице свештеника и ђакон.

На почетку бесједе Високопреосвешћени Г. Митрополит је настојатељу манастира јеромонаху Андреју (Ковачевићу) и окупљеним вјерницима честитао празник и манастирску славу, изразивши наду да ће овај нови манастир убрзо постати мјесто духовног окрепљења за све житеље сарајевско-романијске

регије. Потом је, бесједећи о животу Светог Великомученика Георгија, који је након мучења и страдања од Господа награђен неувелим вијенцем радости на небесима, напоменуо да је овај велики светитељ и војник Господа Христа предстојатељ свих оних војника који су у протеклом несрећном рату дали свој живот бранећи вјеру хришћанску и отаџбину, а чијих се преко 3500 имена налази исписано на зидовима манастирске цркве на Равној Романији.

По завршетку Свете Литургије извршена је литија и ломљење славског колача, након чега је Високопреосвешћени Г. Митрополит освештао новосаграђени манастирски конак.

ЧЛАН ПРЕДСЈЕДНИШТВА БиХ У ПОСЈЕТИ МАНАСТИРУ ВОЗУЋИЦИ

У петак, 05. маја 2006. године, манастир Свете Тројице у Возућици посјетио је члан Предсједништва Босне и Херцеговине г. Борислав Паравац са својим сарадницима. Заједно са г. Паравцем, у посјети манастиру били су и начелници: Добоја г. Обрен Петровић и Завидовића г. Изет Башић.

Прије посјете манастиру, у Завидовићима је одржан састанак, чији је домаћин био општински начелник и на коме је разговарано о обнови манастира Возућице.

Приликом посјете обећано је да ће се, након низа година одуговлачења, коначно повући конкретни потези како би се овај средњовјековни манастир заштитио од даљег пропадања. Предсједник Паравац је изјавио да ће својим ауторитетом утицати на што веће залагање одговорних људи и институција по питању обнове манастира, док је начелник Башић обећао подршку Општине Завидовићи у оквирима планираног буџета.

Начелник Петровић је изјавио да је Општина Добој за обнову манастира Возућице већ издвојила око

100.000 KM, и ова средства могу одмах бити стављена на располагање. Међутим, обнова ће ипак морати да сачека, јер Завод за заштиту споменика Федерације БиХ, ни након вишегодишњих обећања, још увијек није израдио пројекат обнове манастира, без кога радови на обнови не могу почети.

*Крсна слава храма
„Светог Николе“ у Дражевину*

ЦРКВА У ВАРДИШТУ -ЖЕНСКИ МАНАСТИР

Вишеград, 28. мај 2006,

Поводом обиљежавања Крсне славе у храму „Светог Николе“ Ундруље-Дражевина Свету архијерејску Литургију одржао Његово Високопреосвештенство Митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење свештенства вишеградске и руђанске парохије и монаштва манастира Добрун.

„Одредили смо да овде у овом светом храму у Дражевину сваког 22. маја, прослављамо пренос моштију Светог Николаја Мирликијског Чудотворца, а које се налазе у јужној Италији у Барију. Овај храм почео је да израста из срца и вере наших верника, а молимо се Богу да

сутра и овде буду наши монаси који ће ову светињу чувати и у њој прослављати Бога, Пресвету Богородицу и све Српске и све друге просветитеље“, рекао је Николај у својој бесједи.

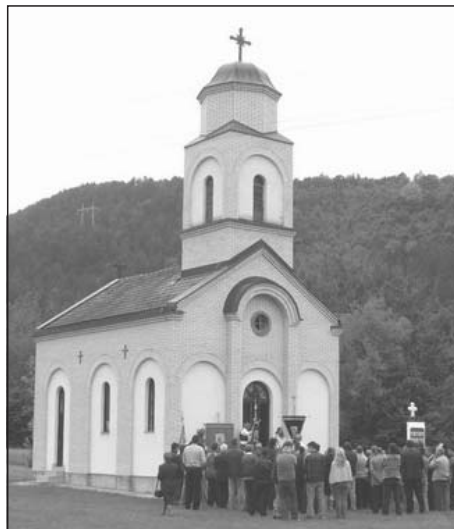
Митрополит Николај је рекао да ће се ускоро и оближња црква Вазнесења Господњег у Вардишту претворити у женски манастир, што ће са манастиром у Добруну и будућим манастиром у Дражевину бити велики манастирски комплекс.

Испред домаћина Крсне славе, Општинског одбора Равногорског покрета Отаџбине Српске у Вишеграду, његов подпредсједник Миро Јеремић подсјетио је да је овај храм, чија је изградња у завршној фази, подигнут углавном уз помоћ бројних дародаваца.

„Наши исељеници из Бразила и Аустралије већ су платили иконостас који ће ускоро стићи из Краљева, након чега ће се радити облагање зидова храма каменим плочама и прекривање крова шиндром, а упоредо са тим и парохијски дом“, рекао је Јеремић.

Он је најавио да ће храм у Дражевину од наредне године на Светог Николаја бити мјесто великог зборавања народа сарајевско-романијског, горњедринског и златиборског краја.

(С.Х.)

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Поводом скорог изласка из штампе збирке пјесама „Конци“, у издању Мјешовите средње електротехничке школе у Сарајеву, гдје се у пјесми под насловом „Жаљење“ аутора Армана Алатовића, на увредљив начин говори о Господу Исусу Христу, Митрополит дабробосански Г. Николај, са свештенством Митрополије дабробосанске, упућује слиједеће саопштење за јавност:

„Ових дана смо имали прилику прочитати пјесму једног младог човјека, ученика Мјешовите средње електротехничке школе у Сарајеву, у којој се на подругљив и увредљив начин говори о Богочовјеку - Господу нашем Исусу Христу. Увреда је тиме већа, што се пјесма са оваквим садржајем промовише од стране једне образовне установе, која би своје ученике требала васпитати у смјеру културне, вјерске и националне толеранције.

Поменута пјесма дубоко вријеђа нас православне, као и све хришћане, а требала би да вријеђа и муслимане, који Господа Исуса Христа поштују као Божјег посланика.

Стога најоштрије протествујемо и дижемо свој глас против оваквог вријеђања осјећања вјерника, које нимало не доприноси продубљивању међурелигијског разумјевања, те очекујемо да ће се одговорни, на првом мјесту сама школа као издавач и њен директор, а затим и Просвјетно-педагошки завод, те Министарство образовања Кантона Сарајево, огласити и нама хришћанима упутити извињење за ову увреду.

Сматрамо да јавност не смије толерисати испаде ове и сличне врсте и да образовни систем не смије бити мјесто промоције нетолеранције према другом и другачијем, те од организација које се баве заштитом људских права очекујемо да се огласе, као што су то учиниле и у случају недавног објављивања слика увредљивих за муслимане.“

1 - 6 Бањалука, Бански двор, 9.мај 2006. - Свечана академија поводом 125 година Сарајевске Богословије

7 - 12 Дражевина, Ундруља, 28. мај 2006. - Домаћин овогодишње Славе храма Св. Николе у Дражевини
био је Равногорски покрет Општински одбор Вишеград,
за домаћина за идућу годину јавио се Ђоко Радовић из Вишеграда

’ОЋУ ДА МРЕМ

Тог јутра стари Вујадин бје-ше болан. Прошли дан претјерао је у раду, јер приближавало се славско време. Треба славу прославити, а дјеца расута по свијету пристизаху. Скупила се сва фамилија. Приди-же се старина сав изморен... Ма лако би он за синове, ал’ шта ће му унуци рећи.

Гледа двориште са веранде, а нешто му није како треба. Нешто ту није оно како су наши стари славили и спремали се за славу. Није све како треба... неки се црв увукао.

Изнад клупе у лијевом ћошку висиле су гусле. Гледа их Вујадин као своју душу, као лијек за боли што су увијек биле..

Приђе гуслама, скиде их са зи-да, сједе на клупу, наслони се на јастук и загуди. Звук гусала га дирну. Гусла старина а образе облише сузе. Гусла, гусла, па по-мисли како би и душу волио испу-стити, јер молитва и гусле освети, па би био ред да не гледа оно што види и чује, да се склони.

На веранду уђе Милојка: „Си-једи, па толико посла има, Слава је близу, а ти гуслаш“. „Бјежи Ми-лојка, ја мрем, ’оћу да умрем. Пу-сти ме и склањај се сиједа, јер ’оћу да мрем“.

А дан раније посвађали се два Вујадинова сина Момир и Рато-мир, око тога ко ће за славу да служи госте. Неће ни један, кажу не знају. И осташе у завади. Бра-ћа, слава пред вратима, а они не говоре. Снајке свака уз свог мужа, и дош’о ђаво по своје.

Знала је и бака Милојка да је то све оштро око Вујадиново сни-миле, али покуша да то ублажи.

Ал’ Вујадин јок: „Бјежи сиједа, ’оћу да мрем. Нећу да дочекам светог Илију, ’оћу да мрем.“

Гусла Вујадин тако, гусла, сви се укипили и слушају како Вуја-дин гусла и пјева. Загусла, па за-пјева, онда га сузе загуше па се прибере. Па опет из почетка. Уђе и старији син Момир, па прогово-ри: „Тата, време је да се окаде иконе и да се помолимо Богу, па да вечерамо. За два дана иде сла-ва“. „Бјежи Момире, пусти ме, ја већ кадим и молим се, а ће ти би оволике године, да ме научиш ка-ко се живи. Него бјежи ми са очи-ју, ’оћу да мрем“. Истрча Момир у авлију, сусрете га брат Ратомир, па видећи брата гдје рида сажали му се и приђе, заборави свађу. „Шта ти је Момире“. „Не питај, стари све зна за нашу лудорију, него ’ајмо до њега, каже ’оће да умре“.

Препаде се Ратомир, па зајед-но са Момиром на веранду пред Вујадина. Он гусла и јечи, а све ријечи: „УЗМИ БОЖЕ ДУШУ МОЈУ“. Оба сина падоше пред оца сузних лица: „Тата, опрости нам, па ми смо твоја дјеца, немој нам то чинити“. Проговори Вуја-дин: „Бјежи бандо, ’оћу да мрем“, и окрену се на другу страну. Сино-ви јурнуше ка Вујадину јецајући. Загрлише га. Загрли отац синове и зариди од радости што спаси образ и крсну славу. „Добро је дје-цо моја, све вам праштам, ал’ мо-рам да мрем“.

Два дана након славе упокоји се деда Вујадин. А Милојка, сино-ви, снајке и унучад и данас памте свог Вујадина.

*Забилежио
С. Ј. Г.*

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
синђел Калистирај (Бобушић)

Технички уредник:
синђел Јован (Гардовић)

Редакција:

*јројој-сѣавроф. Момир Васиљевић
јројојереј Бојдан Сѣанишић,
јројојереј Рајко Цвѣјиковић,
јројојереј Милосав Видаковић,
јројојереј Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
ђакон Злашко Бојдановић,
Младен Томић*

Сарадници:

*Теодора Пајић, Рајко Боловић,
Марица Бузанчић, Радоје Тасић,
Најаша Глођовац, Небојша Ђосовић*

Уредништво и администрација:

**МАНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:

*Манасѣир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манасѣир Добрун, 31243 Мокра Гора, СЦГ*

e-mail: abar@prijepolje.net

Телефони:

*(+ 387) (0)58 483-123, ѿел./факс 612-747
(+387) (0)65 431-505*

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:

2000 ѿримерака

Штампа:

Шѣамѣарија „Рођаѣица“, Рођаѣица

Припрема штампе:

Издавачка кућа „ДАБАР“

Решењем Министарства информација Републике Српске, број 01-280/96 од 12.7.1996. године, Билтен Манастира Успења Пресвете Богородице у Добруну под називом „Дабар“ је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе Републике Српске, број 04-1202/01 од 25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као публикација од општег друштвеног и националног интереса ослобађа се плаћања пореза на промет.